הארץ

75 אג' יום א' כ"ז בתמוז תשמ"ו, 3 באוגוסט 1986 VOL. 68/20446 AUGUST 3 1986

משבר המים
דו"ח מצב
המגזר החקלאי

בדיקות שנעשו במגזר החקלאי
מראות שבחודשים אפריל, מאי, יוני 1986
הושג חסכון במים של 19% בהשוואה לצריכה
בתקופה מקבילה אשתקד. זהו סימן מעודד
המשך במאמץ

עבור למשמעת מים!

ישראל מבקשת לערב הדרג המדיני המצרי הבכיר בישוב מחלוקת טבה

בירושלים אין צופים כי מרפי יצליח במאמציו להביא לחתימת שטר הבוררות בראשי תיבות במהלך ביקור בוש ★ המועמדים לשמש בוררים טרם נתנו הסכמתם ★ בין המועמדים שנותרו ברשימה — הנרי קיסינג'ר

מאת עקיבא אלדר ועוזי זראי, סופרי "הארץ"

ראשי משלחות ישראל לשיחות טבה ייפגשו מחרתיים בקהיר עם שר החוץ המצרי, איסמת עבד אלמגיד, בניסיון להביא למעורבות הדרג המדיני הבכיר במצרים במאמצים ליישוב המחלוקת סביב שטר הבוררות. המנכ"לים אברהם טמיר ודוד קמחי יעלו בפניו גם נושאים בילטרליים ואת נושא הפיצויים למשפחות הנרצחים בראס בורקא.

אין הסכמה של המועמדים לבוררות

בפגישה עם ראש המשלחת המצרית לשיחות, ד"ר נביל אלערבי, ייעשה מאמץ לסכם את שיטת סימון אזור המריבה בטבה ולהתקדם בעניין בחירת הבוררים. ברשימה נותרו עדיין כשלושים שמות, ביניהם שר החוץ האמריקאי לשעבר ד"ר הנרי קיסינג'ר. המועמדים טרם נתנו הסכמתם לקבל את התפקיד, אם אכן יוטל עליהם, ולדברי מקורות במשלחת הישראלית קיימת אפשרות, כי מועמדים שייבחרו על ידי שני הצדדים ידחו את ההזמנה לשמש בוררים.

עוזר שר החוץ האמריקאי, ריצ'רד מרפי, הנלווה אל סגן הנשיא ג'ורג' בוש במסעו באזור, יצא בסוף השבוע מירדן למצרים וכבר נועד בקהיר עם מגיד ואלערבי, בניסיון של הרגע האחרון להביא לניסוח שטר הבוררות בראשי תיבות, כדי שבוש יוכל להשתתף בטכס החתימה עליו. בירושלים אין צופים סיכוי רב לכך, כיוון שבוש מסיים את ביקורו במצרים ביום שבו תפתח שם משלחת ישראל בסבב שיחותיה הבא.

"ישראל נוקטת מדיניות שתיקה ועיכובים"

איתן רבין מוסר, כי קונסול מצרים באילת, חסן עיסא, וראש המשלחת המצרית לשיחות טבה, ד"ר נביל אל ערבי, אמרו ל"הארץ", כי שגריר ישראל בקהיר משה ששון יוזמן מחר למשרד החוץ המצרי בקהיר וכי שר החוץ המצרי עבד אל מגיד ימחה בפניו על הפרסומים בעיתונות הישראלית, בדבר ניסיון מצרי לקבוע עובדות באזור טבה במהלך ביקור שתי המשלחות ביום חמישי באזור.

מצרים מאשימה את ישראל בהצבת מכשולים בשיחות טבה, בהעלאת טיעונים כוזבים, לרבות האשמת מצרים בהצבת עמוד חדש באזור טבה, וביישום מדיניות "השתיקה והעיכובים", שהם מסימני ההיכר של ישראל". העיתון הקהירי "אל-אהראם" שמסר על כך אתמול ציין, כי ישראל מסרבת לסגת מטבה באמצעות טיעונים ריקים, וכי טבה היא אדמה ריבונית מצרית, ואין מקום לפשרות בעניין זה, משום שהריבונות המצרית היא הדבר היקר ביותר.

אל ערבי: הוסכם על הכנות להצבת הכוח הרב־לאומי בטבה

קהיר (ע"צ) ישראל ומצרים הגיעו להסכם ביניהן באשר להכנות הדרושות להצבת יחידות של הכוח הרב־לאומי בטבה, עם פתיחת תהליך הבוררות — על כך הצהיר ביום ו' בקהיר ראש המשלחת המצרית, נביל אל ערבי, עם שובו משיחותיו בישראל. עוד מסר ראש המשלחת המצרית, כי בישראל גם נדונו "שאלות אחרות" הנוגעות לסיכסוך טבה, אולם בנקודות אלה לא הושג הסכם. לבסוף הכחיש אל ערבי בתוקף את הידיעות שנתפרסמו בישראל, כאילו ניסתה המשלחת המצרית להביא לשינוי כלשהו בהצבת ציוני הגבול הקיימים כבר בטבה.

מרפי אינו בטוח כי הפתרון קרוב

סגן שר החוץ האמריקאי, ריצ'ארד מרפי, השיב אמש בהסתייגות, כאשר הופנו אליו בקהיר שאלות בדבר אפשרות למציאת פתרון קרוב לסיכסוך הגבול המצרי־ישראלי בטבה. מרפי, ששוחח עם עיתונאים בתום שיחה שקיים עם שר החוץ המצרי, עבד אל־מגיד, אמר כי אינו יכול להצביע על מועד שבו יבואו שתי המדינות לידי הסכם לגבי טבה. הוא הוסיף, כי נותרו עדיין כמה שאלות שיש לבחון אותן הדורשות החלטות מצד מצרים ומצד ישראל.

שיחתו של מרפי עם שר החוץ המצרי נסבה על ביקורו במצרים של סגן הנשיא האמריקאי, ג'ורג' בוש. בוש הגיע לעיר לוקסור שבמצרים העילית אתמול בשעות אחרי הצהרים, והוא עומד לפתוח הבוקר בשיחות מדיניות בקהיר.

היום הלוויית קורבנות התאונה בעמק

גלבוע איתן

סלום צח

אביב רון

אריאל אסא

סמולרסקי יהואי

לפלר אביטל

נועם ניצן

בן־דרור ראומה

בדיעת דותן

לוי עופר

מאת עטאללה מנצור, סופר "הארץ" בגליל

הלוויית עשרת קורבנות התאונה בעמק יזרעאל תיערך היום בארבע אחר הצהריים בבית הקברות המשותף לחפציבה, ליד קיבוץ בית אלפא. לבקשת מספר הורים שכולים, ייערך טקס דתי.

היום יערכו הילדים בקיבוץ חפציבה אזכרה לחבריהם שניספו. תריסר פסיכולוגים ועובדים סוציאליים מתנדבים ממשקים שכנים מנסים לסייע בידם לעבור את הטרגדיה.

נהג הסמיטריילר שהיה מעורב בתאונה בכביש העמקים טוען, כי אינו אשם בתאונה. ש. שוקרון (27) מחדרה, נעצר שלשום בפקודת שופט השלום חיים גלפז בבית המשפט השלום בנצרת.

דיון בממשלה

סופר המדיני של "הארץ" מוסיף, כי הממשלה תשמע היום דיווח על התאונה ותדון בדרכים לייעול המאבק בתאונות דרכים. שר התחבורה חיים קורפו ידווח על נסיבות התאונה וממצאי החקירה. בסוף השבוע שלחו ראש הממשלה וממלא מקומו מברקי תנחומים לקיבוץ חפציבה ששכל עשרה מבניו.

מתגייסים למניעת תאונות

זהר בלומנקרנץ סופר "הארץ" מוסיף כי מטה מיוחד שהוקם בתל אביב על ידי תנועת "עם יפה עם אחד", אשר יפעיל מתנדבים למניעת הקטל בדרכים, יתחיל היום בפעילותו. אמש יצאה התנועה בקריאה למתנדבים המוכנים לפעול בנושא זה לפנות למרכז התנועה ברחוב הירקון 224.

הכוונה להפעיל את המתנדבים שיפנו בשיתוף המועצה הארצית למניעת תאונות והמשטרה לנוכחות בשטח ולתיגבור כוחות המשטרה לאיתור עבריינים.

שער השקל: 1.4923 ש"ח ליחידה אחת בסל המטבעות

ירידה חדה לדולר השחור

מאת צבי זרחיה ויהודה שרוני, סופרי "הארץ" לענייני כלכלה

בנק ישראל פירסם ביום שישי את השער היציג של השקל מול סל המטבעות החדש. שער זה נקבע ל־1.4923 ש"ח ליחידה אחת של סל המטבעות. השקל תוסף ביום ו' לעומת הדולר ברבע אחוז. שער החליפין של הדולר היה ביום ו' זהה לשערו של השקל מול סל המטבעות, דהיינו 1.4923 ש"ח לדולר. מול המטבעות האחרים כמעט שלא נרשמו תנודות משמעותיות.

ביום שישי נקבע ההרכב המדוייק של סל החדש במונחי הדולר, המארק הגרמני, הלירה שטרלינג, הפרנק הצרפתי והיאן היפאני. כזכור, נקבע כי משקלם של המטבעות המיוצגות בסל החדש יהיה ביום ההפעלה 60 אחוז לדולר, 20% מארק גרמני, 10% לירה שטרלינג, פרנק צרפתי ויין 5 אחוזים כל אחד.

בהתאם למשקלות אלו נקבע, כי הדולר אמריקאי ייוצג בסל ב־60 סנט, למארק הגרמני יהיו בסל 41.77 פניג, ללירה שטרלינג 6.70 פני, לפרנק הצרפתי 35.94 סנטים ולמש 770 יאן.

(סוף בעמוד 2 טור 6)

הדולר בנסיגה כוללת — צפויות ירידות נוספות

ניו־יורק (ע"ח) מומחים אינם רואים ביום סוף לירידתו של הדולר האמריקאי, כי הדבר היחידי המסוגל לעצור את ההידרדרות היא התערבות הבנקים המרכזיים. לדעתם, גם התערבות כזאת תביא לעליה זמנית בלבד.

הדולר נסגר בניו־יורק בסוף השבוע בנקודת השפל הנמוכה ביותר מזה חמש שנים כנגד המארק וכנגד היאן. כנגד היאן, הוא נסחר ברמה של התקופה שלאחר מלחמת העולם השניה.

המסחר בדולר נסגר בשער של 2.089 מארק בניו־יורק, לעומת 2.112 מרק ביום רביעי.

שני ציידים מסוריה חדרו לגולן ונלכדו

אחד נפצע ואושפז — השני נחקר ושוחרר

מאת מנחם הורוביץ, סופר "הארץ" בצפון

שני ציידים סוריים, אשר נתגלו בסוף השבוע על ידי חיילי צה"ל, לאחר שחדרו לשטח ישראל בדרום רמת הגולן, נעצרו על ידי כוחות הביטחון. אחד מהם נפצע מאש חיילי צה"ל והוא מאושפז בבית החולים בצפת. הצייד השני שוחרר לאחר שנחקר.

סיור שיגרתי של צה"ל גילה בדרום הגולן שני אנשים חמושים וקרא להם לעצור. כשסרבו והחלו בורחים לכיוון סוריה נפתחה עליהם אש. מצב הפצוע מוגדר כבינוני והוא מאושפז בבית החולים בצפת. הודעה נמסרה לצלב האדום ולכוחות המשקיפים בגולן.

עיתונים בארה"ב חוזרים לטבח בביירות עם מנוי ירון לנספח

מאת צבי בראל, שליח "הארץ" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ") הוואשינגטון פוסט והניו יורק טיימס מפרסמים בהרחבה את חלקו של אלוף עמוס ירון, המתמנה נספח צה"ל בארה"ב, בטבח סברה ושאתילה. הניו יורק טיימס תמה על כך שישראל החליטה למנות מפקד שהודח מתפקיד פיקוד על יד ועדת כהן. העיתון מצטט פרטים מתוך עדותו של ירון בפני ועדת כהן ומתאר חלק מארועי הטבח. הניו יורק טיימס מצטט מגורמי פקידי ממשל, הסבורים, כי תפקודו של ירון בלבנון לא יפריע או ישפיע על אופן תפקודו בארה"ב.

נציגי ארגונים יהודיים אחדים הביעו באופן פרטי תמיהה על ההחלטה למנות את ירון לנספח צבאי. לדבריהם "יהיה מי שירצה להזכיר לפקידים האמריקאים ולציבור כי האיש היה שותף לטבח. כל פרשה שתתעורר, כמו פולארד או מצבות המצבר בה תהיה הנציגות הצבאית מעורבת, יעלה שמו של ירון יחד עם סברה ושאתילה".

ארה"ב תבטל באוקטובר הסכם רכש הגומלין הישיר

הממשל רואה ברכש גומלין חריגה מתהליך המסחר הפתוח ★ צופים כי הנזק לישראל לא יהיה גדול

מאת אבי גנאור, סופר "הארץ"

ניו יורק (מיוחד ל"הארץ"). בממשל האמריקאי פועלים שלא לחדש את הסכם רכש הגומלין (אופסט) הישיר עם ישראל. מחודש אוקטובר הקרוב, שנת התקציב החדשה בארה"ב, לא תוכל עוד ישראל להתנות את רכישותיה הממשלתיות בארה"ב ברכישות גומלין אמריקאיות ישירות, שהיקפן נע היום בין 15 ל־35 אחוזים מערך העסקה, בהתאם לסוג הרכישה. על כך מסר יוסף פרלמן, נציג המרכז לקניות גומלין בניו יורק, המסיים בימים אלה את תפקידו ושב לישראל.

פרלמן הסביר, כי ישראל עושה כל מאמץ לקשור את כל רכישותיה הממשלתיות, צבאיות ואזרחיות כאחת, ברכישות גומלין. ממשלת ארה"ב רואה את כל נושא קניות הגומלין הישירות כאנטי תיזה למסחר החופשי, שבו היא דוגלת.

האמריקאים טוענים, כי קניות גומלין אינן חלק מתהליך הסחר הנורמלי, מסרבים להעדיפות מוכ תנות הרואים בקניות הגומלין מכשלה. יתר על כן, ישראל מבצעת את רוב רכישותיה בארה"ב בכספי אמריקאי, עובדה אשר מחלישה באופן ישיר את כוח המיקוח של ישראל בשאלה זו.

כיום מסתכם היצוא הישראלי הנובע מרכש גומלין ישיר בכארבעים אחוז מכל קניות הגומלין של ישראל. כל הזמנות רכש הגומלין (ישיר ועקיף) הסתכמו אשתקד בכחצי מיליארד דולר.

פרלמן מעריך כי הנזק לא יהיה גדול, כיוון שרוב החברות האמריקאיות ממילא ביצעו קניות גומלין במה שהוא מכונה "אופסט מעורב", כלומר חלק באופסט ישיר וחלק באופסט עקיף.

להערכתו, רכש הגומלין מהווה כיום את הדרך היחידה כמעט של החברות הישראליות הקטנות והבינוניות לחדור ולזכות לראשונה לשוק האמריקאי. ומסיבה זו אין ישראל מוכנה לקבל כפשר מצד חברות אמריקאיות ששינו את דעתן ומסרבות לקיים את התחייבותן לבצע רכישות גומלין בישראל.

בריה"מ מתנה כינון יחסים עם ישראל בוויתורים אמריקאים

צפויה הודעה על פתיחת משרדי אינטרסים הדדיים של ישראל ופולין

מאת עקיבא אלדר, סופר המדיני של "הארץ"

כינון יחסים דיפלומטיים בין ברית המועצות לישראל תלוי בויתורים אמריקאיים בנושאים השנויים במחלוקת בין שתי המעצמות. כך נמסר בשבוע שעבר, ביוזמה מצרים, בעקבות פגישת הנשיא, פרנסואה מיטראן, עם מזכיר המפלגה, מיכאיל גורבצ'וב. באותו דיווח נאמר עוד, כי בריה"מ שואפת להשתלב בתהליך השלום במזרח התיכון כחלק מועידה בינלאומית. לפי שעה, מסתייגת ארה"ב ממגמה זו ומבקשת אף היא להשיג בתמורה ויתורים סובייטיים בנושאים אחרים.

באחרונה גברו הגישושים מצד בריה"מ ומדינות אחרות בגוש המזרחי לעבר ישראל. ביום שישי דנו ראש הממשלה, שמעון פרס, וממלא מקומו יצחק שמיר בפגישה הצפויה בקרוב בין פקידים סובייטיים וישראלים בדרג בינוני. הפגישה שתתקיים כנראה בהלסינקי, תעסוק בנושאים קונסולאריים. היוזמה לפגישה באה ממוסקוה, והברכה בקשה סובייטית לעדכן סקר של הרכוש הרוסי בישראל.

קשרים עם פולין

הקיץ צפויה הודעה על פתיחת משרדי אינטרסים הדדיים של ישראל ופולין בוורשה ובתל אביב. סופר "הארץ" מציין כי אין בכך הכרזה על יחסים דיפלומטיים. אולם בירושלים מעריכים כי יש בכך נסיון פולני, בגיבוי סובייטי, להגמיש את המדיניות כלפי ישראל.

ווארשה (ע"ד וע"צ) ממשלת פולין הכחישה ביום שישי ידיעות לפיהן היא מתכוונת לחדש את היחסים הדיפלומטיים והקונסולריים עם ישראל. "יחד עם זאת ידוע כי השלטון הקומוניסטי בפולין הסכים להקים מבנים מתאים, כדי לאפשר הוצאת ויזות בין שתי המדינות", נאמר בידיעת סוכנות הידיעות הפולנית.

מקורות בטחוניים: לא יהיה מנוס מהקמת צוות לבחון חלופות שתציע ארה"ב ללביא

מאת ראובן פדהצור, סופר הצבאי של "הארץ"

מקורות בטחוניים בכירים העריכו בסוף השבוע, כי שר הביטחון, יצחק רבין, נקלע למצב קשה, בעקבות המכתב החריף ששיגר אליו שר ההגנה האמריקאי, בנושא הלביא. המכתב נמסר לשר רבין על־ידי השגריר פיקרינג, ובו מפרט ויינברגר את תנאיו להפשרת כספים לכעשרה חודשים לפיתוח הלביא.

ניסוח מכתבו של ויינברגר בוטה וחריף ללא תקדים, אומרים המקורות הבכירים, ואינו מקובל ביחסים בין שרים של שתי המדינות. עם זאת, קשה יהיה לשר רבין לדחות את תנאיו של שר ההגנה להפשרת הכספים, שכן דחיה כזאת עלולה להחריף את עמדת הממשל האמריקאי כלפי פרויקט הלביא, ולהביא את הדיונים בנושא זה אל סף משבר. מה גם, שהשר רבין טען, כי לא יהיה מוכן לדון עם האמריקאים על תחליפים ללביא, בטרם יופשרו 67 מליון הדולרים לחודשי הלביא. והנה כאשר מציע ויינברגר את הפשרת הכספים, תידחה זאת על־ידי רבין בתואנה כי יש בכך משום תכתיב.

הכתבת דרך פעולה

ניסוחו של שר ההגנה האמריקאי חריפים במיוחד משום שדרישותיו מופנות לעבר ממשלת ישראל ולא רק לשר הביטחון. ויינברגר מנסה למעשה להכתיב לממשלת ישראל דרך פעולה, תוך הגבלת זמן והיענות מוחלטת לתכתיבו. מהמכתב עולה, כי ויינברגר פונה לממשלת ישראל ואומר: או שתקבלו את התנאים שאני מציב, או שאין מה לדבר על הפשרת הכספים ללביא.

המקורות הבטחוניים מעריכים, כי מכתבו של ויינברגר מבהיר פעם נוספת כי שר ההגנה האמריקאי נחוש בדעתו לטרפד את הלביא, ולמעשה להביא להפסקת הפרויקט. העובדה שהפנטגון הטעה את הקונגרס, התקשורת והציבור, כשטען כי כספי הלביא הופשרו ללא כל תנאים, יכולה רק לעודד את רוגזנו, אך לא יותר מכך, ציינו המקורות.

צוות לבחינת החלופות

להערכת אותם גורמים, לא יהיה מנוס מהקמתו של צוות ישראלי שיפעל במשותף עם הצד האמריקאי, לבחינת חלופות שיציעו האמריקאים ללביא. ממכתבו של ויינברגר עולה כי בדעת הממשל להציע לישראל לרכוש מטוס קרב אמריקאי, ולהשתיל בו את מערכות האוויוניקה, האלקטרוניקה ושאר המערכות שפותחו בישראל עבור הלביא. לצורך זה, דורש שר ההגנה האמריקאי, את כל הנתונים הקשורים לאותן מערכות. לדברי ויינברגר, תסתיים בחינת החלופות בתוך ארבעה חודשים. שר ההגנה האמריקאי דורש גם, כי היענות ממשלת ישראל לתנאיו תהיה "מיידית". גורמים צבאיים ציינו, כי ניתן להעביר לארה"ב את הנתונים הקשורים לגודלן, למיקומן ולאנטנות של אותן מערכות, מבלי להעביר את התוכנה שלהן.

חיל האוויר יתנגד

יש להניח כי אם אכן יתקדם המשא ומתן עם האמריקאים, בנושא החלופות ללביא, עד לדיון מעשי בהשתלת מערכות הלביא במטוס אמריקאי, יתנגד לכך חיל האוויר הישראלי. לדעת גורמים בכירים בחיל האוויר, אין לקבל פתרון כזה, ובמידה ויהיה צורך להכריע לטובת אפשרות כזאת, מוטב יהיה לרכוש מטוסים אמריקאים מקוריים וקיימים.

אחד המכשולים העומדים, מבחינתה של ישראל, בבחינת החלופות ללביא, היא העובדה שבדעת הממשל למסור את נושא הבחינה הזאת לחיל האוויר האמריקאי. במערכת הביטחון מדגישים, כי היה זה חיל האוויר האמריקאי אשר העריך את עלות שלב הפיתוח של הלביא בכ־10 מיליארד דולר. בעוד הנתון האמיתי יהיה כשליש מסכום זה. אין זה הגיוני, ציין לא מכבר שר הביטחון, כי דווקא גוף זה, שטעה טעות כה גדולה בהערכתו, הוא שיבחון את החלופות ללביא.

ועדת ההקצבות אישרה סיוע החוץ לישראל

כעס בממשל על קיצוץ סיוע למדינות אחרות — ייתכן וטו נשיאותי ★ ידידי ישראל: ייתכן שלא יהיה מנוס מקיצוץ סמלי גם לישראל

מאת צבי בראל, שליח "הארץ" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ") ועדת ההקצבות של בית הנבחרים אישרה ביום חמישי את תקציב סיוע החוץ לשנת 87', הכולל 3 מליארד דולר לישראל, 2.12 מליארד למצרים, וכן סכומים מוגדלים לירדן, אירלנד ופקיסטאן. מליאת בית הנבחרים תדון בתקציב סיוע החוץ בעשרה באוגוסט וככל הנראה תאשר כלשונו. התקציב שאישרה הוועדה כולל קיצוץ של כ־11 אחוזים יחסית לבקשת הממשל, ויגרום לקיצוץ של כ־31 אחוזים בסיוע הכלכלי הניתן לכשלושים ושמונה מדינות בעולם, ושל כ־50 אחוזים בסיוע הצבאי הניתן לחלק ממדינות אלה.

דוברים בממשל הגיבו בחריפות על הקיצוץ, המקטין את בקשת הממשל ב־2.6 מיליארד דולר ומעמיד את תקציב הסיוע על 12.98 מיליארד דולר. "הקיצוץ מגביל את יכולתו של הממשל לקיים מדיניות חוץ" אמר דובר מחלקת המדינה והוא "איננו פרופורציונאלי מבחינת חלוקתו בין המדינות". דובר הבית הלבן אמר, כי אם זו תהיה נוסחתו הסופית של חוק סיוע החוץ ייאלץ הנשיא להטיל עליו וטו. מכתב ברוח דומה שיגר ג'ימס מילר, מנהל המשרד למנהל ותקציבים, ליו"ר ועדת ההקצבות דיוויד אובי, שועדתו אישרה בשבוע שעבר את התקציב. בתגובה קרא אובי לרייגן לפטר את מילר, שכן הקיצוץ, לדברי אובי, עולה בקנה אחד עם דרישות חוק גרהם רודמן.

ידידי ישראל בקונגרס סבורים, כי יהיה זה נבון שלא להתנגד לקיצוץ נומינאלי בתקציב סיוע החוץ של ישראל, כדי "לא למשוך יותר מדי אש לכתובה של ישראל" אשר על פי הצעת התקציב אינה סובלת כלל מקיצוץ. מקורות בגבעת הקפיטול אמרו, כי קיצוץ סביר של כשלושה עד ארבעה אחוזים בסיוע החוץ לישראל עשוי להרגיע את המתנגדים ולסייע לממשל, שאינו רוצה לפגוע בתקציבה.

חדשות הארץ

שיחות היום

עם: ד"ר מרדכי קאמפן, מנהל תחנת הקברניטים לטיפול בילד ובמשפחה
על: התמודדות של קיבוץ חפציבה עם האסון (עמ' 2)

★ גוברים הלחצים של תאצ'ר לנקוט עיצומים נגד דרא"פ (עמ' 3)

★ הרב פרץ אסר על מנכ"ל המתקדמת לצאת מהארץ (עמ' 3)

★ ההזרמה הממשלתית ביולי — 86 מיליון ש"ח (עמ' 4)

★ קורפו תובע לשחרר ממס המזוגגים לרכב (עמ' 4)

★ שוד דרכים לאור היום בכביש המהיר לירושלים (עמ' 6)

★ יפורסמו הנחיות להקפיד על החוק בביקורי העצירים (עמ' 6)

★ אין לשתות מי ברז בקרית פרוסטיג ובקרית בנימין (עמ' 6)

שרות הארץ

מזג האוויר

(ע). מעונן חלקית עד בהיר. ירושלים 17־29, הגולן 18־31, נהריה 19־30, צפת 15־29, טבריה 19־35, נצרת 18־30, עפולה 18־32, שומרון 19־30, תל־אביב 20־29, לוד 20־30, יריחו 20־35, עזה 22־30, באר־שבע 19־32, אילת 26־39.

שערי הדולר

	שער הדולר	השינוי בש"ח
יציג	1.4923	−0.0044
נוסעים	1.7737	−0.0053
שחור	1.5700	−0.0300

בגליון זה 12 עמודים

ערך את העמוד: אהד גרנוד

דפי זהב מגישים:

מדריך הקיבוצים

חברת דפי זהב שמחה להגיש לך מדריך עסקים למגזר הקיבוצי, אשר יופץ ב־50,000 עותקים לכל חברי הקיבוצים בישראל

המדריך יחולק לשני חלקים: חלק מסווג לפי מוצרים, שרותים ומקצועות וחלק אלפביתי, בו יופיעו כל השמות, הכתובות ומספרי הטלפון של כל חברי הקיבוצים בארץ.

מדריך הקיבוצים ישמש ככלי עזר ממדרגה ראשונה בקרב מקבלי ההחלטות בקיבוצים — גזברים, קניינים, רכזי ענפים ומזכירי משקים. כל גוף הנמצא בקשרים עסקיים עם הקיבוצים, או השואף להשתלב במערכת הסחר הקיבוצית יימצא — **במדריך הקיבוצים** ייצוג הולם ומשתלם.

פרסום **במדריך הקיבוצים** מהווה דרך נאותה, חסכונית ויעילה מאין כמוה להבליט את יתרונות העסק שלך ולספק מידע הכרחי. לפרסום **במדריך הקיבוצים** אורך חיים של שנה תמימה. המודעה עובדת שוב ושוב ומשיגה עבורך תוצאות.

העסק מתחיל לרוץ — אל תשאר בחוץ

הבטח בעוד מועד פרסום מתאים **במדריך הקיבוצים** — לעסקים טובים יותר.
לפרטים נוספים אנא פנה: **מדריך הקיבוצים בהוצאת דפי זהב טל. 03־7532241 (לנירה).**

תוצאות

דפי זהב
מדריך הטלפון של המדינה

صكذا من الاهل

ראיתי שמעתי

אניס מנצור ביקר בקיבוץ

העיתונאי המצרי אניס מנ־צור ביקש להתארח במהלך ביקורו בארץ באחד הקיבוצים, כדי להתרשם מקרוב מאורח החיים של הקיבוצניקים. שר הקליטה, יעקב צור, חבר קיבוץ נתיב הל"ה, נאות אתמול לארח את מנצור בקיבוצו. במשך כמה שעות סייר מנצור במשק, ראה מקרוב את הפרות ברפת, ביקר במפעל המייצר מכשירי קירור, ערך סיור בשד־רות המטעים והכותנה והתעניין מאד בבעיות הייצור והשיווק של הקיבוץ.

ביום שישי ביקר מנצור גם במרכז קליטה ברעננה, שבו שו־הים עולים חדשים שזה מקרוב באו.

ג.אנים

מרצדס היתה נערה יהודיה

השנה חוגגים בעולם מלאת מאה שנה להמצאת המכונית. צמד הגרמנים גוטליב דיימלר וקרל בנץ היו הראשונים שהוציאו לשוק מכונית עם מנוע בנזין בעל ארבע פעימות בשנת 1886. אחת העובדות הפחות ידועות היא, ששמה של מכונית "מרצדס" הגרמנית, ניתן לה כד־כותה של בתו של השותף היה־הודי של בעל המפעל, ששמה היה מרצדס ילינק. עדות על כך נמצאת בדפית זיכרון שה־ונפקה לציון היובל.

יש להניח שמליטי גרמניה הנאצית, שהורגלו לנסוע במ־כוניות מרצדס־בנץ, לא תיארו לעצמם שהם נוסעים במכונית הקרויה על שמה של בחורה יהו־דיה.

חיים גלאון

לא עוד כל אחד יחצ"ן

ההנהלה החדשה של האיגוד הישראלי ליחסי ציבור שנבחרה בשבוע שעבר, החליטה לפתוח בהליכים לקראת חקיקת חוק רישוי יחסי ציבור. ההנהלה החליטה להפוך את האיגוד והחבר לגוף כדוגמת רואי החשבון ועורכי־הדין. פעולה זו מצטרפת לשורת פעולות נוס־פות, שמטרתן לאפשר עיסוק במקצוע רק לאלה שיעמדו בקריטריונים ואתיקה מקצועית התואמים את עקרונות מועצת העיתונות.

ליו"ר הנהלת האיגוד נבחר משה דיין, וחברי ההנהלה הם דוד תגר (דובר קופת חולים), הנציה בהק (דוברת מלון דניאל) בן־ציון שחרה, רבקה רבי־נוביץ ומיכאל ברזילי, שכולם בעלי משרדי יחסי ציבור או דוברים של חברות וגופים ציבוריים.

שולמית קיסרי

"עונג שבת" בקאמרי

התיאטרון הקאמרי יארח בין כתליו מדי שבת, החל ב־22 בחודש, תוכנית אקטואליה, הו־מור וסאטירה חדשה בשם "עונג שבת". בתוכנית יתארחו אמנים ואנשי תקשורת וינחו אותה בהד־שה ירדן לוברון, מאיר שלו, מני פאר, איציק קול ואחרים. בתוכניות הראשונות ישתתפו גם מרבית צפיר בתגובות סאטי־ריות אקטואליות.

ע.ר.

שר הבריאות, מרדכי גור, התארח עם נכדו יהונתן בן השנה וחצי במופע "החמשה על הקרח" ביחד עם שרים וחברי־כנסת. כאן הם נראים עם אלופת אנגליה, דבי קוטויל (מימין) ואלופת ארה"ב, האדין בינר.

בעריכת עדית רוזנבלום

החלטת בג"צ לגבי חנינות השב"כ — מחר או מחרתיים

מאת גדעון אלון
כתב "הארץ"

בית המשפט הגבוה לצדק יפרסם מחר או מחרתיים את החלטתו לגבי תקפותן של החנינות, שהעניק נשיא המדינה לראש השב"כ אברהם שלום ושלושה מעוזריו. במקביל יודיע בג"ץ על החלטתו אם לקבל את דרישת העותרים להוציא צו החלטי, שיחייב את המשטרה לקיים חקירה בפרשת "אוטובוס 300" מבלי הוד לפת בית המשפט, או להסתפק בהב־הרתו של היועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש, למשטרה, לפתוח בחקירה שתקיף את כל הדרגים, לרבות הדרג המדיני.

פרקליטי העותרים טרם קיבלו הודעה רשמית ממזכירות בית המשפט העליון על מועד מתן ההחלטה. על פי הנוהג מוזמנים נציגי המשיבים והעותרים לבית המשפט העליון כדי לשמוע על החלטתו של בג"ץ.

עם זאת הדגישו אמש גורמים משפטיים, כי זימונם של באי־כוח העותרים והמשיבים עשוי להיות בו ביום, או בהתראה קצרה של יממה אחת. הדיון בעת פרסום החלטת בג"ץ אמור להיות קצר ביותר. נשיא בית המשפט העליון, השופט מאיר שמגר, אשר ישב בראש ההרכב בבג"ץ בנושא החנינות, יודיע על ההחלטה.

נימוקי ההחלטה, המשתרעת על פני מאות עמודים, יחולקו בנפרד לבאי־כוח העותרים והמשיבים.

תיתכן עתירה לדיון נוסף

השאלה העיקרית, המעסיקה את כל הצדדים, מעבר למהות ההחלטה אם יש או אין תוקף לחנינות שהעניק הנשיא, היא אם ההחלטה תתקבל פה אחד או ברוב דעות. גור־מים במשרד המשפטים ציינו כי גם אם תתקבל החלטה ברוב דעות, תהיה זו החלטה סופית שלא יהיה עליה ערעור.

לעומת זאת אמר אמש נציג של אחד העותרים, כי יש זכות לעותרים או למשיבים לבקש מנשיא בית המשפט העליון לקיים דיון נוסף בעתירות בהרכב מיוחד של חמישה שופטים. עם זאת הדגיש הפרקליט כי זוהי תופעה נדירה ביותר.

ערפאת קורא למובארק להפסיק התיווך המצרי בין אש"ף לירדן

מאת סופר "הארץ"
לעניינים ערביים
וסוכנויות הידיעות

אש"ף זועם על תמיכת הנשיא מובארק במהלכו של המלך חסן השני, וערפאת שיגר איגרת למו־באראק בה תבע להפסיק את התיווך המצרי בין אש"ף לירדן, כך מסרו אמש מקורות ערביים.

באיגרת נאמר עוד, כי יחסי אש"ף וירדן אינם עתה העניין המרכזי, וכי אש"ף מרכז את מאמציו בהגנה על לגיטימיות קיומו וייצוגו את העם הפלשתיני.

מנצור משבח
פגישת [illegible]

דברי שבח לפגישת פרס־חסן כתב העיתונאי המצרי אניס מנצור במאמר שפירסם באל־אהרם. מנצור כותב: "המלך חסן הוא מגדולי המדינאים הערבים ואחד המציאותיים והגלויים שבהם. בארצו נערכו הכנות לשי־חות שלום בין מצרים וישראל, והוא לא הכחיש זאת, כי סבר שהוא מסייע לערבים לפתור את בעייתם ללא מלחמה. לכן אין זה מוזר שחסן נועד עם פרס בגלוי, למען אותה מטרה: שלום עם הערבים והגשמת תקוות העם הפלשתיני. כשם שחסן אמיץ, כך גם שמעון פרס. אמנם העיתונים הבלתי תלויים בישראל תקפו את ביקורו, משום שתוצאותיו אינן ברורות ולא פורסמו, אך המסע הזה הוא הישג גדול, וכן ההסכמה להמשיך בהידברות בדרגים נמוכים יותר".

ברבת עמון נועדו אתמול השר לענייני "הארמה הכבושה", מרואן דודין, עם חברי הפרלמנט הירדני מהגדה המערבית המייצגים את חברון, רמאללה וג'נין. במפגש זה נכח ראש עיריית בית לחם, אליאס פריג' העושה ברבת־עמון מאז סוף השבוע, וכן ראש עיריית עזה לשעבר, רשאד אל־שווא השוהה בירדן מאז החודש שעבר. במפגש נדונה תכנית הפיתוח הירדנית לגדה המערבית ורצועת עזה.

ראש ממשלת מצרים קורא
לאש"ף להכיר ב־242

ראש ממשלת מצרים, עלי לוטפי, קרא לאש"ף להכיר בהחלטה 242 של מועצת הביטחון, כדי לאפשר פתיחת משא ומתן עם ישראל.

בראיון בעיתון הירדני "סאות אר שעב", הביע ראש ממשלת מצרים את הדעה, כי "הגיעה השעה שאש"ף ימצא נוסחה, שתאפשר לו להכיר בהחלטה 242, ולפתוח בפעולה יר־דנית־פלשתינית משותפת על בסיס הסכם רבת־עמון מן ה־11 בפברואר 1985".

לבסוף ציין לוטפי, כי מצרים "ממשיכה בדרישה" עם הנהגת אש"ף כדי "לנסח ניסוח מתאים להכרה בהחלטה 242".

בתוך כך נמסר ממקורות פלש־תינים בקהיר, כי עוסמה אל־באז, יועצו המדיני של הנשיא חוסני מובארק, שוחח בשבת בנמל הת־עופה של קהיר עם פארוק קאדומי, ראש מחלקת החוץ של אש"ף, שחנה חניית ביניים קצרה בקהיר, בדרכו לבגדד. השיחה נסבה על "התפתחויות במצב הערבי הנוכחי". שני הצדדים הביעו את הרצון להמשיך במגעים ובהתייעצויות.

אסד: הישגים בתחום
האיזון האסטרטגי

הנשיא אסד קרא להכפלת המא־מצים כדי לקצר את הזמן לכוננות לשם שיחרור פלשתין והשבת הזכויות הערביות השדודות.

במיגשר שפירסם ביום שישי לרגל יום השנה ה־41 להקמת הצבא הסורי ציין כי סוריה גברה אמור־להגשים את האיזון האיסטראטגי עם האויב הציוני וקבע כי התמודדות עם ישראל לא תהיה אלא באמצעות העמידה האיתנה. שר ההגנה מוס־טפה טלאס אמר באותו מעמד, כי סוריה השיגה הישגים משמעותיים בתחום האיזון האיסטראטגי מאז מלחמת אוקטובר 1973 שהיוותה מפנה היסטורי, לדבריו.

אסד התייחס בדבריו גם לביקורו של ראש הממשלה שמעון פרס במרוקו ולפגישתו עם המלך חסן. הוא אמר, כי "המלך חסן רק יזכה לחרפה ולבושה בגלל מעשהו הבוג־דני והשחור".

אל קבס: הליגה הערבית
צפויה לפשיטת רגל

העתון הכוויתי "אל־קבס" כתב אתמול, כי הליגה הערבית צפויה לפשיטת רגל ולסגירת מרבית מוס־דותיה בשל היענעות המדינות החברות לעמוד בהתחייבויותיהן הכספיות. העתון מציין כי השנה שילמו המדינות הערביות רק 30% מתקציב הליגה הערבית.

אש"ף בפאריס אבכה:
חידוש מאמצים להעלאת
יהודי אתיופיה

נציג אש"ף בפאריס, אבכה, איב־ראהים אל־סוסי, הודיע אתמול, כי ישראל חידשה את מאמציה להעלות עוד 5,000 יהודים אתיופים לישראל. לדבריו פועל עתה אש"ף במסגרת הליגה הערבית כדי להניא את ממשלת אתיופיה מלהסכים להמשך מבצע העלאת היהודים לישראל.

הוועדה המרכזת עשויה להחליט היום על שכר מינימום של 450 ש"ח בחברת העובדים

מאת יהודית וינקלר
כתבת "הארץ"

הוועדה המרכזת של ההסתדרות עשויה להחליט היום להמליץ בפני מפעלי חברת העובדים לשלם שכר מינימום של 450 שקל לחודש. כחלק ממערכה להציב על המגזר העסקי להעלות את רצפת השכר. זאת, לאחר שהניסיונות בכנסת להביא לחקיקת חוק שכר מינימום עלו בתוהו, ובמקביל לא חלה עדיין התקדמות משמעותית במשא ומתן עם לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים.

בסוף השבוע שעבר דנו אבי פי־לוסוף, ראש מחלקת העבודה בל־שכת התיאום של הארגונים הכלכליים וחיים הברפלד, יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, בהצעת המעסיקים הפרטיים להצ־יג תוספת שכר אחידה בשקלים לעובדי הייצור ובנוסף לכך להעלות את שכר המינימום ל־400 שקל, בהדרגה, על ידי פריסת ההעלאות לאורך תקופה של שישה עד שמונה חודשים.

בסוף השבוע נערכה שיחה בין ראש האיגוד המקצועי לבין הממונה על השכר באוצר. עקרונית, קיימת נכונות באוצר לשפר את רמת הדירוג של התקנים בשירות הצי־בורי הממשלתי, ולתת תוספת שכר מתונה, אך בממשלה קיימת התנגדות לבצע את ההעלאות בתקופה הקרובה. גם במקרה זה, הכוונה היא לפרוס את התוספת על פני תקופה ארוכה יחסית, על מנת למנוע סחרור אינפלציוני ותריגת מתקציב המדינה, מחשש לערעור היציבות היחסית.

ההסתדרות החליטה בעבר להמ־תין עד סוף יולי כדי להביא לקיום הדיונים על הסכמי השכר החדשים, ואיימה להכריז על סכסוך עבודה כללי במשק בהיעדר הסכם.

הירידות מן העבודה

ההנדסאים המוסמכים במפעלי התעשייה האווירית, ברשות לפיתוח אמצעי לחימה, בקריה למחקר גרעיני ובמרכז למחקר גרעיני יורדו היום מעבודתם במחאה על כך, שעד כה נמנעת הנהלת מערכת הביטחון לפתוח במשא ומתן איתם על תביעתם, לקבל דירוג מוקר כפי שניתן למהנדסים, במסגרת מה שמכונה תמורה שווה על עבודה זהה.

הרוסים מאתרים 150 אלף אנשים שנחשפו לקרינה ויזדקקו לביקורת

(ע.) פרופ' רוברט גייל, מומחה בינלאומי להשתלת מח עצמות, שהגיע ביום ו' אחר הצהריים ממוס־קווה דרך פאריס לישראל, מסר, כי לא צפויים עוד מקרי מוות בקרב 30 נפגעי אסון צ'רנוביל, המאושפזים עדיין במוסקווה.

בהתפוצצות הכור האטומי נהרגו כמכור 30 איש. בשלב ראשון אושפזו 500, וכעת נותרו רק 30 בבתי החולים. לדעת גייל, לא נשקפת עוד סכנה לחייהם.

המומחה עשה שלושה חודשים בברית־המועצות ואמר כי סייע לרוסים במיבצע, שבמסגרתו יאותרו 100 — 150 אלף אנשים שהיו חשופים לקרינה ויצטרכו להיות בביקורת במשך כל ימי חייהם. שלטונות בר־ה"מ מאתרים את האנשים האלה ורושמים אותם, והם יצטרכו לעבור בדיקות לפחות אחת לשנה.

פרופ' גייל, הנשוי לישראלית, בא לחופשה קצרה אצל משפחת רעייתו בירושלים. הוא יצא מכאן בסוף השבוע הבא לווינה, כדי להשתתף במושב של ועדת האנרגיה הבינלאומית, בו ימסרו הסובייטים דו"ח על ההיבטים הפיסיקליים של התקלה בצ'רנוביל.

בעת ביקורו הקצר בארץ, ייפגש בין היתר עם שר הבריאות מרדכי גור, ויבקר אצל פרופ' אלי כנעני, המנהל מעבדה לביולוגיה מולי־קולרית במכון וייצמן למדע, אתו הוא עובד בשיתוף פעולה הדוק זה זמן רב.

שר התיירות המצרי מגיע היום לביקור

מאת זוהר בלומנקרנץ

שר התיירות של מצרים פואד סולטן יבוא הבוקר לשלושה ימי ביקור ממלכתי בישראל. יהיה זה ביקור גומלין לעמיתו אברהם שריר, שביקר בקהיר לפני כחצי שנה, ויי־משך שלושה ימים.

במהלך ביקורו באילת, מחר, אמור האורח, לשוט לאי האלמוגים.

עם השר האורח תבוא בטיסת "איר סיני" משלחת של תיירנים ממ־רכזי נסיעות ותיירות ממצרים, שתחל כבר היום בשיחות עבודה עם עמיתים מישראל.

עורך את העמוד: אהד גרבר

שער השקל: 1.4923 ש"ח

(סוף מעמוד 1)

במונחים כמותיים של יחידות מטבע ישראי סל המטבעות קבוע. שינוי בערכו היחסי של כל מטבע יחול בהתאם לשינויים ביחסי ה מטבע בעולם. ההרכב הכמותי של המטבעות בסל החדש נקבע בבנק ישראל על פי שערי החליפין ששררו ביום זה בשוקי המטבע בעולם.

להלן השערים היציגים של מרכיבי סל המטבעות החדש, כפי שפורסמו ביום ו':

השער היציג של סל המטבעות 1.4923 ש"ח.

1 דולר ארה"ב 1.4923 ש"ח.
1 לירה שטרלינג 2.2273 ש"ח.
1 מארק גרמני 0.7145 ש"ח.
1 פרנק צרפתי 0.2198 ש"ח.
100 יאן יפאני 0.9690 ש"ח.

הדולר היציג ביולי
— ללא שינוי

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה הודיעה ביום ו', כי השער היציג של הדולר הגיע בסוף יולי 86' ל־1.497 ש"ח, דומה לשערו בסוף יוני. ביולי עלו רוב שערי המטבעות של ארצות השוק המשותף בשיעורים שבין 3 ל־4-8 אחוזים. ביולי נחלש הדולר ביחס לכל המטבעות הנסחרים בישראל, פרט ללירה שטרלינג ולראנד הדרום אפריקאי.

בשבעת החודשים הראשונים של השנה היה מחירו של הדולר יציב לעומת סוף דצמבר 86'.

ירידה לדולר השחור

הדולר השחור בשוק לילנבלום ספג בסוף השבוע מכה חזקה וירד בשלוש אג'. הירידה במחיר הדולר השחור, מוסברת בהתאמת מחירו לאחר הירידה שהיתה במחירו בשוקי העולם. בשוק לילנבלום צו־פים, כי הצמדת השקל לסל המטבעות, תביא להמשך ההתאמה בין מחיר הדולר השחור, לבין התנהגותו בשוקי העולם. הד"ר בועז בריק, מומחה בנושאי מט"ח צופה את עצירת התנודדות בשער הדולר ועליה מתונה בשערו. יעקב ויינשטיין, מנכ"ל חברת ההשקעות אפיקים צופה את המשך ההתנודדות של הדולר.

בנק ישראל דוחה
טענות יצואנים

ישראל איגרה, מנהל מחלקת מטבע חוץ בבנק ישראל, הגיב אמש על טענות יצואנים לארה"ב בדבר הצמדת השקל לסל ואמר, כי במידה ותמשך היחלשות הדולר, הרי שעקב ההצמדה לא ירד הדולר במלוא ההחלשות. לדעתו, ההצמדה לסל המטבעות אמינה יותר מהצמדות לדולר.

איגרה הוסיף, כי על פי דיעה הרווחת במחלקת המחקר של בנק ישראל לו היו נוקטים בצעד זה לפני שנה, הרי ששיעור האינפלציה בארץ היה נמוך מזה הקיים כיום.

יו"ר מכון היצוא, יעקב אבן עזרא, קרא לממשלה לנקוט בצעדים מש־לימים לצעד של הצמדת השקל לסל המטבעות. לדעתו, על האוצר ובנק ישראל להתאים את השער המנוייד גם לשינויים בעלויות המקומיות של היצואנים.

תוכניות השקעה חדשות

בנק לאומי ובנק דיסקונט מנהי־גים מוחים אפיק השקעה צמוד לסל המטבעות החדש. ציבור ה משקיעים יוכל להפקיד כספו לתקופת מינימום של שנה, כשהוא צמוד לסל, ונושא ריבית משוקללת של מטבעות הסל. הציבור יוכל גם למשוך כספים כשהם צמודים לסל.

מומחי הבורסה צופים ירידות מתונות באגרות החוב ומניות הסחר, כתוצאה מירידת הדולר בשוקי העולם. לעומת זאת, בשוק המניות צפויה השבוע מגמת עליות שערים סלקטיביות.

ח"כ רייסר לבני רקנאטי: שובו לדיסקונט

מאת עינה ארידור
כתבת "הארץ"
לענייני כלכלה

יושב ראש ועדת הכנסת, חבר הכנסת מיכה רייסר, פנה ביום שישי לליאון ואודי רקנאטי לשוב לפעילות בבנק דיסקונט. פנייתו באה לאחר פגישה שקיים בסוף השבוע עם משלחת עובדי הבנק, שנערכה לפי בקשתם.

נציגי העובדים ביקשו ממנו להפעיל את השפעתו, כדי להחזיר את נציגי משפחת רקנאטי לפעילות בבנק. במכ־תבו לליאון ואודי כותב רייסר כי ברצונו להיווכח עד כמה קשה לעובדי הבנק הסתלקותה של משפחת רקנאטי. "האווירה בקרב העובדים קשה ומלווה בתחושה של צער עמוק וחששות כבדים לקראת העתיד", כותב הח"כ. "היחס האישי והגישה המיוחדת שלכם חסרה היום לעובדים".

אין התקדמות לשלום בשיחות בוש בירדן

עקבה (ע"ר). סגן הנשיא ה אמריקאי ג'ורג' בוש טס אתמול מעקבה לקהיר, תחנתו השלישית במסע במזרח התיכון, לאחר ביקורים בישראל ובירדן.

מקורות מהימנים מסרו, כי בשי־חות שקיים בוש עם המלך חוסיין לא הושגה התקדמות כלשהי לק־ראת השלום באיזור.

בוש הגיע תחילה ללוקסור, שם יסייר באתרי העתיקות של ה פרעונים. משם יטוס היום לקהיר ויקיים שיחות עם הנשיא חוסני מובארק.

בוש וראש הממשלה זייד אל ריפאעי לא יכלו להצביע על התקדמות כלשהי בשיחות שקיים המדינאי האמריקאי במשך יומיים בירדן, אף שבוש אמר כי הוא חש בשיפור האווירה.

שיחת היום / גדעון אלון

עם: ד"ר מרדכי קאפמן, מנהל תחנת הקיבוצים לטיפול בילד ובמשפחה
על: דרכי ההתמודדות של קיבוץ חפציבה עם אסון תאונת הדרכים

בקיבוץ כולם משתתפים באסון

בקיבוץ אסון כזה איננו רק נחלתו של הפרט — האם לחברה קיבוצית קל יותר להיערך להתמודדות עם אסון מטריד כפי שאירע לקיבוץ חפציבה, שיובל היום למנוחות 10 מבניו?

בוודאי. הארגון המסודר של הקיבוץ מאפשר קודם כל תגובה קבוצתית. יש לקיבוצים מערכות תמיכתיות מאד יעילות, שיודעות כיצד להיערך במצבים של משבר. בדרך כלל מתארגנת מיד קבוצה של ידידים שמ־לווים את ההורים ואת הצרכים הספציפיים של אותן משפחות, ואת האופיונים המיוחדים של כל אחת מהן. זה שונה מן המצב בעיר כשמגיע מישהו זר, שצריך ללמוד את הבעיות הספציפיות של כל משפחה. אלה אנשים קרובים.

האם למשפחות שכולות בקיבוץ יש סיכויים טובים יותר להתמודד עם המצב הזה?

בקיבוץ כל אסון כזה הוא לא רק אסון של הפרט, אלא כולם משתתפים בו. בקיבוצים יש גם אינטנסי ועזרת ייעוץ שיכולות לתת תשובה חלקית כיצד לשאת את המצב הקשה הזה.

הבעיה איננה ההתמודדות המיי־דית עם השכול, כשכולם עדיין בהלם. כואבים את האסון ובאים להשתתף באבלן של המשפחות, אלא כעבור זמן מה, כשמת־עוררות בעיות, שחברה קיבוצית ערוכה טוב יותר להתמודד אתן.

אבל בוודאי יש גם מגבלות ליכולתה של כל משפחה שכולה להתמודד באופן אינ־דיווידואלי עם הכאב, בשל היות הקיבוץ חברה סגורה?

בוודאי שיתכנו מצבים בהם דווקא ההשתתפות של כולם באבל יכולה להכביד על הפרט, שרוצה להתמודד לבד עם האסון שפקד אותו ואיננו רוצה להיות אובייקט לרחמנות קול־קטיווית. האבל הוא משהו אינ־דיווידואלי וספציפי. לא ייתכן מצב שכולם כואבים באותה מידה את האסון.

האם להוריהם של הנערים בקיבוץ שנהרגו בתאונה, שבוודאי הכירו אותם מינקות, יהיה קשה יותר להתגבר על האסון מאשר להוריהם של תלמידי בית הספר בפתח תקווה, שנהרגו באסון הרכבת בצומת הבונים?

אינני חושב שיש הבדל בעוצמת הכאב. בזמנו עשיתי מחקר על ילדים בקיבוצים שאבותיהם נפלו במלחמת יום הכיפורים. במחקר התברר שת־גובותיהם של ילדי הקיבוצים היו דומות לתגובותיהם של יל־דים בעיר, שאבותיהם נפלו במלחמה. בקיבוצים היו יותר אמצעים ארגוניים לעזור ליל־דים היתומים, על ידי ביקור פסי־כולוגים, מחנכים וצוותי עזרה אחרים, אבל הכאב הוא אותו כאב.

כפסיכולוג המכיר את יי־חודה של החברה הקיבוצית, כיצד היית מייעץ להורים, לאחים ולשאר קרוביהם של הצעירים שניספו באסון להתמודד עם המצב?

הכאב הוא עצום. הם ישאו את הפצע הפתוח הזה תקופה ארוכה, ולפעמים לכל חייהם. יש הממליצים שמשפחה שיכולה להרשות לעצמה לנסוע לחו"ל לפרק זמן מסוים, תעשה זאת, כדי לשנות את אורח החיים ולא לחיות את המציאות שמזכירה יום יום את הילדים שנהרגו. אבל לא תמיד אנשים במצבים כאלה רוצים להיפרד בצורה דרסטית כזו מזיכרון העבר.

פקיד ממשל חשוד בסיוע ליבוא טכסטיל מישראל כדי לקבל תפקיד בחברת יעוץ

מאת צבי בראל
שליח "הארץ" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ") רו־ברט לנאוהאן, שהיה עוזר תת שר המסחר האמריקאי לענייני טכסטיל, חשוד, כי במסגרת תפקידו כאחראי למכסות יבוא הטכסטיל, סייע לחברת יעוץ ולוביינג בוואשינגטון להשיג עבור לקוחותיה מכסות יבוא טכסטיל רחבות יותר. בין לקוחות החברה נמנות ישראל סין והונג קונג.

לדברי מנהל מחלקת ממשל במשרד המבקר של הקונגרס, אשר חקר את הפרשה, ניהל לנאוהאן מו"מ עם חברת הייעוץ על אפשרות העסקתו לאחר סיום תפקידו ב משרד המסחר, כאשר במקביל היה אחראי על נושאים שהיו באינטרסים של החברה, בה ביקש לקבל עבודה בעתיד. מנהל מחלקת המבקר אמר, כי יבקש ממשרד המשפטים להגיש תביעה נגד לנאוהאן.

שליט עיראק מציע לאיראן הסכם שלום

בגדד (ע"צ). נשיא עיראק, סדאם חוסיין, קרא בשבת למנהיגי איראן לחזור "לשלום של כבוד", והזהיר אותם מפני פתיחת מתקפה חדשה אשר, לדבריו, תוכל להסתיים רק "באסונם הגמור".

במכתב פתוח למנהיגי איראן, אשר תוכנו שודר במוצאי שבת בר־דיו ובטלוויזיה של בגדד, הציג נשיא עיראק ארבעה תנאים לכינון השלום:

1. נסיגה ללא תנאי של צבאות שני הצדדים אל הגבולות הבינ־לאומיים.
2. חילופי כל שבויי המלחמה, ללא יוצאים מן הכלל.
3. חתימת חוזה שלום אשר יבטיח את הפסקת פעולות האיבה, הי־מנעות מהתערבות בעניינים פני־מיים של הצד שכנגד וכיבוד הדין של המשטרים הפוליטיים.
4. התחייבות מצד שתי המדינות לפעול לביטחון באזור כולו, ובייחוד במפרץ הפרסי.

שתי מדינות רכשו בארץ טיל נגד טילים "ברק"

מאת ראובן פדהצור,
סופרו הצבאי של "הארץ"

שתי מדינות רכשו עד עתה את הטיל הישראלי החדשני "ברק", עבור חילות הים שלהן. משא ומתן למכירת הטיל מתנהל עם מדינות נוספות.

ה"ברק", המיוצר במשותף על־ידי התעשייה האווירית ורפאל, הוא טיל נגד טילים חדשני ומתוחכם שפותח על־ידי רפאל ואומץ על ידי חיל הים הישראלי. מערכת הנשק של ה"ברק" כוללת מלבד הטילים (המוכנסים במארזים של 8 טילים כל אחד) גם מכ"מי גילוי והנחיה שניהם מתוצרת "אלתא", ושיטת הפעלה ובתוכה המחשב האחראי על ביצוע ותיאום פעולת המערכת כולה, גם הוא מתוצרת "אלתא".

את מערכת ה"ברק" ניתן להרכיב על סיפונם של כלי שיט שונים, ומספר הטילים יהיה תלוי בגודלו של הסיפון. כך למשל, נועד ה"ברק", לפי התכנון המקורי ל"סער 5", אך את המערכת ניתן להרכיב גם ל"סער 4".

לפני שבועות אחדים מבצע ניסוי מוצלח של ה"ברק", במהלכו הצליח הטיל לפגוע בטיל מדגם "סאר". ה"ברק" נמצא עתה בעיצומה של סידרת ניסויים ופיתוח, עד שיהיה למבצעי.

ל"ברק" ראש נפץ במשקל 22 ק"ג, שהוא הגדול מבין הטילים המתחרים מולו בעולם. משקלו הכולל של ה"ברק" 86 ק"ג, ומהירותו היא 1.06 מאך. ה"ברק" ממריא אנכית ולאחר כשניה פונה כלפי מטה ומונחה על קרן המכ"ם, המהווה גם הוא חלק ממערכת הנשק שפותחה על־ידי התעשייה האווירית ורפאל.

במקביל לגרסה הימית של ה"ברק", ממשיכה רפאל לפתח את הגירסה היבשתית, המכונה "אדמס".

תוכנית עבודה לעשר שנים לדיון במטכ"ל

מאת ראובן פדהצור,
סופרו הצבאי של "הארץ"

פורום המטכ"ל יחל בימים הק־רובים בסדרת דיונים, בנושא תכנית העבודה הרב־שנתית של צה"ל. התכנית מתייחסת ל־10 שנות עבודה, החל מ־1986. התכנית מחולקת לשני חלקים עיקריים, שהראשון בהם מתייחס בפירוט רב לחמש שנות העבודה הראשונות.

הבעיה העיקרית, עליה מצביעים נתוני תכנית העבודה, היא מחסור חמור במשאבים על־מנת לקיים את המתוכנן בנושאי רכש, אימונים ובניית סדרי כוחות.

מנתוני התכנית הרב־שנתית עולה גם, כי אין אפשרות להקצות את הכספים הדרושים למימון פרויקט הצטיידות של חיל הים. ייתכן, כי ייבחנו דרכים להקצות סכומים קטנים יותר, שיופנו לרכש צול־לות, שהן לדעתו של הרמטכ"ל הרכיב העיקרי בהצטיידותו העתי־דית של חיל הים.

התכנית שמה את הדגש, בנושא ההצטיידות, על קליטה הדרגתית של נשק מתוחכם, שנועד לענות על אתגרי שדה הקרב העתידי. בתחום זה נעשה, לפיכך, מאמץ שלא לפגוע בתקציבי המחקר והפיתוח של מערכות נשק חדישות.

לפגוע בתקציבי המחקר ובהצטיידות מערכות הנשק המוקדמות. ייתכן כי שר הביטחון, יצחק רבין, ישתתף גם הוא בדיוני פורום המטכ"ל, לאחר שבסיום חמישי יוצגו בפניו עיקר הנתונים של תכנית העבודה, תוך דגש על המצוקה התקציבית.

הצעת חוק פרטית לערוץ שני — להצבעה מחר

מאת סופרו הפרלמנטרי
של "הארץ"

הצעת חוק פרטית של מיכה רייסר ופנחס גולדשטיין מהליכוד להנהגת ערוץ שני בטלוויזיה תעלה מחר לדיון ולהצבעה טרומית, על כך מסר אמש הח"כ גולדשטיין.

לאחר סחבת שנמשכה שנה חו־דשים, ולאחר שבשבוע שעבר אושרה יוזמת הח"כ באורך שמיר מהליכוד להנהיג טלוויזיה בכבלים החליטו גולדשטיין ורייסר לא להמתין עוד עם הצעתם ולהעלותה להצבעה מיד.

המעלות של אל על

	מעלות מינימום	מעלות מכסימום		הטמפרטורות אתמול	
אמסטרדם	16	19	גשום	13	23
אתונה	25	32	ב"ח	23	29
בוקרשט	18	30	כ"ח	16	29
בריסל	17	25	גשום	17	21
וינה	18	30	גשום	19	30
דבנה	16	29	גשום	19	25
לונדון	16	21	גשום	16	18
ליסבון	17	22	ב"ח	19	20
מדריד	20	30	כ"ח	27	31
ניו־יורק	21	30	כ"ח	18	24
פאריס	18	26	מ"ח	18	22
פרנקפורט	16	26	מ"ח	17	28
ציריך	15	27	כ"ח	15	20
קהיר	21	32	ב"ח	22	32
קופנהגן	10	21	גשום	14	22
רומא	22	29	ב"ח	22	30
שטוקהולם	11	17	גשום	9	24

אל על

עיתון הארץ חינם
לנוסעי צדשר בוס לאילת
של טיולי הגליל

למר בנו גיטר
יו"ר מועצת המנהלים של "טלעד"
ולמשפחה

אתכם ביגונכם

טלעד — אולפני ירושלים בע"מ
הדירקטוריון, ההנהלה והעובדים

למנחם עצמון
יו"ר הדירקטוריון

אתך באבלך הכבד במות עליך אביך היקר

משה עצמון ז"ל

לומיר אחזקות בע"מ
קיסריה מקרקעין ונופש בע"מ
ההנהלה וחבר העובדים

המומים ממותו בטרם עת של

נחמן אוריאלי

ההלוויה תתקיים היום, יום ראשון, כ"ז בתמוז תשמ"ו 3.8.86
בשעה 16.00 בבית העלמין בהרצליה ברח' פינסקר

סוניה אוריאלי וב"ב
מנחם אוריאלי וב"ב
גיטה פרומקר וב"ב
דוד גורני וב"ב
אריה אוריאלי וב"ב

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו
של בעלי, אבי וסבי היקר

ישראל מייזלש

(נכדו של הרב באר מייזלש מקראקוב)

ההלוויה תתקיים היום, יום ראשון 3.8.86 כ"ז בתמוז תשמ"ו בשעה 12.30 בבית־העלמין
כפר סמיר חיפה. נפגשים ליד השער הראשי

אשתו: מלה
בִּתו: ריקה אופיר
נכדה: לי

יקירנו

נחמן אוריאלי

איננו

ההלוויה תתקיים ביום יום ראשון כ"ז בתמוז תשמ"ו 3/8/86 בשעה 16.00 בבית העלמין בהרצליה רח' פינסקר

אבלים:
אשתו: רותי אוריאלי
ילדיו: ורד תמר ורן
הוריו: רבקה ושמחה אוריאלי
אחותו וגיסו: רנה וישראל בן זאב וב"ב
אחיו וגיסתו: אסתר ואורי אוריאלי וב"ב
אחיו וגיסתו: דליה ויהודה אוריאלי וב"ב

יושבים שבעה בבית הוריו רחוב בני בנימין 19 הרצליה

חדשות חוץ

פסגת המיני של חבר העמים הבריטי הבוקר

גוברים הלחצים על תאצ'ר לנקוט עצומים נגד דרא"פ

נחושה עמדת שבעת המשתתפים בפסגה להביא למשבר בחבר

מאת שאול צדקא
סופר "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). לחצים כבדים יופעלו החל מהבוקר על מרגרט תאצ'ר לנקוט עיצומים מדיניים נגד דרום־אפריקה, עם פתיחתה בלונדון של פסגת־המיני בהשתתפות שבעה ממנהיגי חבר העמים הבריטי. ראשי מדינות קנדה, אוסטרליה, הודו, זימבאבווה, זמביה ואיי הבאהמה מתכוונים לפעול כאיש אחד, כדי להביא לשינוי בעמדתה של ראש הממשלה.

תאצ'ר התקבלה בסוף השבוע במטח של ביצים ועגבניות על ידי מפגינים, כאשר ביקרה במשחקי חבר־העמים באדינבורו, בירת סקוטלנד. הם האשימו אותה כי בגלל מדיניותה הפייסנית כלפי פרטוריה פרשו 30 מדינות מהמשחקים אשר הסתיימו בשבת. הביצים והעגבניות לא פגעו בה, אך כיסו את מכוניתה. רוב האתלטים לא יצאו מחדריהם, כדי לקבל את פניה.

הפסגה הלונדונית תימשך יומיים, ולמרות הכרזות מתונות של מנהיגי מדינות העימות מוגבה וקאונדה, נחושה עמדתם של שבעת המשתתפים להביא למשבר בחבר, ואפילו לקרע, אם תתמיד תאצ'ר בעמדתה שלא לאכוף עיצומים על דרום אפריקה. האחרונה פתחה בפגישות עם כמה מן המנהיגים כבר אתמול, אך נראה כי צפויה תמיכה חזקה של מלרוני מקנדה ושל גנדי מהודו ביבשת אפריקה, הקוראת להטיל לאלתר חרם כלכלי.

מטען התפוצץ במזרח ביירות

ביירות (ע"ד וע"צ). מטען חומר נפץ הרביעי תוך 6 ימים, התפוצץ בשבת במזרח ביירות וזעזע את העיר כולה, בעוד יריביו של הנשיא אמין ג'מאייל מוחים את קריאתו למוסלמים לסיים את מלחמת האזרחים.

מקורות ביטחוניים אמרו, כי מכונית שחלפה ליד מאפיה בחלק הנוצרי־מזרחי של העיר, נזוק מטען חומר נפץ שהתפוצץ ופגע במכוניות חונות ובחנויות בשכונת ג'אל אל דיב לאורך חוף הים. נמסר על שלושה פצועים.

בפיצוצים קודמים של מכוניות ממולכדות נהרגו 54 בני־אדם ויותר מ־200 נפצעו במזרח ובמערב ביירות. בפיצוץ נוסף נהרג חייל ו־15 בני אדם נפצעו בשכונה נוצרית של העיר ביום שישי.

כבאים מכבים את המכוניות הבוערות בתוצאה מהפיצוץ אתמול במזרח ביירות. (תצלום איפי).

הפגנות בבוליוויה נגד סיוע ארה"ב בחיסול עסקי הקוקאין

מרבית האיכרים שהפגינו הגיעו מאיזורי גידול שתילי הקוקא

לה פאז (ע"י). יותר מ־20 אלף איכרים בבוליוויה הפגינו נגד סיוע חיילים אמריקאים במסע המשטרתי לחסל את תעשיית הקוקאין.

בין המפגינים היו איכרים רבים המגדלים את שתילי הקוקא, המהווים חומר גלם לתעשיית הקוקאין. המפגינים התכנסו בכיכר המרכזית של העיר קוצ'אבמבה ביום חמישי האחרון לאומים בגנות "ההתערבות הצבאית האמריקאית".

אחד מראשי האיגוד המקצועי קרא לאיכרים לתמוך בדרישת האיגודים מהממשלה לסלק את החיילים האמריקאים.

מדובר בלא יותר מ־170 חיילים המסייעים למשטרת בוליוויה במסע נגד הקוקאין.

הסיוע האמריקאי נעשה על ידי הסעת שישה מסוקי הוק שחורים המסייעים למשטרה לאתר מעבדות קוקאין. שלוש מעבדות כאלה נתגלו והושמדו ונמסר כי כל תהליך ייצור הקוקאין בבוליוויה שותק בינתיים. בוליוויה מגדלת יותר ממחצית עלי הקוקא הדרושים לסיפוק הביקוש העולמי בסם זה.

תעשיית הקוקאין מכניסה לבוליוויה מיליוני דולרים בשנה, אמרו מומחי סמים.

מרבית האיכרים שהגיעו לעצרת המחאה הם מאיזור שפארה, בו מגדלים 80 אחוז של יבול עלי הקוקא.

קוהל קרא לראשי המעצמות לשחרר את סגנו של היטלר

"רודולף הס גלקה לבי"ח צבאי בריטי מסיבות בריאות, אני קורא לכם לשחררו בדחיפות מסיבות הומאניטריות"

בון (ע"ד וע"נ). קנצלר מערב גרמניה, הלמוט קוהל, פנה בכתב לראשי המעצמות וקרא להן לשחרר את סגנו של היטלר, רודולף הס.

דובר הממשלה אף פירסם את תוכן האיגרת של קוהל לראשי המעצמות — ארה"ב, צרפת, בריטניה, וברית־המועצות — ובה נאמר בין היתר: "רודולף הס, שהוא עתה בן יותר מ־92, נלקח לבית־חולים צבאי בריטי בברלין מסיבות בריאות. אני קורא לכם בדחיפות לשחרר את האסיר מנימוקים הומניטריים ולהחזירו לחיק משפחתו".

הס עשה קרוב ל־40 שנים בכלא שפנדאו בברלין. הוא אושפז ב־8 ביולי בגלל בעיות במחזור הדם. הוא הוחזר לכלא, שם הוא מוחזק מזה שנים כאסיר היחידי, לאחר שהיה של 6 ימים בבית־החולים. נמסר כי מצבו תקין.

קוהל מציין באיגרת, כי הס הוא אדם זקן וחולה וימיו ספורים. נוכח עובדה זו ובגלל שגזר הדין שהוטל עליו כבר נתמלא ועברה תקופה של יותר מעונש מכסימלי, יש לחון אותו מסיבות הומאניטריות.

קוהל הדגיש, כי חנינה כזאת אין משמעותה מחיקה של פשעי הנאצים.

חמש שנות מאסר על הפעלת ביח"ר לטי שרטס בלטוויה

המפעל המחתרתי קיבל הגנה משטרתית בכמה ערים

מוסקווה (ע"ג). קבוצה של צעירים בלטוויה הפעילו בית־חרושת מחתרתי לייצור חולצות ספורט (טי שרטס), כדי לספק את הביקוש הגדול לבגדים בנוסח המערב. הפעלתו עלתה על זו של התעשייה הממלכתית הרשמית — גילה אתמול עתון במוסקווה.

העתון "התעשייה הסוציאליסטית" גילה, כי הצעירים שייצרו חולצות ספורט עם כתובות בלועזית והסיעו סימנים מערביים לחולצות ספורט מקומיות למכירה בשוק השחור הועמדו לדין ונגזרו להם תקופות מאסר עד חמש שנים.

בידיעה גם נאמר, כי החבורה המחתרתית בשם "טבק" קיבלה הגנה משטרתית בכמה ערים ברחבי לטוויה.

בגדים בנוסח המערב הם פופולריים ביותר בקרב הנוער הסובייטי והם נמכרים במחירים מנופחים בשוק השחור.

לידיעת ציבור הנוסעים לפסטיבל הזמר בערד

"אגד" מקיים שרותי־תחבורה סדירים מת"א ומבאר־שבע לערד ובחזרה.

לוח זמנים:
מת"א תחנה מרכזית - לערד:
קו 389 בשעות: 8.30, 10.00, 13.30, 18.00, 20.00
מערד לת"א
קו 389 בשעות: 6.00, 14.00, 17.00
מבאר־שבע תחנה מרכזית - לערד:
קו 388 משעה 6.10 ועד 22.20 כל 30-45 דקות.
מערד לבאר־שבע:
קו 388 משעה 5.30 ועד 21.30 כל 30-60 דקות.
כמו כן ניתן להגיע מת"א לבאר־שבע בקו 370 הנוסע ללא תחנות ביניים ומשם לערד בקו 388 כנ"ל.
קו 370 נוסע מהתחנה המרכזית בת"א משעה 6.00 ועד 21.00 כל 15 דקות.
קו 370 מבאר־שבע לת"א: משעה 5.45 ועד 20.00 כל 15 דקות.
במידת הצורך יתגבר "אגד" את קוי השירות הנ"ל.

אגד
מאחל לציבור הנוסעים לפסטיבל נסיעה טובה ובילוי נעים.

צה"ל פעל ע"פ הנוהלים בעניין פינוי הפצועים לאחר השלכת הרימון ביריחו

קובעת בדיקה של כוחות הביטחון

(עתים). כל הפעולות שנעשו על ידי כוחות הביטחון לאחר זריקת הרימון ביריחו היו לפי הנוהלים — כך קובעת בדיקה שערך צה"ל, לאחר השלכת הרימון ביריחו בראשית השבוע על קבוצת מטיילים ישראליים.

כתוצאה מהשלכת הרימון נפצעו בסך 13 מהמטיילים. בתחקיר שנעשה בסוף השבוע השתתפו כל הגורמים המעורבים. נמסר כי בבדיקה נבחנה בין היתר שאלת פינויים האיטי של הפצועים מהשטח לבית־החולים והסתעיפויות בירושלים. הוברר כי פעולותיו ושיקוליו של הרופא במקום היו נכונים, כולל איסוף הפצועים ומתן טיפול ראשוני בשטח. רופאי בית־החולים שקלטו את הפצועים אישרו כי הם טופלו כהלכה. הפצועים פונו למרפאה צבאית במקום ולבית חולים בירושלים מיד לאחר האירוע. הפינוי בוצע בעזרת כלי רכב שבמצאי סמוך למקום השלכת הרימון.

באשר למסוק הפינוי, שהתעכב שעה ארוכה עד שפינה את הפצועים, קובעת הבדיקה, כי המסוק הגיע לשטח לפני סיום הטיפול בנפגעים והמתין שם. תקלה טכנית במסוק עם סיום הכנת הנפגעים לפינוי עיכבה את ההמראה בב־20 עד 25 דקות. מהתחקיר הסתבר עוד, עיכוב זה לא גרם לנזק או להחמרה במצב הנפגעים.

מת אברהם ברום מנכ"ל משרד החקלאות לשעבר

(עתים). אברהם ברום, חבר קיבוץ שפיים, ומראשי הקיבוץ המאוחד, מת שלשום מהתקף לב בגיל 76.

ברום היה מנכ"ל משרד החקלאות בתקופת כהונתו של חיים גבתי כשר החקלאות. במשך עשר שנים שימש מזכיר ברית התנועה הקיבוצית.

הותיר אחריו אשה. בנו היחיד, סא"ל יואב ברום, נפל במלחמת יום הכיפורים.

הלווייתו תתקיים היום בשעה 1 בקיבוצו.

הוארך מעצר החשודים בהשתייכות לחוליית רוצחי החייל שאלתיאל

מאת יהודה גל
סופר "הארץ" בחיפה

שופט בית־משפט השלום בחיפה ציווה שלשום לעצור ל־15 יום 3 צעירים החשודים בהשתייכות לחוליה שרצחה את החייל עקיבא שאלתיאל.

השלושה, עבדאללה אברג'בר, מוחמד אסורי ואחמד מולחם חשודים גם בנסיון לרצוח את מוכתר כפר ביירה, בחשדם בו כי הוא משתף פעולה עם שלטונות ישראל.

סנ"צ אמנון שאלתיאל, מהיחידה הארצית לחקירת פשעים חמורים, טען בבית־המשפט כי אחמד מולחם סיפק את הנשק לחוליה שרצחה את החייל עקיבא שאלתיאל ועם אברג'בר ואסורי תיכננו לרצוח את המוכתר. שאלתיאל אמר בבית־המשפט כי השלושה נעצרו בעת חקירת רצח החייל. עוד אמר שהנשק שבו בוצע הרצח טרם נתפס וכי החקירה מסובכת ומשתרעת על פני הגדה ותחומי הקו הירוק. לדבריו, עדיין צפויים מעצרים נוספים.

עבדאללה אברג'בר אב לשמונה, טען בבית־המשפט, כי אין לו כל קשר לארגון עוין. מוחמד אסורי הודה כי הביא לשתפיר כרוזים ממסמך צבאי, אך לא השתתף בפעולה בירה. החשוד השלישי, אחמד מולחם, הכחיש שסיפק נשק לחבריו.

שר הפנים הגביל בפעם השניה איש ציבור ערבי

הרב פרץ אסר יציאה מהארץ של מזכ"ל התנועה המתקדמת

הנימוק: סיכון לביטחון ★ אבו אל עסל נפגש לפני כחודש בתוניס עם ערפאת יחד עם ח"כ מיעארי

מאת עטאללה מנצור

שר הפנים, הרב יצחק פרץ, אסר על ריאח אבו אל עסל, כומר העדה האנגליקנית בנצרת ומזכ"ל התנועה המתקדמת לשלום, לצאת את הארץ במשך שנה, בנימוק שיציאתו היא סיכון לביטחון המדינה.

אבו אל עסל נפגש לפני כחודש בתוניס עם ערפאת. הוא נסע לאותה פגישה בהרכבה של רעייתו וח"כ מוחמד מיעארי מהרשימה המתקדמת.

זהו המקרה השני, שבו משתמש שר הפנים בסמכויותיו להגבלת יציאתו מהארץ של איש ציבור ערבי. אשתקד הוצא צו דומה נגד עו"ד כאמל אל דאהר, חבר התנועה המתקדמת. אל־דאהר עתר לבג"ץ נגד צו שר הפנים, אבל בית־המשפט פסק לטובת שר הפנים, והאיש אינו רשאי לצאת את הארץ מזה 14 חודשים.

מבקר ההסתדרות יפעל להעביר מתפקידו את מנהל אגף נכסים

בעקבות תלונות נגדו על קבלת טובות הנאה ואי החזרת כספי אש"ל במטבע זר בתום נסיעה בחו"ל

מאת יהודית וינקלר
סופרת "הארץ"

מבקר ההסתדרות יפעל להעביר מתפקידו את מנהל אגף הנכסים בהסתדרות גד אגוזי, בעקבות תלונות שנבדקו נגדו בחודשים האחרונים על קבלת טובות הנאה ואי החזרת כספי אש"ל במטבע זר בתום נסיעה לחו"ל. נודע שעל רקע פרשיה זו נבעצה חברותו במועצת המנהלים של "סולל בונה", אולם מלוא המסקנות לא הוסקו אף כי הטיפול בתלונות הסתיים לפני למעלה מארבעה חודשים.

התלונה המקורית הגיעה לוועדת הביקורת המרכזית בהסתדרות באמצעות סגנית שר הבריאות, שושנה ארבלי אלמוזלינו, מהמערך, שהעבירה את התלונה להסתדרות באמצעות בעלה, נתן אלמוזלינו, גזבר ההסתדרות דאז. הטיפול בפרטי התלונה שהתייחסה לקבלת טובות הנאה נמסר לד"ר לב, מחטיבת הליברלים בליכוד, החבר בוועדת הביקורת המרכזית. לאחר שאומתו פרטי התלונה, העביר ד"ר לב את התיק לטיפולו של מבקר ההסתדרות דאז שלמה שטגר. נודע כי ועדת הביקורת המרכזית ומבקר ההסתדרות נמנעו מלפסוק בפרשה זו באורח רשמי אלא העדיפו סיכום בעל פה עם אגוזי לפיו היה אמור להפסיק את עבודתו כראש אגף הנכסים בהסתדרות, אגף השולט על רכושה של ההסתדרות במבנים ובמגרשים ואחראי לתחזוקה שוטפת ובניה חדשה כאחד.

הימנעות מהתייחסות

דובר ההסתדרות אישר את דבר קיומה של התלונה אך צמרת ההסתדרות נמנעת מלהתייחס לפרשיה כשם שהיא נמנעת להסביר מדוע עד היום, ארבעה חודשים לאחר שהתלונה טופלה, לא מומש הסיכום עם אגוזי.

מתברר שטובות ההנאה שבהן מדובר לא היו בעלי היקף גדול, וכך הדבר גם ביחס לעודף מטבע זר שלא הוחזר כנדרש לאחר נסיעה לחו"ל. עם זאת הפרשה היא בעלת היבט עקרוני. ביצוע הסיכום על הפסקת עבודתו נמנע עד כה בשל מערכת לחצים כבדה על ראשי ההסתדרות משורות הוועד הפועל ומפלגת העבודה כאחד. עתה נראה שהמבקר החדש, נפתלי בלומנטל, יעשה מאמץ לסיים את הפרשה הנבדקת גם על ידי הליכוד בהסתדרות.

אגוזי מוסיף לייצג את ההסתדרות ב"הפועל", דבר שלדברי חוגים בכירים בוועד הפועל נוגד את האתיקה ואת הסדר הטוב.

הממשלה תדון בחריגות מהתקציב וגידול השכר

האוצר מבקש לקצץ כ־300 מיליון דולר מהתקציב, לאחר חריגות בהקף של כחצי מיליארד דולר

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ"

הממשלה עשויה לדון בישיבתה הבאה בנושא החריגות מהתקציב וגידול השכר. ראש הממשלה, שמעון פרס, הודיע ביום ו' בתום דיון שנערך בלשכתו בהשתתפות שר האוצר, שר החקלאות, מנכ"ל האוצר והממונה על התקציבים באוצר, כי בכוונתו לקיים דיון בנושא זה בשבוע הבא.

משרד האוצר מבקש לקצץ כ־300 מיליון דולר מתקציב המדינה, לאחר חריגות בהיקף של כחצי מיליארד דולר שנרשמו בתקציב. על פי אחת החלופות שהוכנו באוצר, יידרשו כל המשרדים לבצע קיצוץ אחיד בשיעור של 3.9 אחוזים מתקציבם. נראה שתבוטל הרזרבה להתייקרויות המשויכת בתקציב עבור המשרדים, זאת בתקווה שקצב האינפלציה יירד ואז לא יהיה צורך באותו הגודל של הרזרבה שנקבע עם הגשת התקציב, וכן כדי להתגבר על חלק מהחריגות בתקציב.

בינתיים ממשיכה ועדת השרים לאיזור וביטול פתקציות במיגזר הציבורי לדון עם שרי הממשלה בקיצוץ יחידות במשרדים השונים. היום תיפגש הוועדה עם שר החינוך, יצחק נבון.

בדיון — שנערך שלשום בלשכת ראש הממשלה ושיועד לנושא הסיוע הממשלתי לחקלאות אמר שר החקלאות, אריק נחמקין, כי רוב תוכניות הממשלה להעניק סיוע לחקלאות אינן מתבצעות.

שר המדע והפיתוח, גדעון פת, אמר בסוף השבוע כי הזרמת כספים בלבד לא תושיע את המשק החקלאי בישראל. לדבריו, ניהול כושל והתוצאה מכך הסתבכויות של ארגוני הקניות, מסכנים את בסיסה הכלכלי של החקלאות התלויה בארגונים אלה.

אלמונים חיבלו במכונית של השגרירות הנוצרית הבינ"ל בירושלים

(עתים). אלמונים חיבלו שלשום במכונית השייכת לשגרירות הנוצרית הבינלאומית בירושלים.

המכונית חנתה ליד משרדי השגרירות ברחוב ברנר בירושלים ואלמונים ניקבו בסכין או במכשיר חד אחר את ארבעת צמיגיה. כן קרעו את דגל השגרירות.

המשטרה פתחה בחקירה.

המראות ונחיתות

(עתים). להלן ההמראות והנחיתות בנמל התעופה בן־גוריון ביום ראשון 3.8.86:

המראות

ב־0100 אל־על (001) לניו־יורק, ב־0450 אל־על (5323) לפאריס, ב־0630 בריטיש איירווייס (577) ללונדון, ב־0635 ארקיע (821) לאילת, ב־0645 פאן אמריקן (119) לפאריס, ניו־יורק ומיאמי, ב־0715 אל־על (353) למינכן וקלן/בון, ב־0720 לופטהאנזה (607) למינכן, ב־0745 אל־על (541) לאתונה, ב־0750 סוויסאייר (333) לציריך, ב־0805 אייר פראנס (139) לפאריס, ב־0815 אל־על (331) לבריסל, ב־0830 אל־על (323) לפאריס, ב־0840 אוסטריין איירליינס (1714) לוינה, ב־0900 אל־על (385) לרומא, ב־0930 אל־על (015) ללונדון וניו־יורק, ב־1000 אל־על (345) לג'נבה, ב־1005 אייר סיני (055) לקאהיר, ב־1015 אל־על (2355) למינכן ופאריס, ב־1015 טי. וו. איי. (885) לניו־יורק, ב־1030 אל־על (347) לציריך, ב־1100 אל־על (357) לפרנקפורט, ב־1130 אל־על (315) ללונדון, ב־1150 אל־על (377) לקופנהאגן, ב־1215 אל־על (337) לאמסטרדאם, ב־1220 ארקיע (741) לפאריס, ב־1315 אל־על (363) לוינה, ב־1420 אוסטריין איירליינס (712) לוינה, ב־1430 אייר פראנס צ'רטר (7951) לפאריס, ב־1500 אל־על (321) למרסיי, ב־1630 לופטהאנזה (605) לפרנקפורט, ב־1635 דן אייר (523) ללונדון, ב־1655 ק. ל. מ. (522) לאמסטרדאם, ב־1705 אל־על (5051) לשטוטגרט, ב־1725 טארום (246) לבוקרשט, ב־1730 סבנה (204) לבריסל, ב־1815 אליטליה (747) לרומא, ב־1830 אל־על (1317) ללונדון, ב־1855 איבריה (889) לברצלונה ומדריד, ב־1930 אל־על (4741) לפאריס, ב־2110 אל־על (443) לקאהיר, ב־2145 סייפרוס איירווייס (429) ללרנקה, ב־2230 אל־על (2325) לפאריס, ב־2330 טאואר אייר (031) לבריסל וניו־יורק, ב־2330 אל־על (017) לניו־יורק.

נחיתות

ב־0120 אל־על (5540) מרודוס, ב־0500 בריטיש איירווייס (576) מלונדון, ב־0500 אל־על (2324) מפאריס, ב־0520 אל־על (518) מלונדון, ב־0550 ארקיע (792) מפאריס, ב־0540 אל־על (1512) מיוהנסבורג ונירובי, ב־0640 אל־על (512) מיוהנסבורג ונירובי, ב־0645 אל־על (328) מלונדון ופאריס, ב־0755 אוסטריין איירליינס (1713) מוינה, ב־0835 ארקיע (882) מאילת, ב־0845 אל־על (2326) מציריך ופאריס, ב־0920 אייר סיני (054) מקאהיר, ב־1145 אל־על (2322) ממרסיי, ב־1250 אל־על (542) מאתונה, ב־1310 אייר פראנס צ'רטר (7950) מפאריס, ב־1530 אוסטריין איירליינס (711) מוינה, ב־1500 ק. ל. מ. (521) מאמסטרדאם, ב־1510 אל־על (5324) מפאריס, ב־1520 לופטהאנזה (604) מפרנקפורט, ב־1530 דן אייר (4322) מלונדון, ב־1555 טארום (245) מבוקרשט, ב־1600 טי. וו. איי. (800) מסן פרנציסקו, ניו־יורק ופאריס, ב־1600 טי. וו. איי. (812) משיקאגו, בוסטון ופאריס, ב־1615 סבנה (203) מבריסל, ב־1625 אל־על (354) ממינכן, ב־1700 אל־על (008) מניו־יורק, ב־1705 אליטליה (746) מרומא, ב־1710 פאן אמריקן (134) ממיאמי, ניו־יורק ופאריס, ב־1730 אל־על (386) מרומא, ב־1740 איבריה (888) ממדריד וברצלונה, ב־1800 טאואר אייר (030) מניו־יורק, ב־1820 אל־על (334) מבריסל, ב־1850 אייר פראנס (136) מפאריס, ב־1905 סוויסאייר (332) מציריך, ב־1925 אל־על (324) מפאריס, ב־1940 אל־על (346) מג'נבה, ב־2010 אל־על (348) מציריך, ב־2055 סייפרוס איירווייס (428) מלרנקה, ב־2100 אל־על (358) מפרנקפורט, ב־2110 אולימפיק (301) מאתונה, ב־2125 אל־על (364) מוינה, ב־2225 ארקיע (742) מפאריס, ב־2245 אל־על (338) מאמסטרדאם, ב־2250 אל־על (316) מלונדון, ב־2315 אל־על (378) מקופנהאגן.

כל ההמראות והנחיתות זמנן אינו סופי. את המועד הסופי יש לוודא כשעתיים לפני הזמן הנקוב לעיל, בטלפון 03־381111.

יש לך מכונית? אתה בעונש!

היטל רודף היטל רודף הפקדה;
הוצאות הרכב חייבות במס;
על קניית מזגן מוטל "קנס";
מחיר הדלק יורד. אך לא מחיר הבנזין למכונית.

שרי הליכוד והמערך, הנוסעים במכוניות שרד, מאוחדים לפחות בנושא אחד:
אתה בעל רכב, אתה ראוי לעונש.

המרכז הליברלי
תל־אביב, בית אל־על
בן יהודה 32
טלפון: 280843
ת.ד. 2202, תל־אביב 61021

הכתובת הנכונה. במרכז.

בראיון לטלוויזיה הירדנית:

פרג' תומך במדיניות ירדן לפיתוח השטחים

מאת סופר "הארץ"

ראש עיריית בית לחם, אליאס פרג', המבקר בירדן אמר אמש, כי הוא תומך בתוכנית הירדנית לפיתוח השטחים ומברך עליה.

בראיון לטלוויזיה הירדנית אמר פרג' כי בא לרבת עמון לנהל דיון עם הרשויות הירדניות בדבר תוכנית הפיתוח של ממשלת ירדן ובדבר פרוייקטים המתוכננים בעיריית בית־לחם, את שיתוף הפעולה בין העיריות בגדה לבין ממשלת ירדן הגדיר פרג' כמצויין והכרחי.

הוא אמר את הדברים בסיום פגישה עם השר הירדני לענייני השטחים מרואן דודין. השר דודין נפגש אמש גם עם שלושה צירים מהפרלמנט הירדני המייצגים את איזורי חברון, רמאללה וג'נין, ועם ראשי [illegible]. בימים האחרונים מבליטים אמצעי התקשורת של ירדן את היזמה הירדנית האחרונה לחיזוק מעמדה בשטחים. בסוף השבוע חולקו בגדה כרוזים בידי גורמים פרו ירדניים, בראשונה מאז המשבר ביחסים בין אש"ף לבין ירדן.

שלושה מקרים של ידוי אבנים על רכב משטרה ברצועת עזה

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

שלושה מקרים של ידוי אבנים על רכב משטרתי ברצועה היו שלשום. באחד המקרים נפצע שוטר מקומי בראשו באופן קל. דובר מרחב נגב עזה, פקד אברהם ברזילי, מסר כי ב־8 בערב נתקבלה הודעה במשטרת רפיח על צמיגים בוערים. רכב משטרה מלווה עם רכב מכבי אש שיצא למקום, נרגם, ושוטר נפצע קל בראשו.

כעבור שעה, בצומת גוש קטיף, נרגמה ניידת ממשטרת עזה. לא היו נפגעים. אלמונים רגמו ניידת משטרה ממשטרת חאן־יונס שיצאה לסיור. לא נגרם נזק; תושב מקומי נעצר.

בוטל שידור "שירי ארוס" בשל כתבה בעיתון "העיר"

המציגה את המשדר "כתכנית זימה וגסויות"

מאת לילי גלילי

שידור בכורה של "שירי ארוס" בגל"צ בוטל שלשום עקב פרסום מוקדם בעתון המקומי "העיר", שהציג את המשדר כתוכנית זימה וגסויות.

התוכנית הודשה בעריכתה ובהגשתה של עדנה עברון ועוסקת בארוטיקה בספרות ובשירה (שקטעים ממנה קורא ירון לונדון) ומציגה בכל תוכנית אישיות אחרת המשוחחת על הארוטיקה שלה. אורחת התכנית הראשונה היתה רות גלזר.

בתגובה על התקרית אמרה אתמול עדנה עברון: "זה היה פרסום בריוני לחלוטין, שכן סרבתי לתת לכתבת פרטים ולעודד העיתון את קלטת התוכנית".

עתיד שידור התוכנית ידון היום בישיבה בהשתתפותו של מפקד גל"צ, נחמן שי.

ישראלי לשעבר מאשים את מריו קומו באנטישמיות

במהלך מסע הבחירות שהוא מנהל לזכות בכהונת סגן מושל ניו־יורק

מאת שלמה שמיר
סופר "הארץ" בניו־יורק

ניו יורק (מיוחד ל"הארץ"). המיליונר אייב הירשפלד, ישראלי לשעבר, המנהל מסע בחירות נמרץ כדי לזכות במועמדות המפלגה הדמוקרטית לכהונת סגן מושל מדינת ניו־יורק, עורר אמש סערה בהאשימו באנטישמיות את המושל מריו קומו.

בין אייב הירשפלד לבין עוזריו של קומו מתנהל מזה שבועות אחדים מאבק חריף. המושל מעדיף כמועמד לסגנו, פוליטיקאי ניו־יורקי ושמו סטנלי לאנדין. ואילו הירשפלד ממשיך במסע הבחירות שלו ומשקיע הון עתק בפרסומים בטלוויזיה. לפני ימים אחדים פסק בית־משפט בניו־יורק כי הגיש חתימות במספר המצריך את הכללתו ברשימת המועמדים. בעקבות פרסום פסק דין זה הצהיר המושל: הוא אדם נוכל, אבל חסר כישורים לכהן כסגן המושל. הירשפלד הגיב על הצהרה זו ואמר כי הסיבה היחידה לכך שהמושל לא רוצה בו כסגן היא שהוא יהודי ובעל מבטא זר בולט. עוזריו של קומו דחו את דבריו של הירשפלד. עסקנים יהודים הבכירים את המושל הביעו אף הם זעם על הירשפלד. אחד מהם אמר, שקומו הוא הפוליטיקאי האחרון שניתן להחשידו באנטישמיות. ראש העיר אד קוץ' גינה אף הוא את הירשפלד ואמר כי התקפתו על המושל מוכיחה כי אין הוא מסוגל למשוך תומכים בדרכים מקובלות. אף הוא העיר כי הירשפלד חסר כישורים לכהן כסגן המושל: "אם ייבחר, לא יוכל קומו לעזוב לא רק את ניו יורק אלא גם לא את חדרו".

עוזרי המושל חוששים כי היות המועמד אינו ידוע בציבור, עשוי הירשפלד היהודי לסחוף קולות בעיקר בין יהודים. הבעיה היא, אמר קומו, שלהירשפלד חמישה מיליון דולר שהוא עומד להוציא למסע הבחירות שלו.

לחיים קלים יותר: ציוד כבד של VOLVO

מבחר נרחב, אמין, חסכוני ובטוח.
מעמיסים, מחפרים, דחפורים, מובילי עפר וציוד נוסף באיכות ללא פשרות!

ועכשיו במחירים ותנאי אשראי מיוחדים

VOLVO BM
VOLVO PENTA
AKERMAN Lonz

"מאיר" חברה למכוניות ולמשאיות בע"מ, האגף לציוד כבד — טרקטורים ומנועים

هكذا من الأصل

هكذا من الاهل

חדשות המשק

הומלץ לאחד כל קרנות הפנסיה ההסתדרותיות

"ועדת רייף" ממליצה גם לפעול להגדלת גיל הפרישה לפנסיה מגיל 65 ל־67

מאת יהודה שרוני
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

מסקנות "ועדת רייף" לבדיקת מצב קרנות הפנסיה ההסתדרותיות, שתועבר השבוע לדיון במוסדות ההסתדרות, מובאת ההמלצה למזג את כל הקרנות ההסתדרותיות לקרן אחת. הוועדה שבראשה עמד אליהו רייף, מזכיר הסתדרות הפקידים לשעבר, ובה היו חברים עמוס עירן, אוריאל אברמוביץ, יהודית נחמן, ואפרים לילתי, קיימה את דיוניה במהלך החודשיים האחרונים. בדיונים אלה נשקלה גם האפשרות למזג את שבע הקרנות ההסתדרותיות לשתים גדולות: האחת לעובדי ההסתדרות, והאחרת עבור עובדי המגזרים האחרים.

הנהלה ומאזן משותפים

כאמור, בסופו של דבר הוחלט על מיזוג לקרן אחת. לקרן הזאת תהיה הנהלה אחת, מאזן כספי אחד, ומיכון אחד. שבע קרנות הפנסיה ההסתדרותיות תפעלנה בתוך הקרן החדשה בחטיבות נפרדות. ראשי ההסתדרות מבטיחים כי זכויותיהם הסוציאליות של מבוטחי הקרנות לא תפגענה כתוצאה מהמיזוג. ועדת משנה בראשות יהודית נחמן, בודקת בימים אלה את הבעיות המשפטיות הכרוכות בפעולת המיזוג המוצעת. ראשי ההסתדרות מבינים כי מיזוג קרנות הפנסיה יביא לחסכון בכח אדם, בהוצאות מנהל, וכן יחזק את מצבן האקטוארי של הקרנות.

ועדת רייף גם ממליצה להעלות את דמי הגמולים המועברים לקרנות מרמה של 16 אחוז כיום, עד לרמה של 20 אחוז בתוך מספר חודשים. כמו כן ממליצה הוועדה לפעול להגדלת גיל הפרישה לפנסיה מגיל 65 לגיל 67.

75% גידול במונחים דולריים ברווחיות חברת הנפט פז השנה

יחולק דיווידנד במזומן של 8 מיליוני ד'

מאת יהודה שרוני
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

הרווח של חברת הנפט פז לשנה שהסתיימה במארס 1986 הסתכם ב־10.5 מיליון דולר, לעומת 6 מיליוני דולר בשנת 1984, כך עולה ממאזני החברה שהובאו לאישור הדירקטוריון. רווח החברה לפני מס הסתכם ב־22 מיליון דולר.

חברת פז, הנמצאת בבעלות מלאה של הממשלה היא חברת הדלק הגדולה במדינה, והיא שולטת על כמחצית ממשק הדלק. הגידול ברווח של החברה השנה לעומת השנה הקודמת נובע מעצירת האינפלציה, שהביאה לירידה בעלויות המימון. גם החברות הבנות כמו תעשיות פז, העוסקת בשיווק שמנים, ופזכים העוסקת בייצור חומרי הדברה, תרמו לגידול ברווח. מניות החברה הבת פז השקעות נסחרות בבורסה לניירות ערך. פז עוסקת גם בחיפושי נפט.

בכוונת החברה לחלק השנה לבעלי המניות דיווידנד במזומן בשיעור של 8 מיליוני דולר. חלוקת הדיווידנד תתבצע לאורך מספר חודשים.

גם מאזני חברות הדלק האחרות הצביעו על עליה ברווחיות לעומת השנה שעברה. כך למשל, הגדילה השנה חברת דלק את רווחיה וסיימה את 1985 ברווח של 7.9 מיליוני דולר. גם מאזני סונול הצביעו על עליה ברווחיות.

בימים אלה עומדת פז לחתום על הסכם חדש עם המדינה, שיקבע את רווחיותה בשנים הבאות, עם מנהל הדלק במשרד האנרגיה.

שר התחבורה תובע לשחרר ממס מזגני האוויר לרכב

מאת צבי זרחיה סופר "הארץ" לענייני כלכלה

שר התחבורה חיים קורפו חזר בסוף השבוע על תביעתו לשחרר לחלוטין ממיסים את מזגני האוויר לכלי הרכב בארץ, וזאת כדי לעודד בעלי רכב להתקין מזגני אוויר ברכבם.

שר התחבורה אמר אמש לסופר "הארץ", כי התקנת מזגן אוויר למכונית אינה בבחינת מותרות אלא מהווה גורם בטיחותי חשוב ביותר, בעיקר בשל הקיץ הישראלי החם הגורם לעצבנות רבה של הנהגים ומשפיע ישירות על התנהגותם בדרכים.

משרד התחבורה טוען כי יש לבטל את המסים המוטלים על מזגני אוויר למכוניות, כפי שבעבר בוטל לחלוטין מס הקנייה על חלקי חילוף בטיחותיים לרכב.

הממונה על הכנסות המדינה, ישראל גרין, אמר אמש כי הוא מציע לבטל את המסים המוטלים על חלקים ומיתקנים מיובאים. [illegible] את המס המוטל על מזגנים מיובאים.

העדר הסכמה של האוצר מונע פיתרון ב"מרכבים" ו"הארגז"

מאת יונתן שרמן
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

היעדר הסכמה של משרד האוצר מונע את פיתרון בעיית הזמנת האוטובוסים של "אגד" במפעלי "הארגז" ו"מרכבים".

בימים האחרונים נעשו על ידי משרד התחבורה נסיונות לסכם את פרשת הזמנתם של 300 אוטובוסים על ידי קואופרטיב "אגד", לאחר שהנושא נדון כבר למעלה משנה וחצי ללא מציאת כל פתרון. ראשי "אגד" ומשרד התחבורה סיכמו ביניהם, כי בשלב זה יוזמנו האוטובוסים על ידי "אגד", ונושא המימון ילובן על דעת הצדדים בשלב מאוחר יותר.

להסכם זה זה דרושה הסכמת משרד האוצר, שלא ניתנה עד כה.

משמעות הזמנת האוטובוסים של "אגד" היא מכירות של 12 מיליון דולר לכל אחד משני המפעלים המרכיבים את האוטובוסים: "מרכבים" ו"הארגז", דבר שימנע המשך המגמה של פיטורים והשבתת עובדים, שהוחלה במפעלים אלו מאז החלו חילוקי הדיעות בין "אגד" לאוצר ביחס לנושא תנאי הרכישה של האוטובוסים.

יצויין, כי החלופה העומדת בפני מדינת ישראל בנושא זה היא יבוא אוטובוסים שלמים מחו"ל במקום הרכבתם בארץ — דבר הגורם להוצאה נוספת של מטבע חוץ של קרוב לחמישים אלף דולר לאוטובוס.

90 מיליון דולר יושקעו בהקמת מאגרי־נפט בנגב

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

בפגישה שנערכה ביום חמישי האחרון בין צבי חון, מראשי מועצת נגבתי הנגב, לבין שר האנרגיה, הוחלט לעשות סקר של משרד האנרגיה בנושא הקמת מאגרים תת קרקעיים לנפט בנגב, ולהשקיע 90 מיליון דולר בהקמתם. עוד מסר חון כי השר שחל הודיע לו כי תינתן עדיפות לחברות ישראליות לבצע פרויקט זה. כן מושקעים עכשיו 5 מיליוני דולר בהכנת מחקר בקנה מידה לאומי בנושא אנרגיה סולרית שיהיה בשדה בוקר.

בודקים אפשרות להעביר 40 מיליון דולר להכשרה טכנולוגית לצעירים בנגב

המדובר בכספים מהוזלת מחירי הנפט

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

שר האנרגיה משה שחל הבטיח למועצת נגבתי הנגב, בפגישה שנערכה ביום חמישי האחרון, ללחוץ על ראש הממשלה להזרים את עודפי הכספים שנשארו לממשלת ישראל ולמשרד האוצר עקב הוזלת מחירי הנפט — לצורך הכשרה טכנולוגית לאלפי צעירים בנגב.

צבי חון ממועצת נגבתי הנגב מסר, כי עד שנת 1990 יחסרו בנגב אלפי מהנדסים, טכנאים והנדסאים בתחום המחשבים, אלקטרוניקה וכימיקה ולא תהיה אפשרות לבנות תעשיות כלכלית רצינית בנגב ללא כוח עבודה הנדסאי מקצועי. גם השר אריאל שרון תומך בתוכנית והבטיח כי יפעל יחד עם שחל להזרים את הכסף הנזכר.

כ־70 מיליון דולר — הפדיון בקניון איילון ברמת־גן בשנה

ההיקף הוכפל לעומת החודשים הראשונים

מאת לאה פורת

היקף הפדיון בקניון איילון ברמת־גן בשנה האחרונה היה כ־70 מיליון דולר, מסר בסוף השבוע שלום שירן מנהל חברת "קניה" המתפעלת את קניון איילון. הוא ציין, כי הפדיון השנתי והחודשי עולה מחודש לחודש וכי כיום הפדיון הוא פי שניים מההכנסה למה שהיה בחודשי הפתיחה הראשונים לפני שנה.

ערך את המדור: חיים טל

בעיטה חופשית

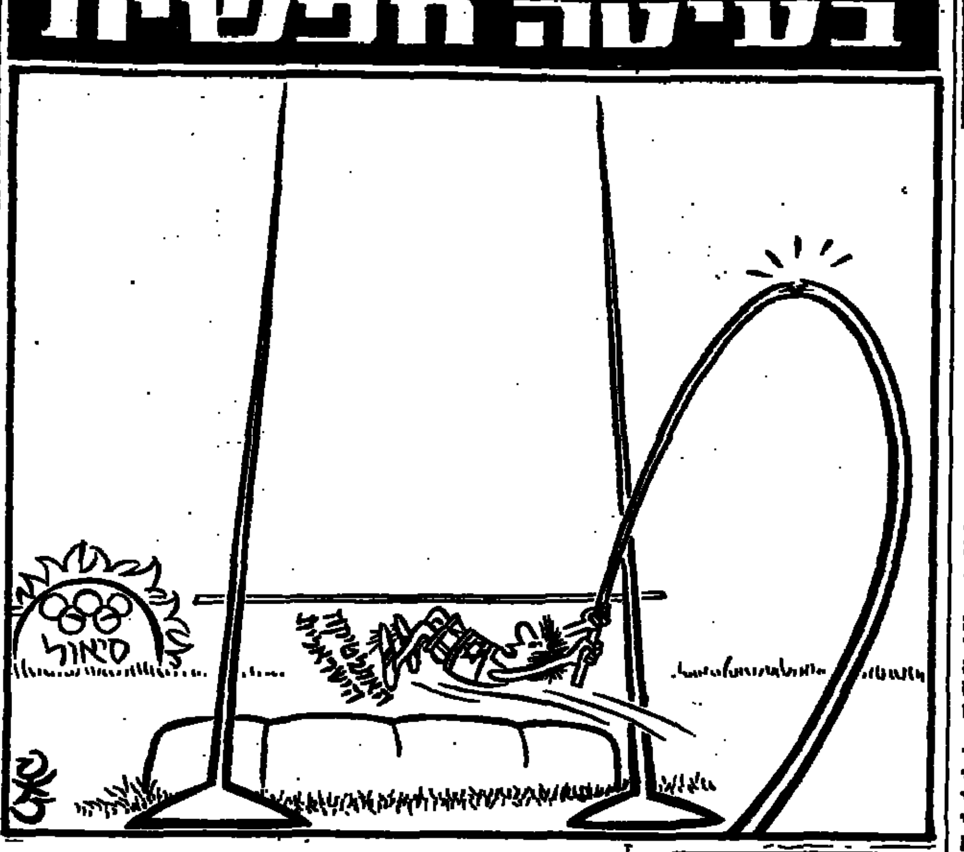

24 שנים אחרי פיטר סנל

קראם השלים זכיה כפולה בניצחון בריצת 1,500 מ'

בסיום מרתק הקדימה אנגליה (52) את קנדה (51) בדירוג מדליות הזהב במישחקי אדינבורו

חבר העמים

אדינבורו (אי־פי). כוכב האתלטיקה האנגלי סטיב קראם, שהשלים אתמול זכיה כפולה אחרי ניצחונו במירוץ הקלאסי ל־1,500 מטר, נשא את הדגל של ארצו במיצעד הנעילה של מישחקי חבר העמים הבריטי אשר ננעלו רשמית על ידי המלכה אליזבת השניה.

על אף הגשם שפגם באירוע, חגגו 2,000 המשתתפים וכ־22 אלף הצופים את סיומו המרגש בתום עשרה ימי התמודדות. האלוף העולמי קראם, שניצל את היעדרו של סבסטיאן קו החולה, הוסיף לניצחונו ב־800 מטר גם מדליית זהב ב־1,500 מטר, בזמן 3:50.87 דקות, כשהוא מקדים בכ־12 מטרים את בן ארצו ג'ון גלאדווין. בזה היה קראם האתלט הבריטי הראשון, מאז הניו זילאנדי פיטר סנל ב־1962, שניצח בשתי הריצות למרחקים בינוניים במישחקי חבר העמים.

הישגו הגדול של קראם, והעובדה שזכתה ב־9 מ־10 מדליות הזהב שחולקו ביום האחרון באתלטיקה ובאופניים, איפשרו לאנגליה להשיג את הבכורה גם בסיכום הסופי של מדליות הזהב — 52 לעומת 51 של קנדה ו־40 של אוסטרליה. ההכרעה בין שתי הראשונות נפלה במקצוע האחרון במסלול, מירוץ השליחים ל־4x400 מטר, שבו השיגה אנגליה מיקדמה גדולה וניצחה בקלות את אוסטרליה וקנדה.

אבל ניצחונות חשובים השיגו האנגלים גם בקפיצה משולשת על ידי ג'ון הרברט — 17.27 מטר, בהטלת כידון על ידי דייב אוטלי ל־80.62 מ', ובהדיפת כדור ברזל ל־18.16 מטר על ידי בילי קול. יום קודם לכן ניצח האוסטרלי רוב דה קאסטלה, בפעם השניה ברציפות, במירוץ המרתון בזמן של 2 שעות, 10 דקות ו־15 שניות.

אנגליה דורגה בראש גם בסיכום הכללי של המדליות — 142, לפני אוסטרליה 120, קנדה וניו זילאנד.

המלכה אליזבת, שעוטפה היטב במעיל בצבע אפרסק, להגנה מפני הרוח העזה, קיבלה את מיצעד 26 המשלחות (32 ארצות אחרות היו בין המחרימות). היא קראה לספורטאי חבר העמים להתכנס יחד, באוירה של אחוה וידידות, במישחקים שיהיו בעוד ארבע שנים באוקלנד. בעוד שמטוסי סילון חגו מעל, ותזמורות סקוטיות בלבוש מסורתי ליוו את הנוער, אירעה תקלה דווקא לנושא הדגל הסקוטי בעת שעבר על פני המלכה. המתאבק אלכסנדר מאטריק נראה נבוך מעט כאשר הדגל שנשא החליק מן המוט. אבל הוא המשיך להוביל את חברי המשלחת הסקוטית, כשהדגל בידו האחת — והמוט בידו האחרת. בתום המיצעד הריעו המשתתפים באיצטדיון באוירה של "ידידות" את נעילת המישחקים.

סטיב קראם מנופף למעריציו אחרי ניצחונו בריצת 1,500 מטר במישחקי חבר העמים באדינבורו. (צילום רדיו אי־פי)

במישחקי הנכים בסטוקמנדוויל

שיא עולמי בכידון ומדליית זהב שלישית לציפי רובין

ניצחון ושלושה הפסדים לנבחרות הכדורסל

שיא עולמי נוסף לציפי רובין, שתי מדליות זהב לשחיינים, ניצחונות והפסדים בכדורסל — זה מאזן משלחת הנכים של ישראל בסוף השבוע במישחקי הנכים בסטוקמנדוויל, אנגליה.

האתלטית ציפי רובין זכתה במדליית הזהב השלישית שלה בתחרויות, כאשר קבעה שיא עולמי חדש בהטלת כידון למרחק 19.03 מטר.

השחיינית זיקי בנבנישתי הוסיפה למאזנה מדליית זהב שניה כשזכתה במקום הראשון במשחה ל־50 מטר גב בזמן 1:26.0 דקה. מדליית ארד אישית נוספת השיג גם עומר יעבץ שהגיע שלישי באותו משחה לגברים, בזמן 1:08.0 דקה.

בתחרויות הכדורסל לגברים גברה ישראל על אירלנד 75—55 לאחר פיגור 28—33 במחצית. קלעו לישראל: חיים כהן 32, מטורי 12, ויינברג ואהרוני 8 כל אחד, קראוס 7, עזריה ואבידה 2 כל אחד.

במישחק נוסף הפסידה ישראל לאנגליה 25—54 (6—22). ההפסד במישחק זה מנע מישראל עליה לחצי הגמר. היא תתמודד עתה עם בלגיה על המקום החמישי.

נבחרת הנשים של ישראל נחלה שני הפסדים רצופים. תחילה נכנעה ליפאן 39—49 (18—33). הרבו לקלוע מילר 10, מיזן 8, שחיקי וסעיד 6 כל אחת. ההפסד הנוסף היה נגד גרמניה 24—55 (10—25). בעקבות שני ההפסדים תתמודד ישראל במישחק חוזר עם נבחרת יפאן על המקום השלישי.

מאזן המדליות של ישראל: 3 זהב, 4 ארד.

ספורט

בעריכת יחיאל ארזי

רוזנטל נמכר לבריז' תמורת 270 אלף דולאר

אומר: בחיפה הבינו שלא יוכלו להחזיק אותי בארץ בכוח • ישתתף בטורניר ידידותי בו תשחק גם ספארטק מוסקווה

כדורגל

מאת משה הר־נבעט ואברהם ציבין
סופרי "ספורט הארץ"

"אני שמח שהעיסקה יצאה אל הפועל. במכבי חיפה כנראה הבינו שאי אפשר יהיה להשאיר אותי בארץ בכוח" — כך אמר אמש הכדורגלן רוני רוזנטל, הלוץ מכבי חיפה ונבחרת ישראל ל"ספורט הארץ", בעיקבות סיכום עיסקת מכירתו לקבוצה הבלגית פ.ק. בריז'. אתמול נחתמה בחיפה העיסקה לפיה נמכר רוזנטל לבריז' לצמיתות, תמורת 270 אלף דולרים.

נודע, כי רוזנטל ישתכר כ־80 אלף דולר לעונה. אבל כאשר יחזור לארץ יהיה רשאי לשחק רק במכבי חיפה. הבלגים התחייבו לשחרר את רוזנטל כ־48 שעות לפני כל מישחק בינלאומי של נבחרת ישראל. כן הועלתה אפשרות שקבוצת בריז' תבוא למישחק רעים בחיפה.

רוני רוזנטל

רוזנטל עומד להמריא לבלגיה היום או מחר, כדי להצטרף לאימוני קבוצתו החדשה. הוא סיפר, כי היא תשתתף בטורניר בינלאומי עם קבוצות אירופיות ביניהן גם ספארטק מוסקווה.

"סוף סוף תהיה לי הזדמנות להוכיח את עצמי", אמר רוזנטל. "איני יודע כמה זמן אשאר באירופה. אחרי השנה הקרובה אחליט על צעדי הבאים. אני לא קופץ כמה שלבים קדימה. המטרה הראשונה שלי היא להצליח להיות קבוע בהרכב הראשון. אחרי זה אני שואף שתהיה לי עונה טובה. אם אבקיע עשרה שערים אהיה מרוצה. אני מאחל למכבי חיפה שתמשיך להצליח. אני משוכנע שהקבוצה תמצא לי מחליף מוצלח. זה יהיה כנראה הארגנטינאי דניאל בריילובסקי. איני עוזב את מכבי חיפה לתמיד. אני עוד מתכוון לשחק במכבי חיפה. בבריז' התרשמו ודאי מהקלטות שהבאתי והבינו בשתי התכונות העיקריות שלי: כח ומהירות. אני מעריך שלא תהיה לי בעיית התאקלמות בקבוצה הבלגית", אמר הלוץ הצעיר.

חיפה סיכמה בע"פ עם קבוצתו של בריילובסקי

מאת אברהם ציבין
סופר "ספורט הארץ" בחיפה

מיפנה משמעותי חל אתמול במו"מ שמנהל מכבי חיפה, מגן האלוף, לרכישת דניאל בריילובסקי, הכדורגלן היהודי מארגנטינה. בשיחה טלפונית שהיתה אתמול בין ראשי מכבי חיפה לנציגי הקבוצה המכסיקאית אמריקה, לה שייך בריילובסקי, סוכם עקרונית על העברתו למכבי חיפה.

נראה שהמכסיקאים הפחיתו באופן משמעותי מהסכום הכספי אותו דרשו תחילה, בסך כ־400 אלף דולרים, עבור שחרורו של בריילובסקי. ראשי מכבי חיפה לא היו מוכנים לנקוב בסכום המדויק הנדרש מהם עתה, אך מדובר כנראה בכ־300 אלף דולרים. במכבי חיפה ממתינים עתה למברק הצפוי להגיע ביום ו'. עם קבלת המברק המאשר את העברת בריילובסקי למכבי חיפה, יועבר הסכום הנדרש לקבוצת אמריקה.

הכדורגלן עומד לחזור היום לארגנטינה, לאחר שהות של שבוע בישראל.

אבי כהן נפצע במבחן נגד טוטנהאם בלונדון

מנהל גלאזגו ריינג'רס הביע הסכמה להחתמת הבלם הישראלי • כהן חוזר היום על־פי הוראת הנהלת מכבי ת"א

מאת שאול צדקא
סופר "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"ספורט הארץ"). המיבחן של אבי כהן במדי גלאזגו ריינג'רס, נגד קבוצת טוטנהאם בלונדון, נמשך אתמול כמחצית השעה בלבד. בלם מכבי תל־אביב נפגע בשריר רגלו אחרי כ־30 דקות, ונאלץ לפנות את המגרש, אך כפי שנודע לי לא ימנע הדבר המשך המו"מ עם מנהל הקבוצה הסקוטית גראהם סונס, שהביע בארוחה בלתי רשמית הסכמה עקרונית להחתמתו של הכדורגלן הישראלי לשורות המועדון.

אבי כהן אמור לשוב היום לישראל, בעיקבות הוראה שקיבל ממנהלי קבוצת מכבי תל אביב, אבל הדבר לא ימנע המשך המגעים עם הקבוצה הסקוטית.

המישחק הידידותי באיצטדיון וייט הארט ליין בין טוטנהאם לגלאזגו ריינג'רס הסתיים בתיקו 1—1, תוצאה שהיתה רק בעלת חשיבות מישנית לשני המנהלים, המציגים עתה כמה פנים חדשות לפני פתיחת העונה. נמסר, כי סונס כבר החתים למעשה את כדורגלן נבחרת אנגליה ובלם איפסוויץ', טרי בוצ'ר. אבל אין בזה כדי להשפיע על ההחלטה הסופית בענין רכישת אבי כהן על ידי המועדון הסקוטי. איפסוויץ' תבעה 700 אלף לי"ש (יותר ממיליון דולאר) בעד שיחרורו של בוצ'ר.

גלאזגו ריינג'רס אמורה לשחק מחרתיים נגד באיירן מינכן. מלכתחילה לא היה אבי כהן אמור להשתתף במישחק, ועל כן פציעתו ושובו לישראל לא שינו למעשה דבר.

טניס

לאשק לגמר בהילוורסום

הילוורסום, הולנד (אי־פי). הטניסאי השוודי יליד צ'כיה, יעקב לאשק, ניצח כאן את יריבו הספרדי אמיליו סאנצ'ס 6—4, 7—6, 6—4, כדי להעפיל לגמר טורניר הגראנד־פרי הפתוח על פרסים בסך כולל של 100 אלף דולאר. הוא יתמודד על הבכורה עם האוסטרי תומאס מוסטר, שגבר על ההולנדי מנו אוסטינג 6—1, 6—0.

לאשק אמור להתמודד עם טניסאי ישראל בשלב הגמר האירופי האיזורי על גביע דייויס. מועד המישחק, שיהיה בשוייץ, עדיין לא נקבע סופית.

• שיא נוער בזריקת דיסקוס הושג בסוף השבוע בהדר יוסף, על ידי עופר גרשון מבאר שבע, שקבע 55.64 מטר ושיפר בכ־1.50 מ' את השיא הקודם. בריצת 1,000 מטר לבוגרים קבעו ארבעת הראשונים שיאים אישיים. המנצח, שלמה אוחלאי מעמק חפר, קבע את תוצאת השנה 2:22.8 דקות.

דייגו מאראדונה: העסקים שוב כרגיל

חודש בלבד אחרי שזכה בגביע העולמי במכסיקו סיטי — במדי נבחרת ארגנטינה — חזר בסוף השבוע דייגו ארמאנדו מאראדונה לחיי שיגרה: פתיחת האימונים של קבוצתו האיטלקית נאפולי, לפני תחילת מישחקי הליגה. מאראדונה, הנראה כאן בעת בדיקת קצב פעימות ליבו על ידי רופא המועדון, נמצא עם חבריו לקבוצה באתר הנופש ההררי לורדינה בצפון איטליה. (צילום רדיו אי־פי).

מאמן חדש לנבחרת איטליה

אזליו ויצ'יני (מימין) מונה ביום שישי למאמנה החדש של נבחרת הכדורגל האיטלקית, במקומו של אנצו ביארזוט (משמאל), שחזר מאוכזב מהטורניר העולמי במכסיקו בו איבדה הנבחרת את הכתר בו זכה לפני ארבע שנים בספרד. עם זאת נמסר מרומא, כי ביארזוט לא הודח על ידי ההתאחדות, אלא יפעל בצוותא עם ויצ'יני וישמש בתפקיד מפקח ומתאם של נבחרות הייצוג הלאומיות, בכלל זה הנבחרת עד גיל 21 והנבחרת האולימפית. ויצ'יני, ששימש קודם לכן עוזרו של ביארזוט ואימן את הנבחרת הצעירה עד גיל 21, יכין את הנבחרת הלאומית למשימה הבאה שלה: עליה לשלב הגמר של אליפות אירופה. (צילום רדיו אי־פי).

• נבחרת הנערות של ישראל בטניס, עד גיל 18, תשתתף היום בספרד בתחרויות גביע המלכה. בנבחרת ארבע טניסאיות: הגית אוחיון, דליה קודיאס, יעל שביט, סופי רפאל.

• השייטים יצחק טוויסה ואלון דגן דורגו במקום השישי בסיום אליפות העולם במפרשית מדגם 420 שהיתה בבלגיה, בהשתתפות יותר מ־100 סירות מ־12 מדינות.

קליעה

ארמיסט וסוסתיאל לאליפות העולם

מאת סופר "ספורט הארץ"

הקלעים גארי ארמיסט ויעקב סוסתיאל, שניהם מהפועל תל־אביב, הבטיחו אתמול סופית את השתתפותם באליפות העולם שתהיה במזרח גרמניה בספטמבר הקרוב. ארמיסט סיים ראשון באקדח חופשי 50 מ', בתחרות הגבה ומבחן לאליפות העולם שהיתה בפרדס חנה. הוא צבר 541 נק' מ־600 אפשריות. סוסתיאל סיים שני עם 534 נק'. ולאדימיר שמשוני מאשקלון סיים שלישי עם 499 נק'.

• תחרויות הגלישה בחופיה הדרומיים של צרפת סבלה בסוף השבוע מהיעדר רוח עד שהיה הכרח להפסיקה. היום תמשך התחרות בטולון, בדרום צרפת. מבין הישראלים מדורג בהישג הטוב ביותר גד אברהם במקום 11 בדירוג הכללי.

• כ־200 שחיינים ושחייניות השתתפו בסוף השבוע באליפות ישראל לבני 11 ו־12. במהלך התחרות נקבעו ארבעה שיאי גילאים.

טניס

אליפות ישראל לוותיקים בטניס

אליפות ישראל הראשונה בטניס לזוגות ותיקים הסתיימה אתמול בקרית הנופש והספורט בבת ים, בהשתתפות כ־248 טניסאים. תוצאות מישחקי הגמר של הדרגה הלאומית — גילאי 35: דב לוין ומשה וינהויזר — עמירם פריידין וג'ו אורן 4—6, 6—3, 6—1. גילאי 45: מייק שנער וחנן ריסקין — יעקב עמיתי והילל הורוביץ 6—2, 6—2. נשים: בת שבע מגל וחותי נודינסקי — ג'ף ארגמן ותמי אריאלי 6—3, 6—3. זוגות מעורבים: דליה אליאב ואנדריי פורטמן — ג'ואי ארגמן והרולד יעקלביץ 6—1, 6—4, 6—3.

המנצחים בדרגה ב': גילאי 35 — אבשלום רכטר וברוך לייזרוביץ; גילאי 45: ניסן לוין ויהודה רואבים; נשים: אילנה ברק ובטולה מרדכייב; זוגות מעורבים: אן גילי וחיים אלישע. ידיד איגוד הטניס דוד הרנון ואישי ציבור העניקו את הפרסים למנצחים. התחרות נוהלה על ידי דליה אליאב.

אנחנו הפראיירים של כולם

מן היציע
מאת יהושע שגיא

• לפי השיר של יאיר ניצני, שלשום בסיבה למסיבה, כנראה שאנחנו באמת הפראיירים של כולם. אין לנו שום פעילות ספורטיבית ראויה לשמה בימי הקיץ הלוהטים, אבל אנחנו עושים רעש בעיתונים כאילו מי יודע מה. מישהו עוד עלול לחשוב, בטעות, כי בעונה הבאה נשתתף בגביע אירופה.

הבורסה הזו עתה בעיצומה. קונים מארגנטינה ומוכרים לבלגיה, עוברים מגרמניה לאנגליה, גם מוכרים מתל אביב לסקוטלנד ולהולנד, כאילו בלי הישראלים — אי אפשר לפתוח את הליגות באירופה.

שלא לדבר על כל הפיצוצים בבית. בחיפה מכניסים סעיף לחוזה שלמאמן אסור לצעוק על שחקן, ובירושלים מודיע הכוכב שגמר עם המועדון. בתל אביב נאספים שחקנים למסיבת פתיחת האימונים ובאופן חגיגי מזהירים את הסטינקרים לבל ירגלו לטובת העיתונים. התוצאה: כל מה שנאמר בפגישה הסגורה, מתפרסם למחרת בעיתונים שחור על גבי לבן, בלי אף השמטה אחת.

הנה אני כבר רואה לעיני רוחי את הסקירות שיקדמו את העונה. התחזיות המפוצצות על מה שעומד להתרחש בכדורגל הישראלי. אותיות ענק, הכרזות יומרניות, יצירת מתח ודרמה מלאכותי. בפריוויו אנחנו חזקים. אחר כך ילכו המעטים, שעוד הולכים לאיצטדיונים, ויגלו שההר אפילו לא הוליד עכבר. מאכסימום ג'וק, גם מכוער, גם איטי, גם פחות תחבולן מהעכבר. השטות הגדולה ביותר היא לקרוא אחרי האירוע את העיתונים שפירסמו את הפריוויו. זה אפילו לא נראה מצחיק. זה תמיד נותן לקורא את ההרגשה, שהוא הפראייר האמיתי. השחקנים עובדים עליו, המנהלים עובדים עליו, גם הכותרות לעתים קרובות עובדות עליו.

אל תשמרו את העיתונים של ימי הקיץ. כאשר תתחיל עונת הכדורגל, הכל ייראה כל כך רחוק מן המציאות. ראו, הוזהרתם.

כדורסל

היום מגיעים שחקני החיזוק של הפועל חיפה

מאת אברהם ציבין
סופר "ספורט הארץ" בחיפה

קלמסויק וולט והולבר יוסטון, שני כדורסלני החיזוק שחומי העור של הפועל חיפה, עומדים להגיע היום לישראל. הכנות הפועל חיפה לעונה הקרובה יוחלו מחר.

במכבי חיפה מצפים לכדורסלן החיזוק השני, ג'ון פלאוארס, העומד להגיע מחרתיים. שחקן חיזוק אחר, מייק קלארק, כבר הגיע לחיפה בסוף השבוע.

מזל טוב, ג'ון וטאטום נשואים

כוכב הטניס האמריקאי ג'ון מקנרו נשא ביום שישי את שחקנית הקולנוע טאטום או'ניל בטכס שהיה בכנסיה הקאתולית של איסט־ביי, מדינת ניו־יורק, כאשר אנשי ביטחון מונעים כל אפשרות של גישה מבעד 500 שכנים הסקרנים. טאטום ילדה לפני חודשים אחדים את קווין, בנו הבכור של ג'ון.
(צילום רדיו אי־פי).

לוח העיר
קבלת מודעות!
ב־2 תשלומים
ללא ריבית
לוח-פון
שרות מודעות בטלפון
03-292 777
באמצעות כרטיסי אשראי

אריאלי מודים בעובדות

לא באשמה.

תהרגו אותנו, לא התכוונו שתיגרם לצרכנים אי נחות ולא רצינו שהלקוחות שלנו יגיעו למצב שיצטרכו להתנצל בפני הצרכנים בגלל מחסור זמני באספקת המוצרים המוצלחים שלהם.

טנא נגה - יצרני אנינה, ויטקו - יצרני פינוק סבון דיאודורנט ומפרו - קיבוץ הגושרים, יצרני סופט אנד איזי.

אנחנו מודים רק בעובדות:

- שיתפנו פעולה עם לקוחותינו בתום-לב בדרך היחידה שפרסום אריאלי עובד בה - מקצועיות.
- היינו מעורבים בחשיבה השיווקית בפיתוח המוצרים.
- בנינו יחד עם הלקוחות שלנו אסטרטגיה ומיצוב המוצרים.
- עבדנו על מוצרים בטיב מעולה ובאיכות בלתי מתפשרת.
- עשינו להם קצת פרסומת.

נכון שהמוצרים נחטפים והקהל צריך להתאזר בסבלנות אבל אנחנו - לא מודים באשמה.
תהרגו אותנו - כמה פעמים שאתם רוצים.

פרסום אריאלי

هكذا من الداخل

מבצע הקוטג'ים בגבעת אויה נמשך!

עכשיו קוטג' מפואר (6 חדרים)
במחיר מיוחד של החל מ-*181,500 ש"ח ($121,000)
*המחיר מתייחס לתשלום במזומן תוך 30 יום ואינו כולל מ.ע.מ
לפרטים נוספים:
שיכון עובדים, לה גרדיה 58 יד אליהו טל. 03-390721

15 נפצעו בשתי תאונות ביום ו' בכביש הערבה

ליד יטבתה התהפך אוטובוס אגד שיצא ביום חמישי בחצות מירושלים לאילת

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

בשתי תאונות דרכים כתוצאה מתהפכות שאירעו ביום שישי לפנות בוקר בכביש הערבה נפצעו 15 בני אדם, שניים פצעים בינוניים, והשאר פצעים קלים.

בתאונה הראשונה התהפך ליד יטבתה אוטובוס אגד אשר יצא ביום חמישי בחצות מירושלים לכיוון אילת, כנראה כיוון שהנהג איבד את השליטה ברכב. 12 מנוסעי האוטובוס נפצעו, רובם קל.

בתאונה אחרת התהפך בכביש הערבה רכב פרטי שהיה בדרכו מהצפון לאילת. כתוצאה מ־ההתהפכות נפצעו שלושה בני אדם.

במבצע ביקורת מטעם משרד התיירות:

היעדר מצילים וציוד החייאה — בין ליקויי־השירות בנתניה

ב־21 מסעדות שנבדקו התגלו "ליקויי תברואה וניקיון; אי הצגת מחירים מחוץ למסעדה ועוד ★ אצל סוכני נסיעות ותיירות שנבדקו נתגלו סירובים לספק שירות לתיירות פנים ★ ליקויים נחשפו גם בבתי המלון

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תיירות

ליקויים חמורים בתברואה, בבטיחות ובמתן שירותי תיירות בני תניה נחשפו ביומיים של מבצע ביקורת מטעם משרד התיירות בעיר בשבוע שעבר. בבדיקה בשמונה בריכות ובשני חופים נמצאו שורת ליקויים ובהם היעדרות מצילים בבריכה והעדר ציוד להחייאה ולעזרה ראשונה. השירותים הציבוריים ליד כמה מהבריכות נמצאו במצב "ניקיון ותברואה ירוד שאינו הולם עיר קייט". גם באיזור בתי המלון התגלו ליקויי ניקיון ותופעות של רעש לאחר השעות הקבועות בחוק.

הבודקים התחזו לתיירים

מבקרי משרד התיירות, שהתחזו לתיירים, נתקלו עפ"י הדו"ח, בסירוב מצד נהגי המוניות בנתניה להסיע נוסעים ואי כיבוד המונה מוניות שבצעו לבית המלון. נבדקו 21 מסעדות והתגלו בהן "ליקויי תברואה וניקיון, אי הצגת מחירים מחוץ למסעדה, אי הצגת תפריט 'תפוז' — תפריט מול במסעדה מומלצת לתיירים, ואי ציון מנות האוכל בתפריט בלועזית".

נבדקו עשרה סוכני נסיעות תיירות ושני משרדי תיור. עפ"י הדו"ח הביקורות הם נתקלו בתופעה של סירוב לספק שרות לתיירות פנים ואי הצגת שילוט על שרות מסוג זה. ליקויים נחשפו גם בבתי המלון ש־26 מהם נבדקו. בין השאר נמצאו מקלטי רדיו פגומים בחדרים, ארונות ללא אפשרות נעילה ואי הצגת דפי מידע בחדרים. רוב בתי המלון שנבדקו היו לאחר שיפוץ. התפוסה בהם הגיעה עפ"י הדו"ח לכ־80% אחוז, הרוב ישראלים.

תקלה במנוע־ג'מבו של אל־על עיכבה הטיסה בשמונה שעות

הודיעו על האיחור הצפוי רק לנוסעי המחלקות הראשונה ועסקים, ולקבוצת בני נוער מארה"ב

מאת זוהר בלומנקרנץ

תקלה שהתגלתה על הקרקע, באחד ממנועיו של מטוס "ג'מבו" של חברת "אל־על" הצריכה את החלפתו, וגרמה לדחייה בשמונה שעות של הטיסה הסדירה לניו יורק. הטיסה יצאה באיחור שלשום בשעה 9 בבוקר במקום בשעה 1 אחר חצות אור ליום ו'.

חברת התעופה הודיע מראש בטלפון על האיחור הצפוי, רק לנוסעי המחלקות הראשונה ועסקים וכן לקבוצה של כמאה בני נוער מארה"ב. שאר הנוסעים שלא ידעו מראש על השינוי בלוח זמני הטיסות, התייצבו בנמל התעופה כרגיל לטיסה. הם הועברו ללינת לילה על חשבון החברה, במלון מרינה בבתיים לאחר שעברו את תהליך הבדיקה הבטחונית ומסירת המזוודות.

נוסעים ישראליים, התבקשו לשוב לבתיהם ולחזור ולהתייצב למחרת בבוקר לטיסה. הנוסעים כולם קיבלו ארוחה בשדה התעופה. התקלה במנוע מטוס "הבואינג" מסוג 747 התגלתה בשעות הערב המוקדמות. המטוס הגיע קודם לכן בטיסה מצרפת.

מת נחמן אוריאלי

מאת זאב שיף

נחמן אוריאלי, המנכ"ל לשעבר של הוצאת עם עובד נפטר אתמול בבית החולים תל השומר ממחלה ממארת. בן 47 היה במותו.

נחמן אוריאלי היה בעבר מנכ"ל הוצאת הספרים שקמונה ומנהלי כתר, וכן המנכ"ל של עם עובד. יליד הארץ להורים מייסדי הרצליה חזר לישראל לפני חודשים מספר לאחר ששהה כשש שנים בארה"ב. כתב עם אמנון ברזילי את הספר "עלייתה ונפילתה של ר"ש". הניח אחריו הורים, אשה, שתי בנות ובן.

חבילת נופש מדהימה באילת במחירי מבצע

★ נסיעה באוטובוס ממוזג ומפואר עם ארוחות בוקר ועתונים
★ שייט ביאכטה עם ארוחות צהריים
★ רכב שכור באילת (לפי הזמנה - לא כולל ק"מ וביטוח)
★ פנקס הנחות למסעדות ולמתקני נופש באילת
★ 3 או 4 לינות בבתי המלון באילת

פרטים והרשמה: טיולי הגליל.
תל־אביב, רח' הירקון 142 טל': 221372, 225817, 230651, 220819
רח' בן יהודה 42
ירושלים, רח' בן סירא 3 טל': 02-246858
טבריה, רח' הירדן 10 טל': 067-22660, 067-20550, 067-20330
זה לא באויר-זה צרטרבוס טיולי הגליל

"לינאפל" בפירנצה

תצוגת־פרווה "לינאפל", ה־31 במספר, של האופנה האיטלקית תערך בסתיו בפירנצה כנהוג. התצוגה שתצטרף לארועי האביב שבבולוניה, שתכלול את הפריטים בעלי חשיבות עולמית למוצרי עור, מודלים, מוצרים סינטטיים, אביזרים, בין 15־13 בנובמבר בשטח של פורטאסה דה באסו, על פי המסורת. המפגש עם המעצבים יערך בפאלאצו דאגלי אפארי.

המציגים, 620 במספר, "השמנת" חבין לאומית של המסחר במוצרי עור, יציגו את אוספיהם לסתיו־חורף 87/88 לכ־17,000 אורחים מענף המסחר לנעלים, עור, הלבשה ורהיטים. עם התחלפות העונות צפויה התפתחות משמעותית, שתעודד, ללא ספק, את השוק הנוכחי — החלש למדי.

מעליות, המקשרות בין שלש החנויות שבבנין מאר־פיינות באלגנטיות ובנוחיות מירביים. צוותים מיוחדים יקבלו את פני האורחים והחניון יפתור את בעיות החניה. (מ)

ליד שער הגיא בכביש המהיר ירושלים־תל־אביב:

קציר תאונת־שרשרת: 3 פצועים

(ע). שלושה בני אדם נפצעו בתאונת דרכים בה היו מעורבים 5 כלי רכב, שאירעה שלשום ליד שער הגיא, בכביש המהיר ירושלים־תל־אביב.

התאונה אירעה כאשר מכונית "אוטוביאנקי", שנסעה לכיוון תל אביב החלה לעקוף משאית בירידה. לפתע עקפה אותה מכונית שלישית מדגם "פולקסווגן". ה"אוטוביאנקי" סטתה לימין הדרך והידרדרה לתעלה, ואילו ה"פולקסווגן" נמלטה מהמקום.

רכב נוסף, "טרנזיט", נעצר לצד הכביש כדי לסייע לנוסעי ה"אוטוביאנקי", ואז פגעה בו משאית שלא הספיקה לבלום. בתאונה נפצעו שלושה נוסעים, אחד קשה, אחד בינוני והשלישי קל. הם הועברו לבתי חולים בירושלים.

בצילום: דקות אחרי ההתנגשות — אחד הפצועים מועבר בעזרת נהגים־מזדמנים, לטיפול ראשוני (צילום: רחמים ישראלי)

שוד־דרכים לאור היום בכביש המהיר לירושלים

תכשיטים בשווי 130,000 דולר הוצאו באיומי נשק מסוחר־תכשיטים שרכבו נחסם במחלף לוד ★ נעצרו שני חשודים

מאת נורית אמיתי

תכשיטים בשווי 130,000 דולר נשדדו לאור היום, בשוד דרכים מזויין, במחלף לוד, בכביש המהיר לירושלים.

ביום ו', ב־3 וחצי אחר הצהרים נסע סוחר תכשיטים במכונית מרצדס מתל אביב לירושלים. כשהגיע למחלף נחסם רכבו באמצעות רכב אחר שממנו יצאו שלושה רעולי פנים מצויידים באקדחים ורובים. הם איימו על נהג המרצדס, אשר ניצל הסח תשומת לב השודדים ונמלט מן הרכב.

השלושה שלפו מהרכב את תיק התכשיטים, ירו בגלגלי המכונית ונמלטו מהמקום. השדוד הגיע בכוחות עצמו למשטרה והודיע על המקרה. כוחות משטרה, בראשותו של סגן ניצב חיים קליין מפקד מרחב השפלה במשטרה סרקו את השטח.

נעצרו שני חשודים שיובאו הבוקר לבית המשפט להארכת מעצר. בן הוקם צוות חקירה מיוחד. סגן ניצב קליין מסר כי עדי ראייה למקרה מסרו למשטרה פרטים חשובים שבוודאי יסייעו לחקירה.

יפורסמו הנחיות להקפיד על החוק בביקורי־עצירים

התגלו התגלו בביקורים ובשיחות טלפון לעצירים — ביניהם איש־העסקים דוד בלאס

מאת ראובן שפירא

בעקבות החריגות שהתגלו בביקורים ובשיחות טלפון לעצירים — ביניהם איש העסקים דוד בלאס — בבית המעצר המרכזי של שירות בתי־הסוהר ברמלה, יפורסמו הנחיות להקפיד לאפשר ביקורים ושיחות טלפון לעצירים ולאסירים בהתאם לקריטריונים שבחוק.

ועדת החקירה שמינה נציב שירות בתי־הסוהר לבדוק את הנושא מצאה כי מספר הביקורים ושיחות הטלפון שניתנו לדוד בלאס ולעצירים אחרים היו מעבר לקבוע בתקנות השירות. עוד מבטאת הוועדה, כי בעלי התפקידים ובכללם מפקד בית המעצר, גנדרי־משנה שמעיה דמבת, לא הקפידו על קיום ההוראות המקצועיות המחייבות בנושא ולא היה פיקוח נאות מצד ההנהלה על מתן הביקורים ושיחות הטלפון. נראה כי נגד אחדים מראשי בית המעצר ובכללם המפקד ינקטו צעדים משמעתיים.

עם זאת התברר בחקירה שניהלה היחידה הארצית לחקירות, הונאה של המשטרה כי אין חשד למעשים פליליים בקשר לחריגות במתן הביקורים ושיחות הטלפון מצד מפקד בית המעצר והאחרים. חקירת המשטרה הזימה להלכחין את החשדות שהיו בתחילת החקירה כי בעלי תפקידים בבית המעצר קיבלו טובות הנאה כלשהן מדוד בלאס ועצירים אחרים בתמורה לאישורים החריגים לביקורים ולשיחות הטלפון. מתברר כי החריגות נעשו על רקע התחשבות המצירית בלבד בעצירים ולעתים ללא ידיעת מפקד בית המעצר.

נהרגו בנפילה לבאר בחדרה

עמיחי שפק (38) ומשה שמש (46) ז"ל עסקו בתיקון־מיתקני שאיבה

מאת נורית אמיתי
סופרת "הארץ"

עמיחי שפק (38) ומשה שמש (46), נהרגו ביום שישי, בנפלם לבאר, בסמוך לבית העלמין בחדרה. השניים עסקו בתיקון מיתקני שאיבה. צוות טיפול נמרץ של מגן דוד אדום ניסה להלצם מעומק של עשרים מטרים, תוך התמודדות קשה עם נחש. ככל הנראה מסגר צמע, שסבב את הבאר אליה נפלו השניים. למוקד מגן דוד אדום הגיעה ביום שישי לפני הצהרים הודעה על שני אנשים שנפלו לבאר.

צוות ניידת טיפול נמרץ וכבאי מתחנת חדרה יצאו למקום. בפתח הבור גילו לתדהמתם נחש.

נהג האמבולנס לא איבד את עשתונותיו השתלשל עם הכבאי אל הבאר. תוך כדי פעולת החילוץ נפל הנחש אל הבאר האיש מגן דוד הרגע הצליח לחלץ את גופות השניים.

במשטרה בודקים את הנסיבות שהביאו לנפילת השניים לבאר.

בן 65 חשוד במעשה מגונה בילד בן 13

מאת נורית אמיתי
סופרת "הארץ" בכפר סבא

שלום כהן (בן אברהם) בן 65 מר־תניה נעצר לעשרה ימים, בחשד שביצע מעשה מגונה בקטין בן 13. המשטרה ביקשה מהשופט יהודה פרגו לעצור האיש עד תום ההליכים אך מכיוון שלא הגיע לבית המשפט עם עורך דין, קבע השופט כי רק בעבור עשרה ימים ידון בבקשה זו של המשטרה.

צו הבאה נגד הסוחר עודד ניר

(ע). בית המשפט המחוזי בחיפה הוציא ביום ו' צו הבאה נגד איש העסקים עודד ניר (37) מחיפה, המואשם בניהול פנקסי חשבונות כוזבים תוך העלמת עמלות בשיעור 2.8 מיליון דולר שקיבל על העברת כספים.

בן 17 ממצרים טבע בחוף הרצועה

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

מצרי בן 17 שהגיע לביקור בר־צועת עזה טבע אתמול בחוף הרחצה נוסירת. הודעה הועברה לשלטונות המצריים.

לא יספקו סרטים לפסטיוואל הבינ"ל בחיפה — בסוכות

מאת נורית כהנא
סופרת "הארץ" בחיפה

בהנהלת פדרציית מפיצי הסרטים התקבלה החלטה סופית, שלא לספק סרטים עבור פסטיוואל הסרטים הבינלאומי שיתקיים בסוכות ב־חיפה.

גורם בהנהלה מסר כי בעוד שמצד עיריות אחרות זוכה הפדרציה בשיתוף פעולה במאבק בתחנות הטלוויזיה בכבלים, לא קיים ראש העיר חיפה את הבטחותיו להיאבק בהן. יתר על כן, חלק נכבד מבעלי התחנות הפירטיות במרכז הארץ הם חיפאים.

מנכ"ל העיר חיפה יוסי גלזמן כתב לפדרציה: "החלטתם להפוך את הפסטיוואל לבן ערובה במאבקכם (נגד התחנות) שכשלעצמו הוא לגי־טימי." ואת לאחר שהובהר לנציגי הפדרציה כי משטרת ישראל האה עצמה אחראית לפעילות נגד תחנות הכבלים, ושהכטיחה עם משרד התקשורת, את מלא שיתוף הפעולה בנושא. לדברי גלזמן העבודה עיר־יית חיפה לאיגוד המפיצים חוות דעת של המשנה ליועץ המשפטי לממשלה בדבר סמכויות העיר לפעול נגד הכבלים, והבהרה בדבר גבולות יכולת פעילות זו.

ריב־חמולות בשל חניה הסתיים בפציעת ארבעה

בקטטה ההמונית שפרצה בליל שישי בכפר ג'דידה בגליל המערבי הושלכו אבנים ושברי־בקבוקים

מאת נורית כהנא סופרת "הארץ"

בליל שבת, כשעה שתיים לפנות בוקר, התפתחה קטטה בין שתי חמולות גדולות בכפר ג'דידה בגליל המערבי. בין בני שתי משפחות, נאג'י ומחול, המסוכסכות ביניהן זה זמן רב, פרץ ויכוח בשל החניית כלי רכב בצורה שהפריעה למעבר, לטענת אחת המשפחות.

בני שתי המשפחות החלו לידות אבנים ושברי בקבוקים זה לעבר זה. כתוצאה מכך נפצעו ארבעה אנשים שאושפזו בבית החולים בנהריה.

משטרת עכו הגיעה למקום ועצרה שנה חשודים. משטרת מרחב הגליל חוקרת את נסיבות הקטטה, וייתכנו מעצרים נוספים.

עורך את העמוד: חיים פל

אין לשתות מי־ברז בקריות פרוסטיג ובנימין

יש להרתיח מי־השתייה בשכונות אלה — עד להודעה חדשה ממשרד הבריאות

מאת ידה פל
סופר "הארץ" בחיפה

משרד הבריאות הורה אתמול לתושבי שכונות קריית פרוסטיג וקריית בנימין, שבקריית אתא ליד חיפה, להרתיח את מי השתייה שלהם עד לקבלת הודעה חדשה, עקב זיהום שהתגלה במי השתייה במקום.

מ"מ הרופא המחוזי של חיפה, ד"ר שמואל רשפון, מסר כי בבדיקות שגרתיות של לשכת הבריאות חיפה התגלה חשד לזיהום במי השתייה של שתי השכונות האלה.

"אין חשש לקריות"

לשכת הבריאות מעריכה כי הזיהום נמצא כנראה בקו המים בין הבאר לבין השכונה. ד"ר רשפון הדגיש כי אין כל חשש לזיהום המים של שאר הקריות ושאר השכונות של העיר קריית אתא. בדגימות שגרתיות שנלקחו לא נמצא כל זיהום באזורים אלה. הזיהום בשתי השכונות התגלה כאמור בבדיקות מעבדה ולא דווח על כל מקרי תחלואה.

שוב שריפה ביער אחיהוד וגם הפעם — חשד להצתה

מאת נורית כהנא סופרת "הארץ"

שריפה פרצה ביום ו' בשעות הערב ביער אחיהוד שבגליל המערבי. שבע כבאיות של מכבי אש הצליחו לאחר מאמצים להשתלט על השריפה. למקום הגיעו גם חוקרי הצתות של מכבי האש וקיים חשש שהמדובר בהצתה.

לפני כמה שבועות פרצה שריפה באותו מקום, וחוקר השריפות של מכבי האש קבע כי המדובר בהצתה. אז נמצאו 8 מוקדי אש. אתמול נמצאו ביער אחיהוד 6 מוקדים, כאשר המרחק של כל אחד מהם נע בין דונם לארבעה דונמים.

דוברת משטרת מרחב הגליל עדנה זיגל־שיפר מסרה, כי טרם ניתנה תשובה חד משמעית לשאלה אם מדובר בהצתה. אם התשובה תהיה חיובית תפתח המשטרה בחקירה.

אימון־צה"ל גרם לשריפת־יער ניזוקה צמחייה בצפון הגולן

מאת מנחם הורוביץ סופר "הארץ" בצפון

חיילי צה"ל שהתאמנו בצפון רמת הגולן — לטענת רשות שמורות הטבע בניגוד לחוק מטכ"ל — גרמו לשריפה גדולה בשמורות טבע וצמחייה רבה ניזוקה. מדובר באימוני יחידה צבאית באיזור הורשת, מאיזורי היער המפותחים והיפים ביותר בצפון.

חיילי צה"ל הזעיקו את פקחי רשות שמורות הטבע לכיבוי האש. רשות שמורות הטבע אומרת כי על פי חוק מטכ"ל ועל פי סיכומים שהיו לצה"ל עם רשות שמורות הטבע קיים איסור להתאמן במקום. כתוצאה מהשריפה עלו באש מאות עצי אלה, אילות ארץ ישראליות, סחלבים וצמחייה אחרת. הרכסים בצפון הגולן בית גידול לסנאים וצבאים ומקום כינון לשפע ציפורי שיר ודורסים.

מנכ"ל רשות שמורות הטבע אורי בירץ פנה לרמטכ"ל רב אלוף משה לוי בבקשה שיחקור בפרשה או יוציא הוראה כי אין להתאמן באיזור.

בעיות בטיחות בכרמלית שיתקוה שוב

עיריית חיפה שוקלת הפעלת הכרמלית ע"י גורם חיצוני

מאת נורית כהנא

עקב בעיות בטיחות במתקן הכרמלית בחיפה, השביתה העירייה שוב את פעילותה — לדברי סגן ראש העיר שמעון רהיך, בשל גרמי ביוב שהחלו לחדור דרך הקירות. כתוצאה מכך נהרסו חוטי החשמל ומערכת הסלעפים. לדברי רהיך עשויה עיריית חיפה את פעילות הכרמלית תוך כמה ימים.

אולם בכוונת העירייה לקיים התייעצות בדבר עתיד הכרמלית עם מנכ"ל חברת הרכבות הצרפתית "טרנספק", הנרי פריה, אשר יגיע בימים אלו לארץ. מנכ"ל החברה יגיש תוכניות לעריכת שיפוצים יסודיים בכרמלית.

קיימת אפשרות שהכרמלית תימסר לחברת הרכבות הצרפתית הפעל מעתה ואילך תחת השגחת לאחר ביצוע השיפוצים על ידי החברה — או שהחברה תיתן הוראות למכונאית "ישראל" הל מומחי המכניקה כיצד להתגבר על בעיות הבטיחות. בעבר הודיעה חברת "טרנספק" הצעה לקבל לי־דיה את הזיכיון להפעלת הכרמלית.

"בינתיים אנו מעוניינים שהכרמ־לית תפעל: מאות ואלפי ילדים מגיעים כדי לנסוע בה" — אמר רהיך.

צעד ללא תקדים של מחלקת־הרווחה:

פניה לציבור למתן בית לאם בת 16 — להימנע מצו אימוץ

מאת נורית כהנא
סופרת "הארץ"

מחלקת הרווחה בעיריית מעלות נקטה בצעד מיוחד — פנייה לציבור באמצעות מודעה בעיתון מקומי למצוא בית לנערה בת 16, המגדלת תינוקת בת 13 חודשים. מחלקת הרווחה מוכנה לשלם למשפחה אומנת שתחזיק את הנערה והתינוקת.

הנערה, ששמה חסוי, ילדה את התינוקת בגיל 15. לאחר ששחתה אמרה עליה לבצע הפלה. היא בחרה לגדל את התינוקת בעצמה. אבי התינוקת אינו מתכחש לה, או לנערה, אולם אינו יכול להינשא לה, כי הוא מטופל בילדים מנישואים אחרים.

אם לא יימצא לנערה סידור — תיאלץ מחלקת הרווחה לפנות לבית המשפט המחוזי שייתן צו אימוץ שיוציא את התינוקת מידי אימה. לדברי חנה ניר ממחלקת הרווחה, שטיפלה במקרה, אין הוצאת הילדה מחזקת אימה צעד רצוי, והפניה אל הציבור נעשתה כצעד אחרון, כדי להימנע מפניה לבית הדין.

דוברת מועצת מעלות, סילויה נוימן, מסרה כי מחלקת הרווחה מבקשת למצוא לנערה בית, שי־אפשר לתינוקת להיקלט במעון יום, ולאם — להיקלט במסגרת לימודי מקצוע או עבודה.

(פניות לאימוץ הנערה וה־תינוקת — דובי רייכמן במחלקת הרווחה של המועצה המקומית מעלות — טל' 04-975646, בביתו — 04-975666, או חנה ניר, 04-979248).

Russell Hobbs
רסל הובס
קומקומי חשמל אוטומטיים
הטובים והמשוכללים ביותר בעולם
פאר תוצרת אנגליה
★ נירוסטה
★ נירוסטה צבעוני
★ כד עם מד־מים

מפסיק אוטומטית
חסכון באנרגיה
והקלה על עקרת־הבית
להשיג:
בכל חנויות החשמל,
שקם וכל־בו שלום.
יבוא, שווק ושרות
היבואנים הבלעדיים פרקו בע"מ
רח' ביאליק 9, ת"א. טל. 03-650745

לעמוס הניג ומשפחתו

משתתפים באבלך הכבד במות

האם ז"ל

איתן חברה לביטוח בע"מ
ההנהלה וצות העובדים

להשיג בבתי מרקחת ובפרפומריות ברחבי הארץ.
היבואן: אג ברון בע"מ רח' המאספים 4 ת"א 03-258689

הועדה המקומית לבנין ותכנון עיר בני ברק

הודעה ע"פ סעיף 149
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

מר/חברה גבסו אלברט הגישו בקשה לועדה זאת בתכנית מספר 19565 לבנית בנין בין 3 קומות מעל קומה מפולשת/קומה קיימת ברח' עוזיאל גוש 6187 חלקה 136 באזור ב' בהקלות הבאות:

110% בנין אחוזים בנין בנית מעלית/שמור תנאי דיור/קומה נוספת מעל 105 הנותרים וזה שלא בהתאם לתכנית בנין ערים 107 החלה במקום.

כל המעונין יכול לעיין בבקשה במשרדי הועדה המקומית בעיריית בני־ברק בשעות קבלת קהל ורשאי להגיש התנגדות מנומקת לועדה המקומית תוך 14 יום מיום פרסום זה.

מר מ. אורנשטיין
יו"ר הועדה המקומית
לבנין ותכנון עיר
בני־ברק

במלאת כשנה לפטירת יקירנו

עו"ד ישראל שטרית ז"ל

נעלה על קברו היום, יום ראשון כ"ז בתמוז תשמ"ו
3 באוגוסט 1986 בשעה 16.00
בבית העלמין בגבעת שאול בירושלים
נפגשים ברחבה ליד הכניסה
לאחר מכן בשעה 17.30 תתקיים אזכרה ותפילה בבית משפחת שמעון שטרית, ברחוב ההבטחה 6
(פינת רחוב אבן שמואל 61) רמות ב' ירושלים

המשפחה

במלאת שמונה שנים לנפילתו של יקירנו

גדעון (גידי) גורדון ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו בבית העלמין הצבאי בקרית שאול ביום השני כ"ח תמוז תשמ"ו 4.8.86 בשעה 5 אחה"צ.

אוטובוס יצא מביתנו רח' מאנה 13 ת"א בשעה 4.30.

ורדה וזאב גורדון

שר העבודה והרווחה
סגן השר, ההנהלה והעובדים

משתתפים בצערה של משפחת
כוכבי
במות

דב כוכבי ז"ל

בעבר מנכ"ל שרות התעסוקה
ומעובדיו הותיקים של משרד העבודה

ליוסף לוי ומשפחתו, קרית ביאליק
ולרפי לוי ומשפחתו
ולכל בית חפצי־בה

תנחומינו הכנים במות

נכדכם — בנכם

מי יתן ולא תוסיפו לדאבה עוד

משפחות מאיר, דרמר
וכל בית פאלקס־תורם

החברה האורולוגית בישראל

אבלה על מותם של

ד"ר משה פייגנברג
ד"ר מאיר מלצר

מבכירי החברה

הועד

אנו משתתפים בצערו של חברנו
יצחק אלפרט
(מאזור ירושלים)
במות עליו
אביו ז"ל
אגד
ההנהלה והחברים השכירים

הארץ

יום א', כ"ז בתמוז, תשמ"ו
3 באוגוסט 1986

ירושלים: רח' הרבצלת 2 טל' 224245־6 ת.ד. 273 מיקוד ירושלים 94200; חיפה: רחוב גזרה 23 טל' 661166 ת.ד. 5259 מיקוד חיפה 31052

בתל־אביב: המערכת, ההנהלה, מחלקות המודעות, ההפצה והמנויים: רח' זלמן שוקן 21, טל' 824261 ת.ד. 233 מיקוד תל־אביב 61001

המו"ל: הוצאת עיתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, ת"א
העורך: גרשום שוקן. העורך האחראי: חנוך מרמרי (?).
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחוייבת בהכרח.
HAARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B 233, Tel 824261

אסון בחפציבה

תאונת־הדרכים המזוויעה בחבל התענכים היכתה בהלם את קיבוץ חפציבה, והעיקה בסוף השבוע על כל בית ישראל: כל אחד ואחד מאיתנו חש ברדנו שותפות באבלם של חברי חפציבה על מותם של תשעה נערים ומבוגר. אכן, כמעט יום־יום גובים הכבישים מחיר דמים, אך מפעם לפעם המכה חורגת מגבול האסון הפרטי והופכת לחוויה קולקטיבית.

אסון צומת הבונים עוד טרי בזיכרון הלאומי, ועתה — אסון חפציבה.

האם גם הפעם לא יוסקו מסקנות מעשיות ראויות מן הסכנות בכבישים? הן גובות מאיתנו מחיר דמים כבד פי־כמה מסכנות אחרות, שלמניעתן מוקדשים מאמצים ואמצעים אדירים. מן הראוי היה להכריז על ביטחון הכבישים כיעד בעל עדיפות שאינה נופלת מזו של הביטחון השוטף בגבולות. הפירוש המעשי הוא שינויים מרחיקי־לכת בסדרי העדיפות של הקצאת משאבים במדינה ובמנהלי הטיפול בגורמי התאונות, הפיסיים והאנושיים.

יש עדיין "כבישים אדומים" במדינה, ועובדה זו היא מוכחת־עוון מתמדת לכל הרשויות הנוגעות בדבר. גם שיטת בדיקתם של כלי־הרכב במסגרת הרישוי עדנה רחוקה מלהניח את הדעת. אך בכל אלה אין כדי לחסל את מכת התאונות אם לא יטופל הגורם האנושי. בתחום זה יש לשקול תיקונים מרחיקי־לכת ואמצעים בלתי־שיגרתיים, בכלל זה גם מבחני התאמה אישיים, מעבר למה שמקובל היום, לנוהגים המורשים להוליך נוסעים.

אם לא ננקוט צעדים נמרצים, בהקדם, תהיה זו שאלה של זמן ומקום בלבד בטרם ינחת עלינו אסון נוסף נוסח חפציבה או הבונים.

יש פרץ ויש קופה

סופר "הארץ" נדב שרגאי דיווח ביום שישי, כי שר הפנים הורה לפקידי משרדו להעביר מאות אלפי שקלים באמצעות רשויות מקומיות למוסדות שונים, בניגוד לנוהל שהיה מקובל במשרד הפנים בעבר. לא נדונו רשימות המוסדות המוטבים בוועדת המענקים המשרדית, ולא אושרו על ידה. ההוראות ניתנו והכספים הועברו על־פי החלטתו של שר הפנים, הרב יצחק פרץ.

מעשהו של שר הפנים אינו מהווה רק סטייה נוהלית ממה שהיה מקובל בעבר במשרד הפנים; המעשה מנוגד להנחיות היועץ המשפטי לממשלה ולחוות־דעתו של מבקר המדינה, אשר קבעו חד־משמעית כי הגורמים העוסקים בהקצאת כספים פרטנית למוסדות חייבים לפעול על־פי אמות־מידה אוביקטיוויות והוגנות. כללים שפורסמו ברבים ונוהל החלטה ציבורי באמצעות ועדה — אלה הם שני יסודות הכרחיים לפעולה בתחום הנדון, אם רוצים למנוע חשד שאין נשמרים בו כללי השוויון, הצדק וטוהר־המידות.

אבל מתברר ששר הפנים הנוכחי איננו מייחס לעקרונות אלה כל חשיבות — וגם לא לדרשם שיעשו שיטות העבודה שלו על הציבור. לדעתו, אין מקום לקריטריונים בתחום הנדון, למעט אחד: כטוב בעיני השר. מלים אחרות: אליבא דשר הפנים הנוכחי, ראוי שהקופה הציבורית תהיה פרוצה לפרץ — או כל שולט אחר בקופה — והוא יעשה בכספי הציבור כעולה על רוחו.

לא יהיה זה נכון לומר שהתנהגותו של הרב פרץ מעוררת הפתעה. אחרי הכל, גישה נוחה אל הקופה הציבורית היתה אחת המטרות העיקריות של התארגנות מפלגתו והצטרפותה לממשלה. ואולם אין פירוש הדבר שהציבור הרחב, אשר נציג קנאי זה של מיעוט קטן ופאנטי נגזר עליו כשר הפנים, חייב להשלים עם כל מעלליו, הקופתיים בכלל זה.

הואיל וחוות־דעתו של מבקר המדינה והנחייתו של היועץ המשפטי נחשבות בעיני שר הפנים הנוכחי כקליפת השום — אין מנוס מלהפעיל כלפיו את הרשות המחוקקת בסמכותה כמשגיחה על פעולות הרשות המבצעת. לפיכך, יש לתבוע מחברי־הכנסת שסדרי מינהל תקינים חשובים בעיניהם, שיפעלו באופן מיידי להכנסת סדר במוסד החלוקה המתנהל במשרד הפנים בראשות הרב פרץ מש"ס.

השריר האחרון של פרס

אם לא יאנוס עתה את הליכוד להסכם על טאבה, יחמיץ ראש הממשלה מהלך לחיזוק הסכם השלום עם מצרים

מאת דן מרגלית

היום הארוך ביותר בשנה, ה"שבוע־שבועיים" המפורסמים שיודע המורה התיכון, מתרחשים תחת שמי טאבה. כבר שנתיים שהמומחים מב־טיחים כי חתימת שטר־הבוררות היא עניין של "עוד שבוע־שבועיים", והשמש בטאבה רום — אין תזוזה. אפילו עכשיו, לאחר שמנכ"ל משרד ראש הממשלה, אברהם טמיר, הת־בטא ב"קול ישראל" כי קרובה חתימת שטר הבוררות, ואתמול הדגיש ב"יומן השבוע" את הצורך להבין את הפסיכולוגיה של הצד המצרי — יש עדיין מומחים המקור־בים למשרד החוץ, הטוענים כי אין סיבה למסיבה אופטימית. דבר מהותי לא השתנה.

אי־נוחות

אמריקאים שקיימו שיחות ביר־ושלים ובקאהיר, טענו בפרוטרוט השבועיים האחרונים כי מצאו את הצד הישראלי פחות נוקשה בדיעות. נציגיו לא כמותו בטיב הטיעונים שנשמעו, גילו אי־נוחות ואפילו מבוכה מסוימת, וכמו רצו להקדים ולסיים את הפרשה.

אם לא ייחתם עתה שטר ה־בוררות, יהיה זה מישגה כבד מב־חינתה של ישראל. מה שאפשר לעשות עכשיו — ערב הרוטציה — יהיה בלתי־אפשרי לאחריה. יצחק שמיר לא יוכל להזיז להסכם של טאבה לאחר שקודמו, שמעון פרס, לא עשה כן. לפרס יש עניין לחסל את הפרשה שלידתה בחטא מתקופת שלטונו של מנחם בגין. אף אם מעוניין שמיר לעשות כן — הבריח בליכוד לא יניחו לו. מה גם שנפשו אינה יוצאת לפיסגה עם חוסני מובארק. הקשר המופגן עם מצרים בעייתי מבחינתו. שמיר מסויג, ולשונות הרעות טענו, כי כבר ביום־העצמאות המצרי נזקק לעריכת ני־תוח קל בעינו, כדי לחסוך מעצמו את מסיבת־החג בשגרירות המצרית בתל־אביב, למרות שפרס שהה במר־קר והוא מילא את מקומו בראשות הממשלה.

בשנתיים האחרונות סייעו ה־מצרים לאראת לסרבנותו של שמיר. כמה מעמדותיהם הנוקשות השפר אותם כמי שאינם מעוניינים בהסכם אפילו ברוח הביעותם. התנה־גותם בפרשת ראס בורקה היתה עדות נאמנה, שפניהם לא היו אל ההסכם. והמסיסה הכלכלית־חברתית וחיזוק היסודות הדתיים הקיצוניים בארצם גרמו למובארק לרצות בכר־יית ההסכם על טאבה.

עתה השתנתה האווירה. מבחינת העתיד הנראה לעין — והוא אינו יציב — יש למצרים עניין לסיים את פרשת טאבה. הרוחות כמו נרגעו ברחובות קאהיר, האמריקאים חזרו לדרוש, ופיסגת שמעון פרס במארוקו הפריצה את מובארק שלא לעמוד מן הצד. השבחים שהרעיף על המלך חסאן השני ופרס מעלן כחיזוק חוזר גם למענו. הרבה תלוי עתה בב־כוונתו של פרס להפעיל שריר־אחרון. בשעתו כפה על הממשלה להתקדם במשא ומתן, אך הליכוד התנגד כי בכל את יזיז בתנאים וסייגים קשים. לפרס הזדמנות להינתק ולהשתחרר מזה תחת האיום הסמוי, כי גורל הרוטציה תלוי בחתימת שטר־הבוררות. שמיר יבלע גם את זה וגם את התצלומים ממפגש פרס־מובארק, שעליהם יכ־ריז ראש הליכוד כעל לא יותר מאשר עוד מפגש שיגרתי עם ראש מדינה, שממילא יש לנו עמה הסכם שלום וקשרים דיפלומטיים.

נשיא מצרים מובארק. לארצו יש עניין לסיים את שיחות טאבה

מקדמה חשובה

עתה נדרשים הסכם־בוררות מהיר וחידוש המעמד הדיפלומטי הבכיר של מצרים בתל־אביב, אבל בעיקר הבנה יסודית, שבטאבה סולקה אמנם אבן־נגף, אך הצדדים לא יצאו עדיין לדרך הארוכה של מימוש השלום. אמנם הנשיא מובארק העניק מיקדמה חשובה לישראל במותחו ביקורת על הנהגת אש"ף סרבנית־השלום, אך לא זו בלבד שאין ביט־חון כי ימשיך בכך לאחר סיום פרשת טאבה, אלא שאפילו אם ית־מיד בעמדתו יוסיף עליה גם לחץ כבד על ירושלים.

העיתונאי המצרי אניס מנסור עשה בארץ גם כדי להעביר מסר חשוב זה. בראיונו עם ויקטור נחמיאס בטלוויזיה, התבטא כי החברה הישראלית העצבנית חייבת להכיר שני תנאים יסודיים, שילוו דרך קבע את יחסיה עם קהיר:

★ הנורמליזציה עם מצרים מו־תנית בפתרון הבעיה הפלשתינית. מבחינה זו שטר־הבוררות על טאבה אינו סוף פסוק לפתח ולדרות. לטווח ארוך פתרון הבעיה הפלשתינית הוא תנאי ליתרון העיקרי העולה מהסכם השלום עם מצרים, שהוא פירוז סיני ומצב אי־הלוחמה.

★ השני: ההודות הם שכבה קבועה ביחסי שתי המדינות. צריך ללמוד להיות עמם על המיגבלות שהם כופים על שני העמים. ראוי לה לישראל שלא תנסה לשנות עובדת־יסוד זו.

חתימת שטר־הבוררות על טאבה היא צעד בכוון, שתמורתו העיקרית — נוסף לקצת קוסמטיקה מסחרית — מתמצת, איפוא, בחיזוק אי־הלוחמה לטווח ניכר של שנים, לא לנצח. בלי ציפיות נוספות ואשליות מצבעוניות — הוא שווה את חתימתה של ממשלת ישראל.

אבק עכור

חשיפת עברו של השופט רנקוויסט נעשית בין היתר כדי להראות לבוחר האמריקאי אלו נציגים מעמיד רייגן לעתידה של אמריקה

מאת צבי בראל

וואשינגטון

אומרים על הסנאטור אדוארד קנדי, שכאשר הוא נהנה מעבודתו עולה אור מיוחד על פניו. ביום חמישי, באולם העדויות של ועדת המשפטים של הסנאט, להטו פניו של הסנאטור. הוא חקר שוב ושוב את המועמד לתפקיד נשיא בית המשפט העליון של ארצות הברית. העמיד אותו במבוכה, גרם לו לגמגם, להזיע, לבקש כמה דקות לחשוב על התשובה, לשוב ולגמגם, ולצפות לשאלה הבאה. לא היתה זו הצגת הבכורה של השופט וויליאם רנקוויסט, מועמדו של הנשיא רייגן לתפקיד נשיא בית המשפט העליון, בפני הוועדה.

כבר בשנת 1972, כאשר מונה לשופט עליון, בהמלצת הנשיא ניכסון, התבקש המשפטן ממוצא שוודי, לגלות האם הוא תומך בשיטת הפרדת שירותים בין לבנים לשחורים, האם הוא סבור שיש לצמצם זכויותיהם של השחורים, והאם הוא בעד או נגד הפלות. רנקוויסט ענה על פי מיטב המסורת השמרנית, שהחלה אצלו די מוקדם. בשנת 1952, כשהיה בן 28, הוא כתב מזכר משפטי לשופט העליון רוברט ג'קסון, אצלו עבר כרשם, בו גרס כי הפרדה בין לבנים ושחורים בבתי ספר היא שיטה נכונה וצודקת, הראויה להמשיך ולהתקיים. עשרים שנה לאחר מכן יטען, כפי שטען ביום חמישי, כי זו היתה דעתו של השופט ג'קסון, וכי הוא רק ניסח את חוות הדעת. אך המשפטן פרופסור דניס הצ'ינסון, הביוגראף של השופט ג'קסון, לא מצא כל סימוכין לכך שזו אמנם היתה דעתו של ג'קסון. בחוות דעת אחרת, הצבעה למסקנה כי לא ניתן לשחורים להיות חברים במועדון של לבנים בטקסס, כתב רנקוויסט לשופט ג'קסון: "הגיע הזמן שבית המשפט יכיר בעובדה שבמדינות הדרום לבנים אינם אוהבים את הצבעוניים...החוקה לא מינתה את בתי המשפט, כדי שיהיו כלבי שמירה חברתיים, שיתעוררו כל אימת שנתגלה אפליה פרטית מכוערת". השופט ג'קסון, שהיה שמרן אף הוא, דחה את חוות הדעת הזאת.

את חוות הדעת המשפטיות שלו, משלימה העובדה שבשני מקרים נפרדים, "הצליח השופט לרכוש בתים כאשר האיסורים בהחכרה או במכירה 'למי שאיננו בן הגזע הלבן' (בפיניקס) ו'למי שנמנה על הגזע העברי' (בוורמונט). רנקוויסט טען שלושם כי לא קרא את חוזי המכר וסמך על החברה שמכרה לו את הב־תים. מבחינה חוקית, אין אמנם הסעיפים הללו תקפים עוד לאחר שב־1948 קבע הקונגרס, כי סעיפים מפלים מן הסוג הזה אינם חוקיים. "מתמיה כיצד שופט ואיש משפט ברמתו של רנקוויסט איננו קורא את החוזים עליהם הוא חותם", מש־תומם פרופ' הימן בוקבריינדר, נציג הועד היהודי האמריקאי בוואשינגטון. לאלה מצטרפת האשמה נוספת, לפיה התעמר רנקוויסט באופן מ־לולי בבוחרים שחורים, שעמדו בתור להצביע בפיניקס בשנת 1962. הוא שאל אותם בקול מאיים אם יש להם הוכחה שהם בעלי זכות בחירה. הם לא נזקקו לכל הוכחה. הוא גם דרש מהם לקרוא כדי להוכיח שאינם בערים, כאילו היה בכך צורך חוקי. לפחות שניים מבין המצביעים השחורים פרשו משורת המצביעים ולא שבו אליה. רנקוויסט טען כי איננו זוכר את המקרה שאירע לפני כעשרים שנה. מאוחר יותר, כשהחל לעסוק בעריכת דין בפניקס, אריזונה, עבר רנקוויסט על הארכיונים של העיירה פורט סמית' בארקנסו, ועיין בקטעי עיתונים שפורסמו על אחד מהשופטים הנערצים עליו, השופט איזאק פארקר, שהיה שופט מחוזי בארקנסו בין השנים 1875־1896. פארקר מכונה גם "השופט התליין" על שהורה על 164 הוצאות להורג ללא מתן זכות ערעור. רנקוויסט סיפר לכתב הניו יורק טיימס שראיין אותו לפני שנה, כי התכוון לכתוב ביוגרפיה על השופט פארקר. "משפטיו של פארקר היו מהירים, ללא זכות עירעור אמנם, אך היו בהם כל ההליכים המשפטיים הראויים ללא כל ספק". רנקוויסט עצמו מוציא חוות דעת ראשונות תוך עשרה ימים ונחשב לשופט מהיר החלטה ומהיר כתיבה. גמגומיו לפני הסנאטור קנדי השבוע, אומרים מי שמכירים אותו, הם חלק מן ההצגה.

שופט מחוזי, לא כל שכן עליון, אינם עומדים לבחירות. הם מתמנים לכל ימי חייהם. בארצות הברית בה היו עד כה 40 נשיאים, כיהנו בסך הכל 16 נשיאים של בתי משפט עליון. מנוי שיעשה היום, תחת כהונתו של רייגן, יתן את סימניו ויותיר את השקפותיו עוד זמן רב לאחר שרייגן יפרוש לעסוק בעניני חוותו. בית המשפט העליון יפרש את החוקה כראות עיניו, ועל פי הרכבו הרעיוני, האומה האמריקאית תאלץ לקבל את תכתיבי בית משפט זה, כאילו היו חוק. לפיכך, ניעור האבק העכור מעברו של השופט רנקוויסט לא נעשה לצורך ההתנצחות האישית בין הסנטורים לבין השופט. חיציה הארסיים של ועדת המשפטים מופנים אמנם אליו, אך רק כדי שימשיכו לכיוון הבית הלבן. "כדי שהבוחרים יראו אילו נציגים מעמידים הנשיא רייגן וחבר עוזריו לעתידה הדמוקראטי של האומה", אמרו השבוע עוזרי הסנטורים שאינם מקפידים על נסוחו יותר. החקירה הצולבת של האגף הדמוקראטי בוועדה היתה בבחינת נסיון נוסף לומר לנשיא רייגן כי "המהפיכה השמרנית" אותה הוא מבקש להשאיר כמורשת כהונתו, צפויה להבלם כל אימת שהוא ינסה לשתק את נביאה. עד כה הצליחה ועדת המשפטים של הסנאט לבלום מנוי שמרני אחד של שופט מחוזי וכמעט פסלה שופט מחוזי נוסף.

רנקוויסט בן 62, בנו של סוכן נייר ושל אם אינטלקטואלית, המשחק פעם בשבוע טניס עם עוזריו, אוסף תמונות שמן, משחק טריוויה (ולעתים פוקר) עם עמיתיו השופטים, יקבל את המנוי, ללא כל ספק.

הסנטור הדמוקראט והשופט השמרן לא ודאי יראו איש את רעהו בעוד שבוע אחד באולם זה. האחד ימשיך לתחקר עדים ולהציג חוקים בעלי גוון ליבראלי. השני, יתרגם את החוקים ואת החוקה ברוח השמרנית ימנית, כפי שמצליח הנשיא רייגן היה רוצה לראות. רנקוויסט מנסה לדחות טענה זאת. בראיון שנתן לא מכבר הוא אמר: "שופט אסור לו להיות מושפע מרמזים ומגמות עונתיות חולפות. לא להיות שבוי בהלכי רוח אופנתיים של דעת הקהל אלא לראות את העולם בכללותו... כאשר שופט שם עליו את הגלימה, הוא חדל להיות בעל השקפה רעיונית חד צדדית". אך זוהי דעתו של רנקוויסט. מנגד "אנו נעים עתה מתקופה בה פוליטיקה איננה עוד שם המשחק" אומר לורנס טרייב, המשפטן איש אוניברסיטת הרווארד, "אידיאולוגיה היא העניין המכריע במנוי שופטים... כאשר בוחנים את המועמדים לתפקידי שופטים, רואים כי אלה אינם פוליטיקאים שישנו את דעתם ברגע שילבשו את גלימת השופט, אלא אנשים בעלי אידיאולוגיה מאוד מגובשת". נגד הפיכתו של בית המשפט העליון לגוף שאפשר לחזות מראש את שיפוטו ופרשנותו, מנסים המחוקקים האמריקאים להלחם, ובינתיים ללא הצלחה יתרה.

שוויון בין המינים

במצב המשפטי הקיים, אין מניעה לפגוע בעקרון השוויון מכוח חקיקה בכנסת

מאת ד"ר ברוך ברכה

שנים מספר לאחר שנחקק חוק שיווי זכויות האשה, תשי"א־1951, התייחס אליו שופט בית המשפט העליון זילברג כאל "חוק אידיאולוגי, מהפכני, משנה סדרי החברה". בהכרזת העצמאות הצהירו אמנם אבות המדינה, ש"מדינת ישראל תקיים שוויון זכויות חברתי ומדיני גמור לכל אזרחיה בלי הבדל דת, גזע ומין", אך עד לחקיקת החוק לא קיבלה הצהרה זו מימד משפטי אופרטיווי. בתחומים רבים, וביחוד בתחום המעמד האישי (גירושין, יחסי ממון, ירושה וכו') היה מעמדה של האשה נחות לעומת זה של האיש.

החוק נועד לבטל מעמד נחות זה בקובעו: "דין אחד יהיה לאשה ולאיש לכל פעולה משפטית וכל הוראת חוק המפלה לרעה את האשה, באשר היא אשה, לכל פעולה משפטית — אין נוהגין לפיה" (סעיף 1).

מכוח הוראה זו פקע תוקפם של הסדרים מימי המנדט שבסיסם אפלייה בין המינים. החוק דירבן את הכנסת לחוקק חוקים קונקרטיים למניעת אפלייה בין המינים. כך חוקקה הכנסת בשנת 1965 את חוק הירושה, הקובע דין אחד בענייני ירושה לגבר ולאשה. בשנת 1975 נחקק חוק יחסי ממון בין בני זוג, המבוסס על ההנחה בדבר שיתוף שוויוני של נכסים ביניהם. חקיקת עבודה נועדה אף היא להבטיח שוויון בגובה שכר העבודה ובכל הנוגע לקבלה לעבודה.

אך עם כל חשיבותו הקונסטיטוציונית של החוק, אין בו כדי לספק הגנה שלמה לעקרון השוויון. ראשית, "אין חוק זה בא לפגוע בדיני איסור והיתר לנישואין ולגירושין" (סעיף 5), ומכאן שאפליית האשה לרעה הקיימת בדינים דתיים בתחום זה מוגנת. זאת ועוד: החוק אינו "משוריין" בפני חקיקה עתידית של הכנסת והוא מאוחר יותר, שייתקבל ברוב רגיל, יכול לסטות מהוראותיו ולאמץ הסדרים מפלים. סטייה זו אינה חייבת להיעשות במפורש, ולפי פסיקתו של בית־המשפט העליון די בכך שהיא משתמעת מן החוק שבו מדובר, כדי שניתן יהיה "להשתחרר" מהוראותיו של חוק שיווי זכויות אשה. לא ייפלא איפוא, שמצב משפטי זה זכה לביקורתה של השופטת חנה אבנור, השואלת מעל דפיו של כתב עת משפטי, "מה הועילו איפוא חכמים בתקנתם", אם ניתן לסטות בקלות כזו מאותן הוראות?

מצב משפטי פגום זה ישתנה אם יאומץ התזכיר לחוק יסוד: שוויון האיש והאשה לפני החוק, המופץ בימים אלה מטעם משרד ראש הממשלה, לקראת הבאתו לדיון בממשלה. התזכיר הוכן על־ידי היועצת למעמד האשה במשרד, ד"ר ניצה שפיראליבאי, ומטרתו לשריין את עקרון השוויון בין המינים כך שלא ניתן יהיה לפגוע בו בחקיקה "רגילה" של הכנסת. סעיף 1(א) לחוק המוצע קובע, ש"האיש והאשה שווים לפני החוק. אין מפלים בין אדם לאדם מטעמי מין", וסעיף 2 קובע: "הוראת דין העומדת בסתירה לסעיף 1 בחוק יסוד זה בטלה, זולת אם נתקבלה ברוב של שמונים חברי־הכנסת ופורש בה שתחול על אף האמור בחוק זה". אם תרצה הכנסת לחוקק חוק הפוגע בשוויון בין המינים, תצטרך לגייס שני שלישים מחבריה לתמוך בה. לא עוד סטייה מעקרון השוויון כלאחר־יד וללא תשומת־לב מיוחדת. יהיה על שמונים חברי־הכנסת שישאפו להפלות את האשה (או האיש) לרעה, לציין במפורש שהם סוטים מהוראות חוק היסוד.

החוק המוצע מוגבל בשני סייגים. ראשית, אין בו כדי "לפגוע בדיני איסור והיתר לנישואין ולגירושין". סייג זה מופיע, כזכור, גם בחוק הנוכחי. מנסחי הצעת חוק היסוד ערים לכך, שבהוסיפם את הסייג האמור מוצא נתח בעל חשיבות מדרגה ראשונה מתחולת חוק היסוד, אך באותה מידה ערים הם לכך, שללא הסייג האמור אין כל סיכוי שחוק היסוד יזכה לתמיכה בממשלה ובכנסת.

שנית, סעיף 1 (א) לחוק היסוד המוצע קובע, ש"הבחנה שהיא ממין העניין אינה אפליה". הוראה זו מבהירה באפשרות של הענקת יחס שונה לאשה מזה המוענק לגבר, אם קיימת לכך הצדקה עניינית בהתחשב בהסדר שבו מדובר. כך למשל, הסדרים מיוחדים שהם תולדה של היות האשה יולדת (למשל מתן חופשת לידה), קובעים יחס שונה לאשה מזה המוענק לגבר. אך הבחנה זו היא ממין העניין ולכן אין היא בגדר אפליה. בחוק שיווי זכויות האשה קיימת הוראה שלפיה "אין חוק זה בא לפגוע בכל הוראת חוק הבאה להגן על האשה באשר היא אשה" (סעיף 6). הוראה זו מבוססת על ההנחה הסמויה שהאשה נחותה לעומת הגבר, ולכן הוראת חוק המיועדת "להגן" עליה מעצם היותה אשה אינה פסולה. ולכן אין פסול בחוקים הקובעים סוגי עבודות האסורות על האשה, ובאותה מידה אין פסול בחוקים המעניקים לה זכויות־יתר בכל הנוגע לשירותה הצבאי (באשר לאורך השירות בסדיר ובמילואים, באשר לפטור משירות מטעמים הנוגעים לאמונה דתית וכו'). ספק רב אם חוקים אלה אכן "מגינים" על האשה, אך גם אם כן, לא יהא להם תוקף לפי חוק היסוד המוצע, שכן ההבחנה הקבועה בהם בין נשים לגברים איננה "ממין העניין" (סעיף 1(א)).

חוק היסוד המוצע מבוסס על הגישה של שוויון בין המינים — הן באשר לזכויות והן באשר לחובות. 35 שנה לאחר חקיקתו של חוק שיווי זכויות האשה, הגיעה העת לשריין את עקרון השוויון בחוק יסוד ולאפשר סטייה הימנו רק מכוח החלטה של רוב מאסיבי בכנסת.

משכילים מרוקאים על דמותה של ארצם (ב)

בין האסלאם והפתיחות

מאת פרופ' שמעון שמיר

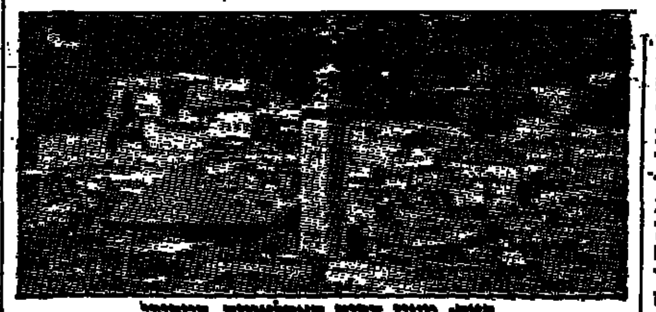

פאס: מעוז הרוח האסלאמית במרוקו

ביקורי במרוקו חל בסוף חודש הרמדאן ובמידה רבה היה נתון בצילו. הצום המוסלמי מורגש היטב בערים, ושורה עליו רוח של כובד ראש, השונה מאד מאווירת הפסטיבל העממי המאפיינת את לילות הרמדאן במצרים. יש בכך תימוכין לדברים שהדגישו באוזני עמיתים ברבאט בדבר היות האסלאם, יותר מאשר כל זהות אחרת, ובאופן בולט יותר מן הערביות, העוגן האמיתי ביסוד הקהילה המרוקאית.

היחס בין שתי הזהויות בזירה הקולקטיבית של מרוקו, עוררה את סקרנותי. בדקתי כיצד משתקף יחס זה, במקום האמור לשקף את הנושא בצורה הנאמנה ביותר, בתכניות הלימודים של מערכת החינוך הרשמית. על־פי ההגדרות שנקבעות בתכנית לבית־הספר התיכוניים משנת 1979, "האסלאם הוא עמוד־התווך של אישיותנו, הבסיס לאמונתנו, הערב לאחדותנו, והסוד של רוח גאותנו". אישיות החינוך מוצגת בטרמינולוגיה אסלאמית מובהקת. בבולטין הרשמי של משרד החינוך במרוקו, התפרסם מאמר חריף, שנכתב על ידי עבדאללה פלק, הדן באותה סוגיה. התוקף עורך השוואה בין התכנית הנוכחית לבין תכניות שנוסחו בעבר. הוא מגיע למסקנה, כי לפי "האידיאולוגיה הפוליטית של המדינה", קיימת מגמה לטשטש את המרכיב הערבי בחינוך, ולכפוף אותו כליל לערכי האסלאם.

האסלאם הוא חרב פיפיות. האם נוסחתו האחת אמורה לחזק את המדינה, הרי קיימת גם נוסחה אחרת הקוראת עליה תיגר. נוכחתי בכך בעת ביקורי בפאס, מעוז הרוח האסלאמית של מרוקו, אשר בשווקיה המסורתיים, מסגדיה החתומים בפני זרים, בחומותיה ובארמונותיה, משתקפים ימי־הביניים האסלאמיים, יותר מאשר בכל עיר מוכרת בעולם המוסלמי. בסמטאות המתפתלות שליד המדרסה של קאראויין "האזהר של מרוקו", שקדמה לו במועד היווסדה ונשתמרה טוב ממנו באר־פיה, אני שומע את הנוסחה האחרת מפי כמה צעירים קנאים. הם סיפרו על התנגדותם של "נאמני האסלאם" לעקרונות המשטר השורר במרוקו, ועל מחאות המורים בקאראויין נגד החוקה, שהביאו לאיסום להורדתם. לדבריהם, שלטת במרוקו רוח של ניוון חילוני המושפעת בה על ידי נציגי התרבות האירופית. הארץ נתונה תחת "מסע־צלב רוחני", שמנהלים נגדה אמריקה וישראל.

מאבק האיתנים המתנהל על דמות עתידה של מרוקו, יש לו ביטויים רבים בחיים הציבוריים. הסוגיה שנידונה בעת ביקורי היתה באשר לאופיה של הטלוויזיה המרוקאית. בחמפלט זועם שפירסם "מועדון המחשבה המוסלמית" ברבאט תוקף המחבר, פרופסור באוניברסיטת מוחמד החמישי, את מוסד הטלוויזיה הממלכתית. לדבריו, ביצעה הטלוויזיה לאחרונה מהפיכה שלמה, ובמהלך אחד אימצה את "ערכיות התקופה הלשונית הבלבית הצרפתית על מרוקו". אפילו הקרייניות, הוא קובל, מודרכות לגלם את אידיאל האשה הצרפתיה. הוא גם קובל על כך, שהתכניות האסלאמיות, מוצגות בנימה של הסתייגות, ולא נשמע בהן, קולם של המסדרים הצופיים. צריך לדעת, הוא מוכיח, שכל עידוד של השפה הצרפתית הוא עידוד לחילוניות, וכל פגיעה בשפה הערבית היא פגיעה באסלאם. הטלוויזיה, הוא מסכם, הפכה לבלי־שירות בידי "המצרפתים" (אל־מתפרנסין), והדק הפתגם העממי אשר גרס בשעתו: "אתם הצרפתים יכולים כבר לצאת — המרוקאים הצרפתים כבר ימשיכו את עבודתכם".

במישור העובדתי, דברים אלו אינם נטולי יסוד. אמנם, משך ההשפעה האירופית הישירה במרוקו היה קצר בהרבה ממשכה של מקבילתה במצרים, אך היא היכתה כאן שורשים איתנים יותר. מרוקו ממשיכה להזדקק לשירותי הרפואה, הטכנולוגיה, המשק, ההשכלה והתקשורת של צרפת, לעיתים על בסיס בילטרלי ממוסד. תרבות צרפת מורגשת בציביון האורבאני, באורחות החיים ובשיחות סלון, נתרשה במכ־

וכי האפיזודה של עצירת האוטובוס ברגע סיום צום הרמדאן, שתפש אותנו בכפר קטן מרוחק מכל יישוב עירוני, וחירות הנוסעים לשבור את הצום בבית־הקפה היחיד שהיה שם, ואשר נתגלה לי לתדהמתי — בניגוד חריף לסביבה — כהעתק מדויק של ביסטרו צרפתי...

אין זה נכון, כטענת המבקרים, כי המגמה השלטת היא מגמה של "התבוללות". קיימת נטיה ברורה לחישוף האותנטיות המרוקאית ולביסוי זהות תרבותית עצמית — מגמה המכונה "תמגרוב". במסגרה נעשים מאמצים לשערוב לשני בשטחים רבים. מאז שנות השבעים קיים תהליך שערוב ניכר באוניברסיטה.

מגמות "המיצור" השערוב השתלטו במצרים מזה שלושים שנה, והמחיר הכבד ששילמו המצרים על הגזמה ביישום מגמות אלו בכמה שטחים של חיי המדע והרוח, הדבר גרם לעיתים להסתגרות, לשקיעת הידע של שפות זרות ולהתרחקות מן העולם המדעי הפתוח. המאפיין את מגמת ההתפתחות השוררת כיום במרוקו, היא הנטיה לבצע את "התמגרוב" בצורה מבוקרת. אינטלקטואלים מרוקאים רבים מרגישים כיום, יחד עם תמיכתם בביטוי הזהות הלאומית, את הצורך לשמור על "קו־החיים" המחבר אל התרבות המערבית, והם מוחידים מפני הסכנות של איבוד המעורבות בחיי הרוח של העולם המודרני. אותן תכניות הלימודים המדגישות את האסלאם, קוראות גם לחנך אזרח מרוקאי "הפתוח לעולם".

האידיאל המועלה על נס הוא האותנטיציה — הדואליות. מנהלי הטלוויזיה לא תמכו בהתבטלות תרבותית, אלא בעיקרון — כפי שהם עצמם ניסחו זאת — "כי ביסוס האותנטיות המרוקאית, בעבר כמו בעתיד, יש ביכולתו ואפילו מחובתו ללכת בד בבד עם השפה הצרפתית, שכן האותנטיציה היתה לאורך מסגר לחתיה של האישיות המרוקאית". כאן טמון סלע המחלוקת ומחסום התקשורת בין מגמה זו לבין מגמת האסלאם הרדיקלי.

תהא זו, כמובן, קלות־דעת ורדידות מחשבתית, להניח כי ניתן לקיים דואליות תרבותית מבלי לעמוד מול סבך קשה של בעיות אינטלקטואליות וחברתיות. על בעיתיות זו עמד ישה יוזא אבן־סר ליסאן (מי שהיה, בין השאר, גם מנהל לשכת הארמון), בספר שפירסם אשתקד בקזבלנקה, תחת הכותרת "אנו המרוקאים — בעיות צמיחה בין מסורת וחידוש". בספרו הוא חותר לפיתרון אינטגרלי, שיהיה מבוסס על ידע וריאליזם, כך "שתישאר מרוקו ארץ שלטון המחשבה הרציונלית ושיקול־הדעת המאוזן, ולא תיכנע ללחצי הקיצוניות הפוליטית והקנאות הדתית". קשה לא לראות את הקשר בין מגמות אלו באליטה של מרוקו לבין מהלכיה המדיניים בסוגיית השלום.

(מאמר שני ואחרון)

תיקו שלישי במשחקי אליפות העולם בשחמט

לונדון (רויטר־עיתים). המשחק השלישי בתחרות על אליפות העולם בשחמט בין האלוף גארי קאספרוב לבין אנטולי קארפוב, אלוף העולם בשחמט לשעבר, הסתיים בתיקו ביום שישי. התיקו הוכרז לאחר 35 מסעים.

ההחלטה על תיקו — השלישי ברציפות — נתקבלה לאחר משחק חסר יומרות שבו שיחק קארפוב בכלים הלבנים, ושמר על מה שמומחים כינו "יתרון מיקרוסקופי" במשך חלק ניכר מן המשחק. קאספרוב נקט כמה מסעי הגנה וביצעם בצורה מדויקת, כך שהיתרון שהיה ליריבו נעצר.

גם במשחק השני בנה קאספרוב עמדת זכייה לאחר פתיחה איטית, ואולם במסעותיו בהמשך המשחק איבד את היתרון שצבר בתחילתו.

מומחים למשחק השחמט ניבאו, כי תוצאת התיקו תפעיל לחץ על קארפוב, שיבקש להוכיח כי יש לו יתרון — במיוחד בכלים הלבנים, שבהם ישחק במשחק הרביעי באליפות העולם, העתיד להיערך ביום שני.

מצב־רוח / ב. מיכאל

היז מאסטרס וויס אוף־אמריקה

בשעה־טובה — תוצרת קול־ארוננו תקום בערבה. האם ילך הכל כשורה, יהיה הקול קול־אמריקה, והידיים ידי־יעקב. כך שגם הכלכלה תצא נשכרת. ואין צורך להיכנס לדקדוקי־עניות ולפרט כי הידיים המדהמות תהיינה ידי־ישמעאל, שהרי הכיס יהיה כיס־יעקב, וזה מה שקובע.

ראשית חוכמה, תעלימנת לתחום את הדברים בפרופורציה הראויה להם. ראוי להדגיש שאין כאן שום מהפך משמעותי. שהרי, לא מעט מן הדברים הבוקעים מירושלים, והנאומים והנבואים, והמעשים הנעשים, והקולות הנשמעים — ראויים כבר מזמן לתואר "ווייס אוף־אמריקה". עוד תחנה אחת לא תוסיף ולא תגרע. אין זו אלא מעין גושפנקא רשמית לשטר־הבעלות. משהו כמו קולר לצווארו של כלב, או נקב־מרצע באוזנו של עבד עברי, הדבק בשקיקה באדוניו.

אך לכמה מן האספקטים הבדדיים בבליזאת, ראוי להקדיש מעט תשומת־לב. קול־אמריקה, מעצם הגדרתו, הוא כלי תעמולה המופנה אל האוכלוסיה של מדינות להזנות. תכליתו לשכנע את היושבים שם, כי אמריקה טובה אלף־מונים מן הארצות בהם הם גרים. האם הקרישה ממשלתי והדר קצר גם לאפשרות, שמעתה יהיו כל אזרחי ישראל חשופים לבשורה הנאה? נכון הוא שרובם ככולם משוכנעים בכך בין־כה־וכה, אך מה לגבי אותם ארבעה שעדיין סבורים אחרת?

הנקודה השניה היתה יותר בחוקת אופציה התרד למחשבה מן המפורסמות הוא שהצעד הראשון בכל פוטש, הוא ההשתלטות על בית־השידור.

משם, כך דרכה של מהפכה, מבשרים השליטים החדשים על שלטונם החדש, ומדריכים לאוכלוסיה את הדעות המקובלות. נהוג גם להטיל עוצר ולהבטיח דמוקרטיה. במוצאיה של תחנה־השידור האמריקאית בערבה, כליבך זמינה תחנה להשתלטות, מעניקה משמעות חדשה למערכת יחסיה עם בת־הברית. אם יגיעו מים עד נפש, פתוחה עתה בפנינו אפשרות מרתקת ביותר: להשתלט על התחנה, להודיע על מינוי מושל־צבאי לארה"ב. והמשך כבר ידוע. ורק רכשנו לא מעט ניסיון בניהול שטחים מוחזקים בשנים האחרונות. אנחנו לא עוד סתם עבד נרצע. מעתה, אנחנו עבד המחזיק את ידו במקום רגיש בשיפולי בטנו של האדון. ואם יכביד האדון את ידו, נהדק אנחנו את לפיתתנו.

הנקודה השלישית נוגעת לעניני ניסוח ומניעת בושות. מותר להניח כי עד לרגע כתיבת שורות אלה, לא טרח איש להבהיר לחברי הועד־המנהל של רשות השידור, שהתחנה האמריקאית החדשה איננה כפופה לשלטונם הנאור. כדאי לעשות זאת לאלתר. מה גדולה תהיה הבושה אם יתרגש מר מיכה ינון, הדר־משל, להדיח את השדר האמריקאי, על כי אמר בשידור — "ווסטבנק", במקום "יהודה ושומרון", "גוודיע ושאמאריה". ומה עמוקה תהיה המבוכה, כאשר יפטר הועד־המנהל איזה כתב אמריקאי על שראיין ביחכותו ראש־עיר מן השטחים, שלא לדבר על אי־הנעימות שתהיה מנת־חלקם של אנשי־התחנה, כאשר יופרדו בכל שעות היום והלילה בטלפונים של [illegible], הדורשים יותר איזון בשידורים, או ראיון מקיף עם מישיביהם הפוליטיים. לא נעים.

הנקודה האחרונה, לקינוח מתוק: קיומה של תחנה זרה שכזאת במחוז קליטה כליבך קרוב, מעלה במאנה אותו את סיכוייהם של ראשי־ממשלות־ישראל [illegible] מחוץ לארצם. גם בימים בהם תנאי מזג־האוויר מקשים על קליטת הבי. בי. סי.

משרד התיירות • התאחדות המלונות ירושלים • עיריית ירושלים

מעורב ירושלמי

קיץ של הנאות

כל הטעמים, כל הרמות, כל האפשרויות, כל ההנאות — כל אלה מחכים לך בחופשת קיץ בירושלים. בוא עם המשפחה להנות מהאוירה של עיר הבירה ומשפע של הטבות:

■ הנחות משמעותיות במלונות.

הטבות לשוהים 3 לילות:
■ כרטיס לנסיעה חופשית בקו 99 — קו התיירות של אגד ל־32 אתרים בירושלים.
■ הנחות באתרים עירוניים.
■ לילה אחד חינם על כל 6 לילות.
■ תעודת תייר — המקנה הנחות במוזיאונים, בתיאטרונים, במועדונים, במסעדות ובאתרים ארכיאולוגיים ועירוניים.
■ הגרלת טיסה בשמי ירושלים ההחזרת דמי השהייה על פי המיספר בתעודת התייר.

בוא לבירה, לחופשה עם אווירה!
הזמנות במלונות או אצל סוכני הנסיעות.

המלונות לרשותך

5 כוכבים	
הילטון	536151
המלך דוד	221111
המלך שלמה	241433
לרום	697777
שרתון פלזה	228133
רמדה רנסנס (מ"ת)	528111

4 כוכבים	
אריאל	719222
מגדל הכנסת (מ"ת)	531111
מוריה	232232

3 כוכבים	
ווינדמיל	663111
י.מ.ק.א.	227111
מגדל אילון	233281
מגדל ירושלים	222161
סונסטה	528221
קיסר (מ"ת)	534156
רם	535231

ישראכרט אלא מה.
פרסים על הנחות בלשכת המודיעין לתיירים בכל הארץ.
לישראלים בלבד. לא כולל קבוצות.

מבצע מלונות ירושלים — קיץ 86: 15.10.86-1.7.86

[illegible]

יצא המרצע מן הצ'ק

התפטרויות בהנהלה הישראלית של קרן תרבות אמריקה־ישראל חושפות עימות בסיסי בין בעלי המאה לבעלי הדעה

קרן תרבות אמריקה ישראל פועלת בארץ לא מהיום. תחילה היתה זו קרן נורמן, שהפכה לקרן תרבות אמריקה־ישראל, שבתוכה כלולה גם קרן המילגות על־שם שרת. העיקרון פשוט וישים בתחומים אחרים בארץ, אז למה לא בתרבות: האמריקאים אוספים את הכסף, הוא מחולק למטרות תרבותיות בישראל. כרגע, הסכום לחלוקה בישראל הוא יותר ממיליון וחצי דולרים, מתוכם, כ־400 אלף מיועדים למטרות תרבות על פי התחייבויות ארוכות טווח, סכום ניכר מיועד לקרן המילגות, ועוד סכומים לפי פרוייקטים שהקרן תומכת בהם על פי החלטות ועדותיה המקצועיות.

העימות המעורן הגלוי היה בעניין מנכ"ל הקרן, יוסי שיפמן. ה־אמריקאים דרשו להחליפו באחר, ואילו ההנהלה הישראלית עמדה על כך ששיפמן יסיים את הקדנציה שלו. וידרשובסקי אומר, שחברי ההנהלה הישראלית לא הצליחו להבין מה האמריקאים רוצים משיפמן, מה גם שהם שעמדו על בחירתו, אחרי שהדחו לטובתו מועמד קודם של ההנהלה הישראלית, ד"ר דויד אלכסנדר, ולא התירו את העובדה שאלכסנדר נידחה בגלל היותו חובש כיפה. אלכסנדר משמש כיום מנכ"ל קרן תל אביב לספרות ואמנות.

לפני זמן קצר, אחרי ישיבה לא קלה בעקבות דרישת האמריקאים להחליף את שיפמן, סוכם שהוא ימשיך עד סוף הקדנציה, שבאותה הזדמנות נקבעה לחמש שנים. משמע, ששיפמן ישאר בתפקידו עד מרץ 1987. בתום הישיבה התפטרה השופטת ברנזון. עתה, הציג עורך הדין של ההנהלה האמריקאית עמ־דה ה'. בן פרות שורת דרישות של שינוי תקנון, מהן משתמע, שכל פעולות הקרן בארץ תהיינה כפופות לאישור ההנהלה האמריקאית. על רקע זה התפטרו מההנהלה היש־ראלית היו"ר מרדכי וידרשבסקי והד"רים דיניץ ושיטרית.

דיניץ שימש בעבר יו"ר ההנהלה הישראלית, ואם הוא סבור ש־האמריקאים רוצים להפוך את הישראלים לחוטבי עצים ושואבי מים (כפי שכתוב במכתב ההת־פטרות), משמע שהדברים באמת חרגו הפעם מיחסים תקינים (גם אם מרוכבים) של בעל המאה ובעל הדעה. למעשה, בדרישות אלה יצא המרצע מן הצ'ק. עורך הדין, המייצג את האינטרסים של ההנהלה ה־אמריקאית של הקרן, הוציא אף מכתב לחברי ההנהלה הישראלית. וכן הוא מבקש לנתק מגע עם וידר־שבסקי, ועם הפעילים המרכזיים של הקרן באמריקה ובארץ. הכנר אייזק שטרן והיעיתו הדיה, אף לא מרוע להיפגש עם וידרשבסקי בעת שהותו האחרונה בארץ, למרות שוידרשבסקי הוא בן דודה של רות שטרן.

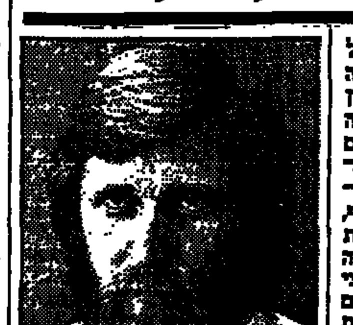

שיפמן: מחלוקת

על פי המצב החוקי, הקרן האמריקאית הרשומה באמריקה, היא האוספת את הכסף, ומקיימת באמר־יקה מספר אירועים גדולים, ביניהם הקונצרט השנתי בקרנגי הול בניו יורק. ההנהלה הישראלית רשומה אצל רשם העמותות, כ"מועצה מייעצת" לקרן האמריקאית. בעת הרישום כעמותה אימצה ההנהלה הישראלית את התקנון הסטנדרטי של העמותה, שלא תאם את דרישות האמריקאים. יתכן שהיה צורך להכניס בו שינויים, וההנהלה הישר־אלית אף היתה אולי מוכנה לכך במערכת יחסים אחרת. כל אחד יודע שכשאחד מן הצדדים בשות־פות שוכר לו עורך דין שייצגו, זו כבר לא שותפות פשוטה. ההנהלה הישראלית רוצה גם להבטיח את זכותה לייעץ, ולא רק להגיד הן אחרי שנו הדולר.

האמריקאים נותנים את הכסף, הם רוצים את ההשפעה. וידרשובסקי, יו"ר ההנהלה הישראלית שהתפטר, מודה, למען ההגינות, שהם לא התערבו עד עתה בחלוקת הכספים בארץ. הם חכמים יותר. הם רצו להתערב בבחירת מנכ"ל הקרן שהיא, לכאורה מבחינה טכנית, מתוקף מעמדם. לפי הבנתם יש בכך השפעה גדולה בהרבה מאשר התערבות בחלוקת הכספים. חברי ההנהלה הישראלית מודים, מי כי התפטרות ומי בהישארות, במכתבים נועמים. ככלות הכל, חברי ההנהלה הישראלית, המייעצים לבעלי המאה, אמורים לדעת טוב יותר כיצד לנצל את הכסף בישראל.

בינתיים מונה יו"ר הנהלה זמני, פרופ' דויד סמואל, ולוועדה העתידה לבחור את מחליפו של שיפמן (על־קנות שזה ישביע את רצון ה־אמריקאים) הוגשו כ־40 מועמדים. אלה הן הבעיות המכיות. כל עוד לא יוכר להנהלה האמריקאית בקרן זו (שבהולט משקיעה סכום כסף לא מבוטל לקידום התרבות בארץ) שכסף לא יענה את הכל, ושלעשות למען התרבות בישראל, משמע יותר מלהשביע את רצון האמריקאים, תשאר זו ביצה עכורה במקום להיות שמורה השופה של תמיכה בתרבות, כפי שהיתה וכפי שהיא יכולה להיות.

יום בפסטיוואל תיאטרון בובות

ארבע הצגות הן המקסימום של מה שאב מבקר יכול לדחוס ביום אחד בירושלים בחברת ילדיו, בפסטיוואל סימפאטי של תיאטרון בובות

זהו אחד הפסטיוואלים הסימ־פאטיים ביותר שיש. הוא כל כך קטן, עד כי הוא מעורר הנבינות מעצם היותו כזה. רוב ההצגות נמש־כות שעה אחת, שזה ברוך כלל גבול כוח הסבל של ילדים שלהם נועד חלק מההצגות, אך גם של המבוגרים. מה גם, שרוב הצגות תיאטרון הבובות פונות אל הסמליות המופשטת, שלפעמים יכולה למלא בקושי שעה אחת.

יום בפסטיוואל אינו עושה צדק למפעל כולו, שכן מה הן ארבע הצ־גות לעומת יותר מחמישים שהועלו במסגרתו. במקרה זה ניתן להגיד, שיום בפסטיוואל הוא מה שמבקר ממוצע יכול לעשות, ואם צפיתי בשתי הצגות מתוצרת הארץ ובשת־יים מיובאות, הרי יש בכך מדגם מייצג.

תיאטרון דום רוברטו

תיאטרון דום רוברטוהוא תיאטרון בובות מסורתי שבובותיו הן כרובן בובות כפפה או מקל, גם אם המפעיל פאולו קרדוסו מראה לפני ההצגה לצופים שליד תיאטרון הקרון, כיצד הוא מסוגל להפעיל בובות באמצעות חוט הקשור בין ברכו למוט גמיש במרחק מה ממנו, בעוד הוא עצמו מנגן בחליל ובתוף. ארבעה סיפורים מגיש קרדוסו באמצעות בובות עץ קטנות, וכולם מתמצים בקולות שהוא משמיע באמצעות צפצפה מוגבלת בפיו, כשהבובות מגיעות מהר להתכתשות זו בזו, וצליל עץ נוקש בעץ בחוזקה הוא אחד הזכרונות החזקים מהצגה זו. כמובן שבכל סיפור יש לפחות מת אחד, ובובה אחרי שהיא נהרגת (בתיאטרון בובות זה, אין מתים מות טבעי) מועפת באוויר.

נבכך שתיאטרון הבובות המסורתי גדוש באלימות, וייתכן שבצורתו זו הוא אכן מנקז אלימות בצורה שונה מזו של סרטים כמו "קומנדו"; אולם בסופו של דבר הוא יותר מייגע ומשעשע, מה גם שבקרון שבו הוא מוצג, הם, לה ועל אף היותו קטן, הוא גדול מדי להצגות מסוג זה. מעבר לשורה החמישית־ששית, דומה שהקסם שיכול היה להיות לתיאטרון זה מבוזה לפוג.

שערות הזהב

זוהי אגדה המבוססת על סיפור של האחים גרים, מוגשת בסגנון של "סטורי־טלינג". המפעילה, רותי גל־קו, יושבת מאחורי שולחן ומפעילה את הבובות והאביזרים, כשהיא מלבישה את ראש הבובה על אצבעה, הופכת לרצעים לבובה בתוך גלימה גדולה, עושה שימוש רב המבצאה באביזרים, חוטים ועוד.

זהו תיאטרון המצליח לשמור על יופיה וחינה, בעיקר כשהמפעילה מגבילה את עצמה, לתפקיד המספ־רת. המיצגת משוחק, ואינה מש־חקת, כך הוא מגלימה כל עוד היא מפעילה את הבובות ואינה הופכת בעצמה (על־ידי שימוש בפניה) לדמות שבהצגה. ברגע זה הופך משחקה לצורמני, ואולי יש בכך גם לקח סגנוני, האומר שצריך לשמור על הפרדה ברורה לגבי תחומי מעורבותו של המפעיל בעולם הבובות שהוא יוצר.

יחד עם זאת, אין ספק שיש כאן עבודה מקורית ומעניינת של תיאט־רון בובות, שהוא מינימליסטית כטבעו של תיאטרון זה. שוב, מי שנתנה ישב מן הסתם במרחק של עד חמישה־ששה מטרים מן ההתר־חשות הבימתית. הקרון בו נערכה ההצגה אורכו 23 מטר, וגם אם רק חלקו מנוצל למען הצופים, הרי שהשורות האחרונות הן במרחק 10 מטרים ויותר.

בקרון פועל גם מיזוג, אבל כשאל תוך חלל קטן מכניסים גם קהל וגם מיזוג, אחד מהם, ככל הנראה, מפסיק לתפקד.

נפגשים

זוהי הצגה שנייה של המרכז הישראלי לתיאטרון בובות, שמט־רתו להשתמש בתיאטרון בובות כד־חום החינוכי והטיפולי. הפעם הנו־שא הוא מפגש סטראוטיפים בין ילד יהודי וערבי הנפגשים במעלית. במהלך ההצגה, אחרי שהשניים מתגברים על הפחדים והשדרנות ההדדית, מביא הנער היהודי את הנער הערבי לביתו, ושם הוא צריך להתגבר על הפחדים של אמו היהו־דיה מפני הזר וכל מה שהוא מייצג.

המחזה נכתב על ידי דניאל הור־וביץ, ובוים על ידי יעקב רז, אחרי תחקיר שנעשה על ידי דורית כנרק־הכיבן, שהיא גם אחת המשתתפות בהצגה בתפקיד האם. הילדים הם בובות אותם מפעילים לובשי שחורים. כאן נשמרת עקביות של הפרדה בין המפעילים לבובות, למרות שהאם היא שחקנית ולא בובה, ועקביות זו נשמרת גם במהלך השיחה המתקיימת אחרי ההצגה. בה מבקשים הילדים לשאול את הדמויות שאלות המתעוררות בע־קבות ההצגה. חלק זה של שאלות ותשובות מאולתר על ידי השחקנים, ונראה שהם מיומנים בכך היטב.

דווקא בקטע זה ברור הצורך בשימוש בבובות, שהרי קל יותר לשאול שאלות מביכות בובה ולא דמות אדם חי, אם כי בהצגה בה הייתי, היה ברור שהיו ילדים שהדבר היה קשה להם. הם נטו לשאול בגוף שלישי ולפנות אל השחקנית בתפ־קיד האם ("מה הוא מרגיש"), בעוד השחקנים ניסו להביא את הילדים שוב ושוב לדבר אל הבובות דווקא בגוף שני.

ההצגה מנסה לספק מידע ולעורר את הצופים למחשבה על הנושא של יחסי יהודים־ערבים, ובמידה רבה היא אכן מצליחה להתפין את מה שהצופים הצעירים עלולים להרגיש בנושא היחסים בינינו לבין הערבים. היא מחזיקה את הנושא ברמה של יחסים בין יהודים, ומתאמצת להד־גיש את הדומה ולא את השונה. בכך, היא מתעלמת מקשיים ומוק־שים רבים שבנושא, כשהיא מבליטה את החיובי והדומה, בפחדים וב־תוויות של שני העמים. יחד עם זאת, ברמה של הילדים להם נועדה ההצגה נראה שהיא מסוגלת לעשות שירות חברתי חשוב בדרך תיאטר־ונית מעניינת.

בוקר טוב פרין!

זהו תיאטרון בובות חוצים בו אישיותו של המפעיל ממלאת תפקיד חשוב. הוא יוצר בובות חימר, מויז אותן, בורא עולם ומלואו באמצעות חפצים, כשהוא מתמרן בין היותו מפעיל של העולם הזה באמצעים חיצוניים, לבין היותו מופעל ונשלט על ידו.

אין זה מדויק לומר, שיצירתו של דאוק סמפלדו היא "ללא מלים" ככתוב בתוכניה. הכרותו של כמפעל־אזה, בצד הקולות שהוא משמיע ש"זה לא באשמתי", כל איטת "בבובות" "ולמצבים" שלו, משמע, היא חלק חשוב בהצגה זו.

עולמו הוא אכן "קסם" וצבעוני, ככתוב בתוכניה, אם כי קשה לי להסכים להגדרתו בתוכניה כ"אר־סטימי". להיפך, העולם הזה נראה לי עגום למדי, והעובדה שבובות החימר שנמעכו קודם לכן מוחזרות על ידו לדמויות של אבדוסאות שיתקיקן בידיהן, מרגישה לרעתי עגמומיות זו. זהו עולם מלא ומסודר בחיוביות, שנעשה על ידי איש אחד רב הכשאה, ואינני בטוח שהוא אכן מיועד לילדים ולכל המשפחה, אם כי הילדים, בסך הכל, ישבו בעניין לכל אורכה.

מחנכים את הקהל

הצגת "עננות לילדים" של תיאטרון מריונטות מטוקיו, היתה אמורה להתחיל בשעה חמש אחר הצהריים, ב"אולם א'", הנמצא בשולי גן פעמון הדרומי. כשהגעתי למקום בחמש ושלוש דקות נאמר לי על ידי הסדרנים שההצגה כבר החלה ולא ניתנת כניסה למאחרים. ברכתי למאר־גני הפסטיוואל על הדרך הנכונה והמכובדת בה נקטו. אני חושב שמגיע לי לא להיכנס להצגה שלא הגעתי אליה בזמן. אולי כך נצליח לחנך קהל, להקפיד ולכבד את מה שכתוב בכרטיס.

אלא שאחד הדברים החשובים בחינוך הוא העקביות. לא ייתכן להקפיד ולהחמיר בהצגה אחת, ולהתחיל הצגה אחרת באיחור של רבע שעה ויותר. זאת, אגב, לא רק בעיה של חינוך. במקרה של תיאטרון "הקרון" זוהי בעיה מעשית. כל דקה שאנה מבלה במבולל הצר והדחוס הזה, מעבר לזמן שבמהלכו נמשכת ההצגה, הוא סבל טהור. המיזוג הקיים אינו עומד בנטל המעמסה.

קומדיה ארוטית

מאת אורי אפשטיין

"ההלך" – יצירתה של רות זיו־אייל במסגרת הפסטיוואל לתיאטרון בובות, בתיאטרון ירושלים.

משתתפים: גבי אלדור, לי אשה רוזנברג, מריגה רייכבלי־שוה, ויונה אריאל הומר שו־לבי. מוסיקה: רפי קדישזון. תפאורה ותלבושות: מרירה קלטזוהן.

רות זיו־אייל קוראת ליצירתה "קומדיה ארוטית", אף כי המונח גרוטסקה סאטירית או סאטירה גרוטסקית היה הולם אותה יותר. עניינה של הסאטירה – מערכת היחסים הנרקמת בין שלוש אחיות ומחזר משותף. מערכת זו מתבטאת בחיזור, פיתוי, העמדת פני אדישות, בקשת תשומת לב, יריבות, אהבה שנאה ושנאה־אהבה. כל אלה מתרח־שים תחת עינה הפקוחה והשתוק־קתה הפעילה של דמות האם השתלטנית, המתחסדת והצדקנית. הספק מיתולוגית זו המעלה אל פני השטח את נבכי תת מודע. דמות זו גונבת את ההצגה. מכח יצירתה הבשלה, היא אף גונבת את המחזר מבנותיה המתבגרות.

ההומור ביצירה מודגש ביותר, אולי מפני שהכוריאוגרפיה, כאשת, פועלת על תקן של צדיקה היודעת את נפש הנשים שהיא מפעילה. ההצגה נמנעת מהתבטאויות מילוליות, אך משלבת זעקות, צחוקות, נהימות, גניחות ועוד פעלולים קו־לניים וקוליים. המסר, אם ישנו כזה, מתמצה בתורת פרויד הטובה והיש־נה בפרוזה, בגירסה שימורתה להרשעות אינה אלא מבחינת "בכל שהדברים ישתנו ישארו אותו דבר".

בנוסחה זו משתלב היטב גם הגבר האחוז במקל, המשמש פעם כוכה סמנטית לדרוג במים עכורים של הגשיות המבקשת היוזרים; בפעמים אחרות הוא משמש סמל בתפקיד שהועיד לו פרויד.

מעטים בקהל, שהגיבו את הבנתם היתרה, בפרצי צחוק רועם במקומות שנראו להם, המכו חלק בלתי נפרד מהקומדיה. חובבי הגרוטסקיות ימצאו בהצגה את כוס התה שלהם. אוהבי הסגנון המחושב והמתקצע בתנועה, יוכלו להינות מעבודה מקצועית מלוטשת. לפתרי סמלים ורמזים לא כל כך דקים, נכונה עבודה מרובה אך קלה.

אהוב אותי או עזוב אותי

מאת ציונה שמשי

דיבורים על אמנים ומבקרים, המקושרים לוער המבקר 70 אחרי מאמני יפו העתיקה, שהתרעמו על דבריה של חברי תבת על אירועי אמנות ביפו. אין חדש תחת השמש. כשיצר אלוהים את עולמו, התבונן במעשה ידיו "וירא כי טוב". היה זה מקרה קלאסי של יוצר המרוצה ממעשיו. אנחנו יודעים היטב שלא כל מה שיצר האל הטוב, טוב היה. יתכן שלו היה לצידו מישהו שיקשיב את תשומת ליבו לכמה פרטים, היה הכל נראה אחרת.

יוסי אמר־מבקר הם חוויה טראומ־תית, המשמשת לכל אורך הדרך. האמן אולי אינו זקוק לסיוע במעשה היצירה שלו, אך אינו מוותר ואינו יכול ללא סיוע בשיווק, ואין הכוונה לשיווק מסחרי דווקא.

העובדה שאמנים רבים ושונים אינם הגיי רעות ורבים מהם עילגים, סייעה לצמיחות רצועת ביטחון של היסטוריונים, חוקרים, מבקרים וכו־תבים. כל אוצר תערוכה במוזיאון או גלריה חייב להיות בעל ידע ומינו־חים אמינים כדי להבהיר את הולדותיו.

הקהל הנבוך, שבאמת אינו מ־עוניין באמנות, יכול אולי להסתפק בהגדרות של "אהוב לא אוהב". אם נסתפק בכך יכולים מרבית האמנים להתאבד, או לשוות להפסיק להציג. המילה המבורכת עדיין ברורה ומ־חייבת יותר מכל כתם צבע ופלקט, בכל שיהיו הללו ברורים.

התשובות לשאלה, אם חייב הכותב על האמנות להיות אמן בעצמו, חלוקות. מחד, האמן הכותב אמין יותר, שכן הוא בעניינים, ויודע את משמעות הידיעה הקודה המחודדת, ולהבדיל, מכיר את האופיינים הסכביים. מאידך, קיימת המעורבות הרגשית והמחויבות לסגנון מסויים של יצירה (שלו עצמו), המקשים על אמונה שמשהו אחר אדף מזה שפגה יישנה, ישנה מדרי עולם.

אמונה מחולטת בכותבים של אמן אחר קשה. אלה המסוגלים לכך הול־כים להוראת אמנות. מאה זו שלנו שנה מקודמתיות, לאו דווקא משום שזה כאן ועכשיו, אלא משום שאמן חייב להיות רב ידע. התמודדות עם המידע העצום, הזורם, שאיננו נחלת המעטים, מחייבת שליטה מדוייקת בהגדרות. מורי האמנות של היום אינם דומים לאלה שלפני 20 שנה.

דבר אחד נשאר קבוע ובלתי מש־תנה. האמן זקוק לקול נוסף שיקדם את רעיונותיו, או יעצור בעדם. העיקר שיגיב. גם אמנים המודעים כי הם מציגים עבור קהל "יהודי", קטן ומקצועי, לא מכבים לוותר על פירסום מידע ותגובות לעבודותיהם. כמה מחברי היוצרים טוענים אמנם, כי הם יוצרים רק עבור אמנים ומבקרים בתערוכות פוזות מאד קרים, אולם מנדבנים למערכות העיתונים שיכתבו על תערוכותיהם. אפילו רע, אבל שיהיה כתוב.

היוצר המבורך שיכתבו עליו אינו לוקח בחשבון את מעשה הבריאה הבסיסי. אמנם "וירא כי טוב", אבל הרי יתכן שלא כולם רואים את הדברים כמוני. אחר כך נדמה להם שיש איזו ברית סודית בינו לבין הכותב במקום עיניו. עוד לא שמעתי יוצר שיגיד "אם זה רע אני מוותר". אך כשהכותב אינו ממלא אחר ציפיותיו מגיע תור התגובות, העלבונות, ההכבות, ה־שנאה ופיתוח תיאוריות שאין בינן לבין היצירה דבר.

מפיצי הסרטים נלחמים במבקרי הקולנוע ולא נותנים להם הזמנות להקרנות סרטים. פעולה זו לא תשנה במאום דבר. המבקר יקנה את כרטיסו בחמישה שקלים. עוד לא ביקרתי בתערוכה של דלתה יהיה כתוב — "הכניסה למבקרים אסורה". אולי כאן טמון הפיתרון המכוב: סי־מון התערוכה ביד האמן כשיטת הכוכבים במלונות. מכוול אחד פירושו "לא מעוניין בביקורת". שני מכוולים "רק בביקורת טובה". אז הכל יתבהר ואפשר יהיה ליצור בשקט. דבר לא יעריד עוד את מנוחת האמן.

במעגל נחוגה

"עוגה, עוגה, עוגה" מאת רותי פיסק ובביצועה, במסגרת המרכז לתיאטרון ניסויי. עיצוב בובות ותפאורה: מלי יבזוקי. תאורה: ג'ודי קופפרמן. מוסיקה: עדי רנרט. תנועה: טל תלם. משתתפים: אריה אלדר, יוסי בן שושן, בתיה תרשקי, יותם זילברמן, פבלו אלגמן, נעמי יואלי, רמי לב ושרונה שפירא־טרסקי.

המרכז לתיאטרון ניסויי נוסד על ידי קרן תל אביב לספרות ואמנות והבנק דיסקונט, כדי לקיים בתל אביב, במהלך כל השנה, את הפעי־לות שלמענה נוצר גם הפסטיוואל לתיאטרון אחר בעכו. מבחינה מעשית זוהי מסגרת המעניקה תנאי הפקה ליוצרים שסיכוייהם להיקלט בתיאטרון הממסד השגרתי, או להפיק את הצגתם בכוחות עצמם מוגבל בשל אופי התיאטרון ה"אחר" שהם עושים.

"עוגה, עוגה, עוגה" (הפקה חמי־שית במסגרת זו), עונה על הגדרת מטרותיו של המרכז לתיאטרון ני־סויי. ספק אם קיימת מסגרת נוספת שבה יכול היה רותי פיסקר לממש את חזון הבובות והגשים שלה, ול־הביאו לרמת הפקה, לפחות מבחינה חזותית, כזו שהשיג על בימת בית לסין. אלא שהוא מעורר בדיוק את אותן הבעיות, שמעוררות רבות מן ההפקות שהקהל זוכה לראות בפס־טיוואל לתיאטרון אחר בעכו.

בהצגה של פיסקר, שלושה גיבורים "מיתיים": תיאודור – ושלא יעלה על הדעת, ששמו מרמז על דמות חוזה המדינה. שתי הבובה המייצגת אותו דומה יותר לבן גור־יון; מנחם, ששמו אינו מעיד על קשר כלשהו אל בגין, מה עוד שהבובה המייצגת אותו יכולה להיות דומה אפילו למנחם אוסיש־קין, והוא מדבר על כך שאין צורך במעשים גדולים, ושגודל המעשים נמדד, בסופו של דבר בתוך יורם, הגיבור השלישי, מוגדר בתוכניה כ"כלב השמירה המסור, הנבוך, הנערץ האולים". הסמליות נובעת כנראה מהיותו "יורם" בהלעיל, האין כאן רמז לשמו הפרטי של שר אוצר כלשהו. שלושת הגיבורים עומדים על המשמר, כשתיאודור הוא המ־נוח את הייהם.

על אלה נוספת דמויות של אב, אם וילד. הילד שגדל, הולך לוונה ומבריח אותה לעשות מעשה מגונה בבננה (האם זה רמז לרגל'ה שצריך לאכול את הבננה?), כמו כן מר־פיעה ציפור, החולפת מספר פעמים מעל הבימה, כאשר כולם מצפים לזכבר השביס שמעמעו מעלה. לקראת סוף ההצגה מתייצבת על הבימה דמות המזכירה מלאך מוות. כדי שלא נטעה במשמעויות יש גם עיטור מוסיקאלי — נעימת ההמנון הגרמני (שיכולה להיות גם קטע מו־סיקאלי של היידן), "מולדבה" של סמטנה (הרומזה להפליא לנעימת "התקווה", מה גם שהמחזור של סמטנה כולו נקרא "מולדתי") ועיבוד מקפדי ל"עוגה, עוגה, עוגה" – ללמדנו שהכל תמיד האבן. לקראת סוף ההצגה אנו שבים הד־אונים לתחילת הטקסט.

אין ספק שהמחזאי והבימאי ביקש לומר משהו על עצם היותנו כאן ועכשיו ועל שורשי הויתנו. אין גם ספק בכך, שהוא עיצב חזון בימתי מסויים, שלו יצחקי סייעה להגשימו בעיצוב הבובות. אלא שה־דברים ברורים ומובנים מדי, והטקסטים הבאילו מלליים ("עוד לא הפליגו את הגאולה") מיגעים מאד. בתוכניה מתוארים היחסים בין הבובה והמפעילה. במהלך ההצגה אכן נראים המפעילים על הבימה, אולם לא הצלחתי לגלות גישה עיקבית ומשמעותית באשר לעיצובם של יחסים אלה. המפעילים הסירו ולבשו את מסכותיהם, העבירו בובות מיד ליד ומאיש לרעהו. כל אלה התקבלו באוקסים חסרי משמעות תיאטרונית.

היו אמנם כמה מעמדים משע־שעים – פארודיה על קולה המאמנת של מורה בזמן טיול כיתתי למצדה, או הופעת דמות המוות. אולם בסופו של דבר נדמתה ההצגה לתרגיל סגנוני עמוס סמלים משמעותיים.

"האחרות" המוגדרות על ידי סגנונה של ההצגה, לשתע מביאה את היוצרים ואת חברי הוועדה המבהלות גם את הפסטיוואל וגם את המרכז הזה, להגונה שרירותיות בלתי מובנת, של כל אמות המידה על פיהן נבחן תיאטרון. במסגרות אלה אתה זוכה לשמוע טקסטים פש־טניים ששום איש תיאטרון בר־דעת לא היה מאשר את השמעתן מעל הבימה שהוא מופקד עליה.

עיריית תל־אביב־יפו

חוק עזר לתל־אביב־יפו (סלילת רחובות) [illegible]

הודעה לפי סעיף 4

1. מודיעים בזה לכל בעלי הבתים והמגרשים ברחוב אופיר (814) בקטע המשתרע בין רחוב קפריסין (816) – רח' רפידים (804) שנכסיהם מסומנים כדלקמן במספרי הגושים והחלקות לצורך הערכת מס הרכוש העירוני, היינו לבעלי הנכסים בגוש 6627 חלקות: 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 329, 201, 211, כי מועצת העיריה בישיבתה מיום 13.7.86, החליטה להרחיב ולסלול כביש אספלט קיים וצפויו, מדרכות, קירות מגן וגדרות בקטע האמור של רח' אופיר כביש ברוחב 7 מ', מדרכה ברוחב 2.5 מ'.
2. מודיעים בזה לכל בעלי הבתים והמגרשים ברחוב אידלסון (109) בקטע המשתרע בין רחוב אלנבי (4) – רח' נס ציונה (108) שנכסיהם מסומנים כדלקמן במספרי הגושים והחלקות לצורך הערכת מס הרכוש העירוני, היינו לבעלי הנכסים בגוש 6909 חלקות: 40, 27, 26, 84, 83, 82, 77, 78, 79, כי מועצת העיריה בישיבתה מיום 13.7.86 החליטה להרחיב ולסלול כביש אספלט קיים וצפויו, מדרכות, קירות מגן וגדרות בקטע האמור של רחוב אידלסון, כביש ברוחב 8.0 מ', מדרכה ברוחב 2.0 – 3.80 מ'.
3. מודיעים בזה לכל בעלי הבתים והמגרשים ברחוב קהילת ז'יטומיר (981) בקטע המשתרע בין רחוב קהילת קייב וקהילת ריגא, שנכסיהם מסומנים כדלקמן במספרי הגושים ובחלקות לצורך הערכת מס הרכוש העירוני, היינו לבעלי הנכסים בגוש 6625 חלקות: 590, 589, 527, 522, 530, 536, 591, כי מועצת העיריה בישיבתה מיום 13.7.86 החליטה להרחיב ולסלול כביש אספלט קיים וצפויו, מדרכות, קירות מגן וגדרות בקטע האמור של רחוב קהילת ז'יטומיר, כביש ברוחב 6 מ', מדרכה ברוחב 2 מ'.

איגוד ערים אזור דן (ביוב)
מכרז מס' 146 (6)/ד"4/ISP/86
(במסגרת פרוייקט הביוב הארצי)

איגוד ערים אזור דן (ביוב) מכריז בזה על קבלת הצעות מקבלים להספקת והתקנת מערכת מזוג אויר בתחנות השאיבה וידינג הבנה.
את מסמכי המכרז ושאר ההצעות ניתן לקבל תמורת 50 ש"ח ותשלום לא יוחזר במשרדי האגוד ברח' נחלת בנימין 24 תל־אביב (טלפון 03-657144) בין השעות 9.00–13.00.
המעוניינים להשתתף במכרז יגישו הצעותיהם ב־2 עותקים על גבי טפסים שימצאו להם ובהתאם לתנאי המכרז.
הצעות בצירוף ערבות בנקאית בגובה 5% מערך ההצעה שתהיה בתוקף במשך 120 יום מתאריך סגירת המכרז יש להכניס לתיבת המכרזים במשרדי האגוד עד לתאריך 2.9.86 שעה 12.00 בצהרים.
על המעטפה יש לציין:
פרוייקט הביוב הארצי
מכרז מס' 146(6)/ד"4/ISP/86
איגוד ערים אזור דן (ביוב)
הצעות שבכל סיבה שהיא תתקבלנה לאחר התאריך והשעה הנ"ל וכן הצעות שלא תצורף אליהן ערבות בנקאית מלאה לא תובאנה לדיון.
תנאי התשלום: כפי שמצוין במסמכי המכרז.
במכרז זכאים להשתתף קבלנים רשומים בעלי סיווג מתאים.
סיור הקבלנים יתקיים ביום ג' 19.8.86 בשעה 09.00 במשרדי האגוד. [illegible]
אין האגוד מתחייב לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא לגבי כל המכרז חלק או חלקים ממנו.

י. בבסי, יו"ר מועצת האגוד

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה 1965
מחוז התכנון מקומי מטה – יהודה
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית.

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה התשכ"ה 1965 – כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז ירושלים ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה מטה – יהודה, הופקד ביחד עם התשריט המצורף אליה, שינוי לתכנית מתאר מקומית הנקראת: תכנית מס' מי/442 – מבשרת ציון – בית אבות, שינוי לתכנית מתאר מס' מי/250.
ואלה השטחים הכלולים בשינוי התכנית:
מבשרת ירושלים, גוש 30517 חלקה 5, חלקי חלקות 3, 7 – השטח שבין כביש ירושלים תל־אביב לבין כביש "שבע האחיות".
עיקרי הוראות התכנית:
(א) שינוי יעוד השטח מאיזור יעוד לאיזור שרותים קהילתיים – בית אבות.
(ב) קביעת הוראות בינוי ותכנית בינוי בהתאם לנספח הבינוי (נספח מס' 1).
כל המעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעוניין בקרקע בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה. את ההתנגדות יש להגיש בכתב, בפירוט הנמקות, ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת. (מטה יהודה, רח' אהליאב רוממה, ירושלים).

ט"ז תמוז תשמ"ו 23.7.86
ר. לוי, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז ירושלים

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה התשכ"ה – 1965

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

[illegible]

יעקב ריש, יו"ר הועדה המחוזית המשותפת לתכניות איחוד וחלוקה בקרקע חקלאית למחוזות חיפה והמרכז

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה התשכ"ה – 1965

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

[illegible]

יעקב ריש, יו"ר הועדה המחוזית המשותפת לתכניות איחוד וחלוקה בקרקע חקלאית למחוזות חיפה והמרכז

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה התשכ"ה – 1965

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

[illegible]

יעקב ריש, יו"ר הועדה המחוזית המשותפת לתכניות איחוד וחלוקה בקרקע חקלאית למחוזות חיפה והמרכז

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה התשכ"ה – 1965

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

[illegible]

יעקב ריש, יו"ר הועדה המחוזית המשותפת לתכניות איחוד וחלוקה בקרקע חקלאית למחוזות חיפה והמרכז

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה התשכ"ה – 1965

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

[illegible]

יעקב ריש, יו"ר הועדה המחוזית המשותפת לתכניות איחוד וחלוקה בקרקע חקלאית למחוזות חיפה והמרכז

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה התשכ"ה – 1965

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

[illegible]

יעקב ריש, יו"ר הועדה המחוזית המשותפת לתכניות איחוד וחלוקה בקרקע חקלאית למחוזות חיפה והמרכז

מכור־היתוך לפלורליזם

בסימפוזיון על מחקר יחסי עדות בחברה הישראלית: בישראל, המעבר מחברת מהגרים לחברה פלורליסטית היה מהיר מהרגיל, מפני שמלכתחילה היו המכנים המשותפים בין העדות מרובים

מאת דן סגיר

הודמנתי באחרונה לסדרת דיונים על התפתחויות ושינויים במחקר יחסי עדות בחברה הישראלית. החוקרים לא התכנסו במסגרת "קונפליקט", ונלך בעקבותיהם. הדיונים נערכו במסגרת קבוצת מחקר־עיון שערך "המרכז הבינ־ארצי לחקר תרבות ישראל באוניברסיטאות". והשתתפו בהם סוציולוגים ואנשי מדעי חברה אחרים מהארץ ומחו"ל.

כל דיון על התפתחות השינויים שחלו במחקר על יחסי עדות בישראל, נפתח בהשוואה בין הגישות היום לבין הגישות שהוצגו בסימפוזיון מפורסם שנערך בשנת 1951, ואשר פורסם בסדרת מאמרים בירחון "מגמות". בין המשתתפים אז היו הפרופסורים קרל פרנקנשטיין, ע.א. סימון, נתן רוטנשטרייך וההיסטוריון יוסף בן דוד. הללו היתה בדבריהם את הגישות לקליטה של גלי העלייה מארצות ערב. היתה ביניהם הסכמה, שהעולים החדשים צריכים להיקלט בתרבות הקיימת שהיא מערבית ו"מודרנית". ההבדלים היו כיצד ובאיזה אינטנסיביות דבר זה צריך להתבצע. לדבריהם, צריך היה להכיר בעובדה המצערת שלרבים מהעולים מנטליות "פרימיטיבית" כתוצאה מהתאבנות תרבות עתיקה. עם זאת, יש במנטליות זו גם "קורלאטים חיוביים". גישה זו באה על רקע האידיאולוגיה הלאומית החזקה של אותה תקופה. היישוב בישראל היה אומנם פלורליסטי ביותר, אולם לא היה מקום להרגלי גלות כלשהם.

חשיבות האינטגרציה

הדור הבא של החוקרים בנושא הדגיש את חשיבות האינטגרציה. על רקע זה אומץ המושג "כור ההיתוך", שהובא מחברות מהגרים אחרות. אלא שבעולם מבוא, שמה שרוצה הדור השני לשכוח, רוצה הדור השלישי לזכור. הדור השלישי אומנם אינו רוצה לחזור בדיוק לאותם ערכי אבות, אך הדגשת חשיבות "השורשים", הדגש החל לעבור לכיוון של "פלורליזם אתני".

ד"ר פנינה מורג־טלמון מהאוניברסיטה העברית מציינת, שכמובן זה התפתחויות בישראל היו הרבה יותר מהירות מאשר בעולם. בישראל הפנייה לתרבות אתנית (השימוש במושג "אתני" כמקביל ל"עדתי" בישראל הוא מטעה, ונעשה רק לצורכי נוחות ההשוואה). בישראל לעדות השונות יש מכנים משותפים רבים מלכתחילה, בניגוד להגדרה הקלאסית של "קבוצה אתנית") הוזלה כבר בדור השני. ועלתה דרישה תקיפה למתן לגיטימציה לפלורליזם אתני בישראל. למעשה, היום הדגש הוא היחידה ללגיטימציה מוסדית להפרדה בין העדות היא קיום שני רבנים ראשיים.

פרופ' משה ליסק מהאוניברסיטה העברית ערך במאמר שפורסם במסגרת "מכון ירושלים לחקר ישראל", השוואה מקיפה בין הגישות של תחילת שנות החמישים למתרחש בתחום מחקר העדות בישראל בשנים האחרונות. הוא מציין, שבשל השינויים שחלו באופי המחקר במדעי החברה מאז שנות ה־50, מעטים מאוד חוזרים לדיון עיוני ומעמיק בהיבטים הפילוסופיים והערכיים של ההבדלים האתניים, המשתמע מהם לגבי המדיניות החינוכית והתרבותית שבה יש לנקוט כלפי עולי ארצות האיסלם. המחקר האקדמי של היום מבקש להתנתק מכל הנחות אידיאולוגיות־נורמטיביות א פריוריות. המחקרים היום חותרים לבחון את המציאות על־פי ממצאים אמפיריים, ואח"כ לבדוק תיאוריות קיימות ולשכתן אם יש בכך צורך.

ליסק מזכיר מאמר של אברהם שטאל על "שילוב מורשת יהדות המזרח בחינוך — בירור מושגים ומטרות". הלה ממליץ על טיפול זהיר בשילובה של מורשת יהדות המזרח בתוכנית הלימודים תוך אבחנה בין שילוב מסורות בתחום הערכים — אמונות, דרכי חשיבה, טעם אסתטי ויחסים חברתיים — שמכונים אצלו "איפיוני תרבות", לבין השילוב בתחום שהוא מכנה "תכני תרבות". הכוונה בעיקר לתחום היצירה כגון: סיפורי עם, דרשות, חידושי תורה, יצירות מוסיקליות ותיאורים אתנוגרפיים.

מאמר נוסף בתחום החינוך הוא של אלעזר פלד, המבקש להצביע על הקשרים שבין העוצמה הפוליטית והתרבות הדומיננטית לבין האידיאולוגיה החינוכית, השפעתם של קשרים אלו על המדיניות המעשית בשדה החינוך. מיותר כמעט לציין, אומר ליסק, שאידיאולוגיה זו של שנות השבעים והשמונים פוסלת לחלוטין את התיוג של מורשת זו כ"פרימיטיבית".

החוקר החיפאי סמי סמוחה ערך ניתוח השוואתי בין שלוש אסכולות מחקר ועיון בנושא העדות בישראל: "התרבותית", "המעמדית" ו"הפלורליסטית". מתוך ניתוחו עולה, שרק הגישה הפלורליסטית מעלה על נס את הגישה הרלטיביסטית כלפי תרבויות המוצא והעדות השונות. השתיים האחרונות (התרבותית־פונקציונאלית והגישה המעמדית־מרכסיסטית) אינן מוכנות, לדעת סמוחה, להודות בלגיטימיות של הייחוד הקבוצתי ומבקשות לשנות את נקודת־הציר של ההתארגנות החברתית, אם על בסיס מעמדי ואם על בסיס פוליטי־אידיאולוגי.

מאמרים רבים אחרים, מציין משה ליסק, מצביעים על כושר השרידות ואף על פריחה של אוריינטציות תרבותיים אתניים שונים. לצד אלו יש סימנים רבים של ייחוד עדתי גם במישור ההתנהגותי. מכאן ברור, שזהויות עדתיות נבדלות אומנם קיימות, אם כי הללו בפני שינויים די מפליגים מבחינת גבולותיהן ומבחינת מימושן הלכה למעשה.

הפאסיוויות הלמה

סקירת הבעייה העדתית מנקודת־הראות של המימד הפוליטי מגלה שהפאסיוויות של עדות המזרח בתקופת היישוב ובעשור הראשון לקיום המדינה בתחום הפוליטי הסתיימה. הדבר הוכח, כמובן, בראש ובראשונה באמצעות חקר דפוסי ההצבעה. על משקל הגורם העדתי בהשוואה לגורם המעמדי או התרבותי חלוקים החוקרים. יוחנן פרס ושרה שמר רואים במוצא העדתי משתנה בלתי־תלוי המסביר בצורה טובה מכל משתנה אחר את ההתנהגות הפוליטית וכי זה גורם שהולך וגובר. חוקרת אחרת, חנה הרצוג, טוענת שההצבעה המאסיבית עבור "הליכוד" משקפת מסר הפוך: רצון מפורש של הזדהות עם הקטגוריה הרחבה ביותר — הלאום. מחברי שני המאמרים הללו, אומר ליסק, אינם חלוקים על כך שהמזרחיים הפכו מאוביקט למניפולציות לסובייקט פעיל. הם חלוקים רק ביחס למשמעותו של תהליך זה.

תחום אחר שבו המחקר לוקה בחסר הוא התחום הדיבורי. ישנן עדויות עקיפות והתרשמויות אישיות רבות על צמיחתו והתגבשותו בשנים האחרונות של מעמד בינוני רב היקף בקרב המזרחיים. אך אין תשובות ביחס לשאלות רבות, כגון באיזו מידה אכן מתגבשת בקרבם "מנטליות של מעמד בינוני" מבחינת העמדות החברתיות, הכלכליות הפוליטיות המאפיינות מעמד בינוני במערב.

ליסק מסכם ואומר, שהמלאכה בתחום מחקרי העדות היא עדיין מרובה, אך חיונית. לדבריו, מי שמבקש לבחון ללא "משוא פנים" את המתרחש כיום ביחסי־הגומלין בין אשכנזים ומזרחים נתקל בקשיים לא־מעטים, אם בגלל קיום מידע מעט ולא שיטתי ואם בשל מגמות סותרות שמגלה הבעייה העדתית בישראל.

מדריך לטלטקסט

מאת נורית אמיתי

אם יש בביתך מכשיר טלוויזיה מכל סוג שהוא, גם אתה תוכל להתחבר אל הערוץ השלישי. כיצד?

ראשית, מומלץ להתקשר עם מחלקת השירות המרכזית של החברה, יצרנית מכשיר הטלוויזיה שברשותך. לאחר שתמסור להם את מספרי דגם המכשיר ופרטים נוספים שיבקשו, הם יודיעו לך האם יש במכשיר הכנה לטלטקסט, והאם וכיצד תוכל להרכיב את היחידות הדרושות לקליטת שידורי הערוץ השלישי. מכל מקום, מנהל שרות הטלטקסט הישראלי, מיקי גור, מציין שאין צורך לרוץ ולרכוש מכשיר חדש: בכל טלוויזיה ניתן, באמצעים שיפורטו להלן, להרכיב את היחידה הדרושה.

גור פירט בפנינו את המידע הבא. המצא גם ברוך מידע לציבור שאותו ניתן לקבל בדואר, לאחר פנייה לתא דואר 17144 ת"א.

1. הפתרון הקל, היקר והמהיר הוא רכישת מכשיר טלוויזיה חדש, ואת לאחר שתוודא שאכן קיימת בו היחידה הנחוצה. מחירי הטלוויזיות עלו בכמ"אחיים הלך ויותר" בעקבות הוספתה של יחידה זו.

2. אם אין בטלוויזיה שבבעלותך היחידה האמורה, תבוא לעזרתך תחנת שרות "מץ" ברחוב מודיעין ברמת־גן. שם מתמחים ב"השתלת" החלק הדרוש והסבת מכשיר הטלוויזיה לקליטת שידורי הערוץ השלישי. מחיר השינוי נע בין 200 ל־300 שקל, תלוי בכמות העבודה, סוג הטלוויזיה וכו'. העבודה מתבצעת במקום.

3. רכישת קופסה המכונה "מתאם חיצוני" בחנויות אלקטרוניקה. חלק זה מונח על הטלוויזיה ובאמצעותו נקלטים השידורים בעזרת שלט־רחוק המורכב ליחידה זו. כיום משווק מכשיר זה על ידי ידיקל ובשל הביקוש לו בימים האחרונים, קשה כבר להשיגו. מחירו כ־450 שקלים חדשים.

גור סיפר, כי כיום עוסקים בפיתוח מתאם חיצוני מתוצרת הארץ, אשר יוזיל את מחיר המוצר לצרכן.

4. אם בבעלותך מכשיר טלוויזיה בעל שלט רחוק, ניתן לשכן בטלוויזיה את החלק המאפשר קליטת שידורי הטלטקסט. זאת תמורת תשלום שגובהו משתנה מחברה לחברה, ותלוי בסוג הטלוויזיה וכמות העבודה שיש להשקיע בה. מתברר, מדגיש גור, כי ברוב מקלטי הטלוויזיה ששנת ייצורם הוא מ־82' והם בעלי שלט־רחוק, ניתן להוסיף הכרטיס האמור.

5. תיאורטית, אין צורך בהחלפת האנטנה. אך חשוב לדעת כי אם זו אינה תקינה, קליטת שידורי הטלטקסט תהיה משובשת ולעתים בלתי־אפשרית כלל. אי־תקינות האנטנה אינו מורגש בשיבוש בקליטת שידורים רגילים, אך כשמדובר בקליטת שידורי הטלטקסט המתנים באופן דיגיטלי, בא הדבר לידי ביטוי. חשוב לזכור, לפיכך, כי ההוצאה הישירה על "התחברות" לערוץ השלישי כוללת גם הוצאות לשיפוצים באנטנה.

ל"הארץ" כבר הגיעו תלונות על שיבושים בקליטת שידורי הטלטקסט, וכאמור נובע הדבר בדרך כלל מליקויים באנטנה.

בכל מקרה, מומלץ לרוכשי הטלוויזיות החדשות, לבקש ממוכר המכשיר כי יבצע הדגמה של מכשיר הטלטקסט על גבי מסך הטלוויזיה שנרכשת — וזאת כדי למנוע אכזבה.

ערבים בישראל / עטאללה מנצור

מדיניות בינוי מפגרת

בנייה פרועה במגזר הערבי: כדאי לצפצף על הוועדה

לפני עשר שנים החלה הממשלה לדון בבעיית תיכנון הבנייה במיגזר הערבי. הוקמה ועדה בין־משרדית בראשות מנכ"ל משרד הפנים, חיים קוברסקי, אשר בדקה, חקרה והגיעה למסקנה כי למעלה מ־7,000 מבנים הוקמו במיגזר הערבי ללא רישיונות בנייה. הוועדה המליצה להגביר את הפיקוח, לתת רישיונות בנייה לכל המבנים האלה פרט לכמה עשרות, ולזרז את עריכת תוכניות המתאר לכפרים תוך הרחבת אזורי הבנייה.

מאז עברו שנים והבעייה לא באה על פתרונה. רוב תוכניות המתאר נמצאות עדיין בשלבי הכנה. הפיקוח לא היה יעיל, והקנסות נתקבלו כתחליף לאגרת הבנייה. בקיצור, הלקח של ועדת קוברסקי לא נלמד.

בשנה האחרונה התעורר הנושא מחדש. הממשלה הקימה ועדה בין־משרדית נוספת בראשות סמנכ"ל משרד הפנים מרקוביץ. הוועדה בדקה, חקרה ומצאה יותר מ־9,000 מיבנים חדשים שהוקמו בימים העליזים של "הכלכלה הנבונה" של יורם ארידור. ומה תציע הוועדה הפעם? ספק אם תוכל להרחיק־לכת יותר מקודמתה. על עשרות בתים יטילו צווי הריסה. רק אחדים מהם יבוצעו. לשאר יעניקו לגיטימציה בדיעבד, או שהם יתעלמו מהם.

היכן לא נמצאו בעיות? — בישובים הנתונים בשטח שיפוט ועדות תכנון מקומיות כמו בעיירות טייבה וטירה, בשפרעם, ובנצרת. באיזורים הנתונים לפיקוח של ועדה איזורית האחראית לעשרות כפרים נמצאו העבירות העיקריות. הלקח ברור: קשה לשני פקחים מטבריה למנוע בנייה בעשרות כפרים בגליל המזרחי. גם לוועדה של הגליל המערבי קשה לשלוט בעשרות כפרים ושבטי בדואים משגב ... לגבי יעילות העבודה של ועדות אלה. בקשה לרשיון חייבת המתנה של חודשים רבים במקרה הטוב. במצב כזה, ובעיקר בתקופה של אינפלציה דוהרת כדאי לצפצף על הוועדה ולהתעלם מקיומה. הקנס של בית המשפט לא הגיע למחצית עליית המחירים של חומרי הבנייה אילו האזרח היה מחליט לשמור על החוק ולהמתין לתשובת הוועדה. כאשר אלפים עושים זאת, הופך הדבר לנורמה.

האם מסוגלת ועדת מרקוביץ להציע כינון ועדות תכנון מקומיות ולהדריך אותם לכפות נורמה של שמירת החוק מצד אחד, ומצד שני לייעל את הוצאת רשיונות הבנייה לזכאים לקבלם?

שר הפנים, הרב יצחק פרץ, נוטה לאשר כינון ועדות כאלה. ראשי המועצות הערביים שואפים להרחיב את הסמכויות שלהם. האינטרס הציבורי מחייב את הממשלה לבוא לקראת הרשויות המקומיות ולנטוש את המדיניות המפגרת אחרי העורות בשטח.

שר השיכון בשפרעם

אבן פינה הונחה השבוע לשכונה ראשונה בשפרעם, המתוכננת במימון משרד השיכון. בטקס החגיגי השתתפו שר השיכון דוד לוי, ראש עיריית שפרעם אבראהים נמר חוסין ואבראהים בולוס, מנכ"ל חברת בר־לוסינר, הבונה את השכונה. חברה זו בונה, זה כמה חודשים, שכונה ראשונה בנצרת. בשכונה החדשה בשפרעם מתוכננים לבנות 300 דירות חד־קומתיות, שניתן להגדילן בהתאם לצורכי המשפחות.

שר השיכון ניצל את מעמדו כאורח מכובד, ופנה אל אזרחי המדינה הערבים בקריאה "להוקיע מקרבם את המיעוט העויין את המדינה, והעלול להטיל צל על הנאמנות המופלאה שגילו מאז קום המדינה".

בטקס החגיגי שנערך בתוך כרם עצי זית, השתתף מחמוד עלי זביראת, ראש המועצה המקומית בסמת טבעון וחבר מרכז תנועת החירות. הוא לא הגיע כדי להתרועע עם שכניו משפרעם או עם חברי מפלגתו. הוא בא כדי להפנות קריאה נרגשת אל שר השיכון, שיתערב למניעת הכוונה להרוס את בתי בני משפחתו בערב זביראת. לוי, המכיר את אבו עלי זביראת כמרכז מערכת הבחירות למען הליכוד בקרב הבדואים, לא יכול היה להתעלם מקריאתו. הוא איים לפוצץ את ועידת תנועת החירות ... עתה מאיימים על משפחת העסקן הערבי של תנועת החירות. לוי לא נתרה בריזה. מעל לבמה הבטיח לאבראהים בולוס כי משרדו יעניק סיוע מיוחד לזוגות הצעירים בשפרעם, כדי שיוכלו לרכוש את הדירות. הוא הבטיח לסייע לראש עיריית שפרעם, אבראהים נמר חוסין, לקבל את מבוקשו ואת מבצר דאהר אל עומר, (הפיאודל הערבי המפורסם ביותר בהיסטוריה המודרנית, שניסה במאה ה־18 להקים מדינה עצמאית בגליל, והצליח לכבוש שטחים נרחבים), כדי לשפצו ולהפכו למוזיאון עירוני. לעסקן מפלגתו הבדואי, הבטיח להפעיל את השפעתו לטובת הכרה ממשלתית בכפר ערב זביראת ככפר הזכאי לשירותים ממלכתיים ולרשיונות בנייה.

שוויון נוסח מפ"ם

מפ"ם חזרה לפעול במגזר הערבי מאז נפרדה ממפלגת העבודה ועברה לאופוזיציה בממשלה. השבוע ערך מרכז מפ"ם כנס מיוחד בנצרת, לאישור נייר עבודה שהגישה למפלגה ועדה בראשות שמואל טולדנו, יועץ ראש הממשלה לענייני ערבים בתקופתו של לוי אשכול, גולדה מאיר, ויצחק רבין. נייר העבודה קרא למתן שיוויון לאזרחים הערבים, קליטתם בעבודות של משרדי הממשלה, התחייבות ממשלתית להמנע מהפקעת קרקעות והחזרת אדמות שלא נוצלו חמש שנים מאז הפקעתם. ניתן לומר, כי מפ"ם נדרשה להציע תוכנית אופרטיבית לשילוב האזרחים הערבים במדינה. כדי להדגיש את ההכרח בצעד כזה מבחינה לאומית וחברתית, סיפר שמואל טולדנו, איש מנגנוני הביטחון של המדינה, כי בסוף שנות השישים ניסה לעודד מנהלי משרדים ממשלתיים וציבוריים לקלוט עובדים ערבים. בכל מקום נתקל בהסתייגויות על רקע "ביטחוני".

ראש השב"כ שמע על כך והציע לטולדנו פיתרון מקורי: יואיל הוא עצמו לשמש דוגמא ויקבל למשרדו סגן ערבי. טולדנו אכן מינה את רסמי ביאדסי מבאקה אל גרביה כסגנו. מעטים בלבד הלכו בעקבותיו.

גם במפ"ם הלכו מעטים בעקבות טולדנו. בטרם יצביע מרכז מפ"ם לאמץ את הצעתו, ביקש מזכ"ל המפלגה, ח"כ אלעזר גרנות, את רשות הדיבור לסיכום הוויכוח. את הסיכום שלו קרא מתוך הכתב. מפ"ם, אמר גרנות, היא מפלגה יהודית־ערבית; וכל התארגנות על בסיס דתי או לאומי או על יסוד מצע שאינו מבטא את האינטרסים והקיומים של המדינה ואת שוויון הזכויות של כלל אזרחיה, מסכנת את שלומה של ישראל ומעוותת את אופיה כמדינת חוק דימוקרטית.

מלים כדורבנות. גרנות ממשיך — "מפ"ם המבססת את פעולתה היהודית־ערבית על שותפות אמת בין ציונים סוציאליסטים ובין ערבים המשלבים נאמנות למדינה עם נאמנות לעמם, מבטאה שותפות זו בתחייה לשלום בגבולות בטוחים ומוכרים, על יסוד הכרה הדדית בזכות ההגדרה העצמית של העם היהודי והעם הפלסטיני".

היהודים הם ציונים וסוציאליסטים. הערבים אינם חייבים להיות סוציאליסטים. עליהם להיות נאמנים גם למדינה וגם לעמם.

ארכיאולוגיה / יהודה אריאל

ארכיאולוגים למען חוק לאיסור סחר העתיקות

מאמציו של אגף העתיקות למנוע את שוד העתיקות בשטחים נרחבים ובמיוחד בשפלת יהודה, נשאו פרי. הרס והשמדת תרבויות נרחבות נותרו כעדות למעשים המחרידים שבוצעו. שודדי עתיקות תאווי ממון הכחידו עדויות על ישובים יהודים אחרים. סוחרי עתיקות מוכנים לשלם כסף רב עבור כלים עתיקים, ובמיוחד עבור מטבעות וחותמות. הלחץ הציבורי שהופעל על מנת להפסיק את השוד, (כולל את דו"ח מבקר המדינה), הביא את הנושא אל שולחן המועצה לארכיאולוגיה ליד משרד החינוך והתרבות: זאת, אחרי שהתברר כי שודדים נידונו באגף העתיקות והמועצה מיוקרת. בתום דיון מעמיק ורחב בכל ההיבטים של השוד ומניעתו, הגיעו כל הגורמים למסקנה, כי יש לאסור את סחר העתיקות, כפי שאסרו אותו בארצות שונות במזרח התיכון. המועצה לארכיאולוגיה הגישה הצעה לשר החינוך והתרבות, בה היא מבקשת לשנות את חוק העתיקות. דיון בעניין זה חייב לעבור דרך ועדות ולהגיע אל הכנסת, כדי שזו אכן תאשר את שינוי החוק. לא מן הנמנע, שסוחרי העתיקות יפעילו לובי בכנסת כדי למנוע את אישור החוק. הם עשויים "להציע" להתחייב ברישום מדוייק יותר של העתיקות, המצויות ברשותם. יש לקוות, שחברי הכנסת יבינו את הנזק התרבותי־היסטורי, ויירתמו בעניין תוך התעלמות מאינטרסים ולחצים. ייתכן שעם אישור איסור סחר העתיקות על הברות, יוכל אגף העתיקות להוליך או למכור מעודפי העתיקות, לאספנים ולמוזיאונים בלבד.

חודשו החפירות ברחובות

בין אתרי הנבטים־ביזנטים שבנגב, מצויה רחובה. מכוחים שיש להתחזת על אזור החוצות שבנגב בסביבתה, כי הפרדן עברי יצחק אבינו את הבאר הרוב לו. עוד בימי המנדט נשודו מהמקום אבני־בנין עתיקות. לפני כשתים־עשרה שנים החלו לחפור ולחשוף את העיר הנבטית הגדולה, אולם נטשו את האתר במשך כשש שנים. פרופ' יורם צפריר מהמכון לארכיאולוגיה באוניברסיטה העברית חזר הקיץ אל האתר, בחברת כמה מעמיתיו מאוניברסיטת מרילנד בארה"ב. לפני שבוע הסתיימה עונת החפירות של השנה, שהתנהלה בחמישה שטחים ברחובה. שלושה שטחים נקבעו בתוך תחומי העיר. חפרו בכנסיה הצפונית ובדקו בית הקברות ידוע בצפון העיר. כן נמצאו מצבות עם כתובות ביוונית, המעידות על קבורת נוצרים. השנה נחפרו 23 קברים החל במחקר אנתרופולוגי של ממצאי הקברים. הממצא הארכיאולוגי בקברים היו מעטים. הכנסיה, שהיא אחת משלוש המצויות בעיר, נחפרה כבר בעבר. המשך החפירות בחצר, (באטריום) לא השיגו תוצאות חשובות במיוחד.

בשטחי החפירה בתוך העיר, הולכת ונחשפת כנסיה נוספת. על פי כתובת שנמצאה בריצפה, ניתן להבין כי היא מהמאה השישית לספירה. ליד הכנסיה נמצא החדר עם ארוחה והתוכה שמונה אבסים. החוקרים משערים, שמדובר במאגר שהיה סמוך לכנסיה. בחפירת בית־מגורים קיסרי, שנבנה כדי לבדוק בית טיפוסי, הנדבר לחוקרים שהוציאו אל מחוץ לעיר נסתמה, כנראה בגלל סכנה שאיימה על העיר, ושאילצה לסתום פרצות.

על אף עדויות ומציאת טיפוסים עם ציורים בכסים, המעידים על התקיימותו של ישוב נבטי ברחובה, טרם נתקלו בשיכבה הנבטית, אלא בביזנטית והרומית. העיר כנראה נחרבה ונעזבה בשנת 700 לערך. לאחר מכן הפכה מרכז לרועים הבדוים, שביקשו אחר בארות מים לעדריהם.

פירסומים בארכיאולוגיה

במשבצע שעבר, הוצגו את הפירות ... ציפורי ... סקירה על ציפורי במשך 1500 שנה, ציפורי הגדולה היהודית בתולדות הישוב היהודי בגליל, אחר מכן כשירדה מגדולתה עם הכיבוש הערבי במאה השביעית. מחבר הרשימה, צביקה צוק, סבור שמספר תושבי ציפורי בעת העתיקה היה 12 — 18 אלף תושבים. לעומתו סבור פרופ' מאיירס, כי בעיר גרו לא פחות מ־20,000 תושבים. עד היום אין הוכחה בשטח, לכך שציפורי היתה מוקפת חומה מימי יהושע בן נון, כפי שנכתב בתלמוד. לחוקרי הארץ עניין מתמיד בציפורי, בגלל מקומה הרב בתלמודים. בספרות התלמודית במקורות רומיים ונוצרים לפרות שישנה תמונה די ברורה על חיי היהודים בעיר זו, ולא רק על הסנהדרין והנשיאות, אלא גם על פרקי־על ומצוות. לא הודפסה עד היום מונוגראפיה על העיר, שתכלול את מאות סיפורי החכמים על ציפורי וסביבתה.

קטלוג מוזיאון הכט

מוזיאון ראובן ועדית הכט באוניברסיטת חיפה, שנפתח לפני שנתיים כתרומה של משפחת הכט שוחרת האמנות, הוציא עתה את הקטלוג הראשון שלו על תצוגותיו הקבועות. ד"ר רחל חכלילי ופרופ' יעקב משורר ערכו את הקטלוג, שעוצב על ידי חוה מרדוכוביץ. עיון ראשון בקטלוג מלמד על יחד המכוונות של ד"ר הכט. בספר לוח כרונולוגי של התקופות המוצגות במוזיאון. לפיהן מפרסמים גם את המוצגים המיוחדים והבולטים שנאספו בידי ד"ר הכט במשך 50 שנה. נושא המוזיאון הוא "עם ישראל בארץ ישראל". לכן, תצוגותיו כוללות בעיקר מימצאים מהתקופה הישראלית הכוללת. בין השאר, קבוצת כלים גדולה מיהודה וישראל. מצויים כאן גם מקצת תמונות של מוצגים, שהושאלו על־ידי אגף העתיקות. אכן קטלוג מלמד ומרהיב.

חילופי גברא

במכון הארכיאולוגי של האוניברסיטה העברית יחולו לקראת חגים חילופי גברא. פרופ' יגאל שילה, שעמד בשנים האחרונות בראש המכון, ייצא לשנת שבתון בארה"ב. את מקומו ימלא פרופ' אברהם נגב, העומד לשוב משנת שבתון בארה"ב.

מחקרי בתי כנסת בגליל

רשימה בשם זה, הופיעה ב"הארץ" בראשית ינואר השנה, והתמקדה על חומר שנאסף בידי החוקר ד"ר צבי אילן. עתה הוא מסר פרטים רבים נוספים על הישוב היהודי במג'דה, שהיה קיים באתר הכפר הערבי מג'דל. אבני בית הכנסת שנחרס בפעולת־יראפוב, נלקחו לבתיהם של תושבי מג'דה. נמצאה גם אבן משקוף עם פיתוחי גפן ואשכול ענבים היוצאים מאמפורה — כנראה שריד מארון הקודש או דלת כניסה. רופא השיניים מאותה מושבה, ד"ר גולד, מצא מערות קבורה עם מנורת שבעה קנים צבועה אדום. לימים הפכה מערה זו לבור מים. גודל המנורה, הנתונה במסגרת אדומה — 50x70 ס"מ. הכתובת העברית שמעליה, נטשטשה בשל הלוחות שבבור.

באופן מפתיע המשיך אילן בחפירת בית כנסת בגוש שבגליל העליון, וגילה מיבנה מיוחד מדרום לבית הכנסת. הוא סבר שגילה את בית המדרש, שעליו מדובר הרבה במקורותינו, אבל חשף את כל יסודותיו. קשה להבין כי את בית המדרש בנו בחזית בית הכנסת לכיוון העומדים בתפילה, מדרום לבית הכנסת, ולכן כדאי להמשיך בחפירות. לא מתקבל גם על הדעת, שמדובר בשני בתי כנסת שהוקמו סמוכים זה לזה. אם אכנם נמצאו שניים באותו אתר, יש לחשוב על בנייה מוקדמת ומאוחרת, או על תוספת בנין לצורך שיפוץ במיבנה המרכזי.

בשל גילוי חלקים של בית בד בתוך וליד בית הכנסת במרות, סבור החוקר כי "בית בד להפקת שמן טהור לתאורת בית הכנסת" היה קיים במקום. רעיון זה אינו מתקבל על הדעת. אם תפקידו אותר הזרכן הבית על טהרה, לא כן ביחס לשמן למאור. כשמדובר על בית בד או על גת לדריכת יין ליד בית כנסת, הכוונה לעיבוד הפרי ליין ולשמן מכרמים שהיו הקדש של בית הכנסת. לתוכנות הקדש ולכך שאין מועלים מעל, היה העיבוד במקום ציבורי ליד נשוא הקדש עצמו. כך למשל, בשטח בית העלמין היהודי העתיק של כפר יסיף, רשומים בספרי האחוזה (טאבו) עצי זית השייכים להקדש היהודי.

ממוצגי מוזיאון הכט בחיפה: קטלוג מרהיב

יומן איטלקי / חולדה ליברנומה

רומא עיר פקוקה

מרכזה ההיסטורי של רומא, בירת העולם העתיק, הרפובליקה האיטלקית והעולם הקאתולי ואחת הערים היפות בעולם, סגור כיום כמעט לכלי רכב. הרחובות בהם מהירות התנועה דומים לנחש של מכוניות ואוטובוסים, המזדחל בכל שעות היום והערב. בעיית התחבורה במרכזה עירה ההיסטורית של איטליה טרם מצאה את פתרונה, בגלל הרצון לשמור על מה שהשאירו הדורות הקודמים על פני השטח ומתחתיו. כך ברומא, בפירנצה ובונציה שהן מהמפורסמות בערים ההיסטוריות של איטליה. בעשרים ושתיים שנות שלטונו, השקיע מוסוליני סכומי עתק בשיפור התחבורה באיטליה (די לחשוב על מנהרת הרכבת בין פירנצה ובולוניה, או על הגשר המחבר את ונציה ליבשה). בין השאר, הוא הצליח לבנות רכבת תחתית ברומא בעלת קו קצר אחד. עד כה, במשך ארבעים שנות קיומה, הוסיפה לו הרפובליקה קו שני, קצר אף הוא. אלא שאלה נתקלו על כל צעד בממצאים ארכיאולוגיים ובכי חשיבות, שהאטו את החפירה, או מנעו אותה כליל. קשה לנהוג במכונית ברחובות רומא ההיסטורית, וגם לא קל ללכת ברגל בסמטאות ובעורות המרכזית, או ברחובות כמו המרכזית צרות. רחובות מרכזיים רבים מלאים המון אדם: תושבים ממהרים, תיירים הנעצרים להתפעל מיופיים של המבנים ההיסטוריים, אלפי אנשי כמורה ותושבי ערים סמוכות הבאים לעיר הבירה בגלל עסקיהם. ואכן, בעשרים השנים האחרונות מעלים כאן תכניות, שנועדו לשפר את תנאי השהייה בעיר.

רומא מונה 2.8 מיליון תושבים קבועים; שליש מהם עבר להתגורר בעיר מאז מלחמת העולם השנייה. קצב המעבר לרומא היה מהיר יותר מאשר לבירת התעשייה, מילנו. בעשרים השנים האחרונות הגיעו לעיר הבירה חצי מיליון תושבים. אלא שברומא כמו במילאנו, מיפקד התושבים (1981) אינו משקף את המציאות, מפני שאינו כולל את עשרות אלפי העובדים ואנשי העסקים מפרי השדה שחוזרים לביתם עם ערב, ואף לא את האלפים המתגוררים בעיר מבלי שנרשמו כתושביה. המיפקד אינו כולל כמובן את מיליוני התיירים והצליינים, המבקרים מדי שנה בעיר הבירה. אין לשכוח כי רומא היא עיר מעבר בינלאומית. אלפים ממתינים בה שעות ארוכות בתוך תחנות הביניים של המטוסים, או לפני המעבר מרכבת לרכבת. ומה באשר לאנשי סגל השגרירויות הזרות והמכונים הבינלאומיים?

רומא היא עיר בירה כפולה. איטליה המונה 57 מיליון אזרחים, היא אחת משבע המדינות המתועשות בעולם המערבי והעולם הקאתולי על 700 מיליון המאמינים. מבירת מדינת הכנסייה, שהיתה קטנה יחסית, ולא נטלה כמעט חלק במהפיכה התעשייתית, שהתחוללה במחצית השנייה של המאה שעברה, היתה רומא ב־1871 לבירת ממלכת איטליה המאוחדת — 1247 קמ"ם מגבול צרפת לסיציליה ברוחב, בה התנהגה מידה רבה של ריכוז סמכויות שלטון. מארץ חקלאית הפכה איטליה שלאחר מלחמת העולם השנייה למדינה המתפרנסת בעיקר מתעשייה, תיירות, שירותים ומסחר. העיר התרחבה אומנם במהירות, אך מרבית משרדי הממשלה הכנסייה, הנציגויות הזרות, המוזיאונים ההיסטוריים, ארגונים ועמותות ואף מרכז העסקים, נשארו בתחומה הקטן יחסית של רומא ההיסטורית והביזנטית הקרובה, שהפכה צוואר בקבוק.

ברומא השתלטה המאפייה על חלק נכבד מענף הבנייה, אליה היא הזרימה כסף רב מעסקי סמים, סחר נשק, חטיפות ושחיתות. עובדה זו גרמה לקשיים ארגוניים בתכנון העיר היחידה מבין בירות אירופה הגדולות, שבה אין רכבת תחתית ראויה, ושבמשך עשרות שנים לא בוצעו בה עבודות ציבוריות חשובות (מאז האולימפיאדה של 1960). התכנית שאושרה באחרונה בפרלמנט, מחלקת את רומא לשני רובעים גדולים, המזרחי והמערבי. ברובע המזרחי יהיה מרכז עסקים ומשרדי ממשלה, רכבת תחתית יעילה ומנהרת "שבע הגבעות" (על שם הגבעות עליהם נבנתה רומא, כשהיתה בירת האימפריה) המקבילה לטיבר, תחבר את הרובע הזה עם שאר הרובעים בעיר. ברומא המזרחית ייבנו חניונים תת־קרקעיים, ותוקם תשתית רחבה של שירותים ציבוריים ברומה לזו שהוקמה בהמבורג, בפריס ובבריכך. רכבות מהירות שיובילו אל נמלי התעופה של העיר, יחליפו את האוטובוסים הגדולים, הגורמים כיום לפקקי תנועה. על חלק זה של התכנית אין מערערים. לא כן באשר לכל הנוגע לחידוש שאר חלקי העיר.

מאה ימים ללא שביתות

גם ברומא, כמו בונציה ובפירנצה, יש כאלה המבקשים לצמצם את מספר התיירים. בונציה דובר בזמנו על הנפקת "כרטיס כניסה". "כרטיס" כזה אפשרי, תיאורטית, בעיר הבנויה על איים. כיצד ניתן לעשות זאת במרכז יבשתי של עסקים והאדמיניסטרציה? לפי שעה מרבים לדבר על ייעול האדמיניסטרציה הממשלתית והמקומית, כדי להפחית את מספר העוסקים לשרותי המשרדים. ויכוח נוקב מתנהל בין המבקשים להדגיש את אופיה הדתי של בירת העולם הקאתולי, לבין אלה הרואים ברומא, בראש וראשונה, בירת מדינה דמוקראטית חילונית. תקציב התוכנית, בקווים הכללים שאושרו לאחרונה בפרלמנט, נקבע ל־300 בילייון דולאר. אפילו אם יצליחו בהקדם לבצע את התוכנית, ימשכו העבודות גם באלף השלישי לספירה.

שביתות רכבות, אוטובוסים, נמלי תעופה וים, הן תופעה שכיחה באיטליה. האיגודים המקצועיים הוותיקים, השייכים להסתדרות הלאומית, אינם סולדים משביתות "פראיות", בעיקר כשהביקוש לתחבורה ציבורית רב במיוחד כמו בחגי הנוצרים, בעונת הנופש והתיירות ובערב בחירות. משרד התחבורה, בראשו עומד השר הסוציאליסט סיגנורילה, הגיע להסכם עם האיגודים הלאומיים והאוטונומיים, לפיו הם התחייבו לא לשבות במשך מאה ימים בשנה בתאריכים שנקבעו בהסכם עצמו. כמו כן התחייבו האיגודים להודיע עשרה ימים לפני מועד שביתה, ולהימנע מלהשבית בבת אחת יותר מכמה אופני תחבורה בו־בזמנית. השביתה הראשונה מוגבלת ליממה אחת. שביתות אחרות המוכרזות בשל אותו עניין, מוגבלות לשתי יממות. כמו כן אסורות שביתות בשיטת "המשבצת", פעם בענף אחד ופעם בענף אחר, אפילו אם תהיינה למשך שעות. האיגודים האוטונומיים טרם הודיעו על הסכמתם באשר לסעיף האחרון. גם משרד התחבורה עדיין לא התחייב לעקוב אחר סיכסוכי עבודה בכל ענפי התחבורה הציבורית, ולהימנע מלהציע חוקים שיגבילו את חופש השביתה. שר התחבורה אמר, כי זהו הסכם היסטורי ללא תקדים בימי הרפובליקה האיטלקית. למחרת היום שבו נקבע ההסכם (19.7) פתח משרד העבודה בשיחות מכינות למשא ומתן עם האיגודים, כדי לצמצם את השביתות בבית הספר ובשירות הרפואי. המשרד מקווה להחיל את ההסכמים על כל שטחי האדמיניסטראציה הציבורית.

ונציה: צניעות וכסף

מודעות צבעוניות גדולות בארבע לשונות, מודיעות לתיירים מכל רחבי העולם שב־23 ביולי חדלה ונציה להיות ממלכת אוכלי כריכים, שותי משקאות מפחיות המושלכות בסמטאות. גם לישנים בשקי שינה לא יימצא מקום ברחבות הנפלאות של העיר. לתיירים נמסר, כי מעתה יוכלו להתהלך ברחבות ונציה בלבוש שיהלום את עיר האמנות והתרבות, בנוסף על היותה עיירת הנופש הגדולה בשפת הים. על־פי התקנות החדשות, "ברחבת סאן מארקו, במדרכות בתעלות המרכזיות והבנינים הממלכתיים, נאסר לערוך פיקניק, לזרוק או להשאיר במקום ציבורי ניירות, פחיות וכל סוג פסולת אחר; נאסר לשכב לנוח או לישון בשטח ציבורי במרכז ההיסטורי ובאיים הקטנים; נאסר ללכת ברחובות העיר בבגדי־ים. ברחבת סאן מארקו אין להשמיע מוסיקה שתבקע בעצמה ממכשירים ניידים או מכלי נגינה". העובר על האיסורים הללו, יחוייב בקנס מינימום של 20,000 לירטות עד 200,000 (שווי של דולר — 1500 לירטות). ההצעה שהועלתה בשנים קודמות, לדרוש כרטיסי כניסה לונציה, אומנם הועלתה גם השנה. אך אין ספק כי עדיין לא תיושם בשל משבר התיירות הזרה. אשתקד היוו האמריקאים 30 אחוז מכלל התיירות הזרה (אחוז העולה בהרבה על הממוצע הלאומי), אולם השנה רבים מהם לא הגיעו לכאן, מפחד הטרור ובגלל ירידת שער הדולר. גם התיירות האירופית, שאמורה היתה למלא את החסר, קטנה עד כה לעומת אשתקד ב־8 אחוז. לרעיון "כרטיס ביקור" מתנגדים בתוקף בעלי המיגזריות הקיוסקים, המתפרנסים מתיירות זולה. הם דורשים "אכסניות לצעירים" במחירים זולים, כפי שהתקנו בפירנצה, בה נפתרה במידה רבה בעיית תיירי שקי השינה.

אך עיקר דאגתו של ענף המלונאות ושל עיריית ונציה נתונה בעיקר לתיירות האמריקאית. בסתיו יתארחו כאן ראשי הערים החשובות בארה"ב. כבר עתה נעשים מאמצים לייפות את העיר לקראת בואם.

בנקאות איסלמית

שמיטת חובות ריבית בחסות החוק האיסלאמי מקשה על בנקים מערביים במדינות המפרץ

שרות
DER SPIEGEL
מיוחד ל"הארץ"

בשלווה גילגל השופט בין אצבעותיו את 33 החרוזים של מחרוזת־תפילות שלו. בלהט התגונן בית־לים עורך־הדין בפני האשמה כי הוא סותר את הפרשה. בית־המשפט שמקום מושבו במשרד המסחר הסעודי, מתמחה בסכסוכי אשראי. המדובר היה בשבעה מיליוני ריאל (ארבעה מיליוני דולרים) שחברת בנייה מקומית לא פרעה לבנק במועד. לאחר זמן־מה נרגע סניגורה של חברת הבנייה והסביר שמרשו נכון לשלם 4.5 מיליוני ריאל. שאר דמי התביעה הם ריבית, ובעל החוב אינו מחוייב לשלם ריבית. השופט קיבל את הטענה, בתנאי שבישיבת בית־המשפט הבאה ימציא הסניגור הוכחות בדבר שיעור הריבית בסך הכולל של החוב. עורך־הדין שייצג את חברת הבנייה היה מרוצה בעליל.

על פי השריעה, החוק האיסלאמי, האומר אכן בודק כל מוסלמי אדוק יודע שריבית היא בניגוד לחוק האיסלאם, וגם בנקים חייבים לציית לחוק זה במזרח. בעבור בנקים מערביים, פסק־דין כזה הוא כשבון בבחינת פגיעה רצינית. אם לא יוכלו להגיש תביעות בנות־עונשין לתשלום ריבית, יתמוטט כל המוד הכלכלי הקפיטליסטי. שהרי את מחיר הזמן יש לשלם.

מאז שהפטרודולרים זורמים בקילוח דק בהרבה, פירעון חובות בנקאיים במדינות המפרץ הוא ענין קשה ולא כל־כך ניתן לוויתור. בגלל הירידה החדה בהכנסות הנפט, לא זו בלבד שאי־אלה לקוחות של בנקים פשטו רגל וכמה וכמה בעלי חוב החלו לנהוג אדיקות דתית כשעסקיהם הלכו מדחי אל דחי; אפילו כאשר הם עדיין מסוגלים לפרוע חובות, הם מסרבים להמשיך לשלם ריבית, מתוך הסתמכות על הקוראן. יש ביניהם הדורשים אפילו לקבל החזר של דמי הריבית שכבר שולמו.

בית־המשפט יגן

בעיקר בערב הסעודית, שם מקיימים את השריעה בהקפדה, המערכת המשפטית כולה מושתתת עליה. יכולים חייבים להיות סמוכים ובטוחים שבית־המשפט יגן עליהם מפני תביעות נושים לשלם ריבית. אפילו חוזה שנכתב על פי נוסח החוק האמריקאי או האנגלי, או שאינו מדבר על ריבית אלא על "דמי סידור" ו"עמלות", אינו מרשים שופט איסלאמי. האיסור על ריבית בערב הסעודית אף מוביל לא אחת למצב שבו נושים העומדים מול שופט מוצאים עצמם לפתע בעלי חוב של לקוחותיהם, שאינם רוצים לשלם. שכן כאשר סכומי הריבית שכבר נפרעו גבוהים מסכום המילווה המקורי, פוסקים השופטים שהבנק חייב להחזיר ללקוחות את ההפרש. במדינות אחרות במפרץ, בנסיכויות המפרץ הקטנות, תקנות המילוות אינן כה נוקשות. באבו־דאבי ובשאר הנסיכויות החברות באיחוד נסיכויות המפרץ, חל איסור על ריבית דריבית. אבל ריבית רגילה עד 12%, מותרת. בבחריין, בכווית ובדובאי חלות אפילו תקנות ריבית המתחשבות יותר במגמות הבנקים המערביים מאשר בחוקי הקוראן. כך, לאחר נפילת ביירות יכלה בחריין להירשות למרכז הבנקאות הגדול ביותר של העולם הערבי. כ־170 בנקים מהעולם כולו מיוצגים בה. בתקופת בהלת הנפט, בנקאים מערביים לא נתנו דעתם לכך שהמצב לא יהיה בעודם בבוא היום לממש תביעות ריבית מלקוחותיהם החשובים ביותר, הסעודים. לקוחות שילמו ברצון את כל "דמי הסידור והעמלות" שהצטברו. האויל ועושר עסקים מבריקים והנו אשראי בעבור פרוייקטים עוד רווחיים יותר. אבל בבוא המיתון הכלכלי, גילו סוחרים, קבלני בניין ותעשיינים רבים בערב הסעודית מחדש את עקרונותיהם הדתיים. בעלי חוב רבים טענו שלבנקים היו רווחים כה גבוהים בתקופת השפע הכלכלי עד כי מוטל גם עליהם להקריב כעת קורבנות.

משרדי גבייה

וכך אכן קרה. בערב הסעודית נאלצו כל 11 הבנקים המסחריים הגדולים במדינה לספוג הפסדים גדולים בשנה שעברה. בנקאים באבו־דאבי מעריכים שכרבע מכל תביעות התשלומים, העומדות על 12 מיליארד דולר, לא יהיה אפשר לממש. הבנקים נוכחו בעל כורחם שתביעה נגד לקוח סרבן אינה מועילה בהרבה, אפילו כאשר בית־המשפט האיסלאמי מודה בצדקתם. שופט השריעה רשאי במקרה זה להטיל על בעל החוב עונש מאסר, אך הוא אינו רשאי להחרים את רכושו ולמסור לידי הנושה. כך, איפוא, יכולים בדרך כלל בנקאים מערביים לזכות בכספם, רק אם נוסח חוזה האשראי על־פי חוקים מערביים ולבעל החוב יש רכוש ונכסים בחו"ל, או אפשר להחרים אותם בעזרת בתי־משפט מערביים.

במצוקתם של בעלי החוב אפשר לפעמים להיעזר גם בשירותיהם של משרדי גבייה. לא מכבר סיפר בנקאי אמריקאי בריאד, כי השיג תוצאות טובות בפירעון חובות מחייבים לאחר שהטיל את המשימה על "אדם שראה די בטוקר" והיה "מאוד־מאוד עקשן". במשך תקופה ארוכה היה לבנקאים עוד אמצעי־לחץ על לקוחות סרבנים בערב הסעודית ובנסיכויות המפרץ. הם שקלו פרסום רשימה שחורה של סרבני־חובות בעיתונים מערביים. אבל הם הבינו בכך שהתוכנית מסוכנת מדי. רשימה גלויה כזאת תחשוף אישים רמי־דרג רבים מדי בערב הסעודית ובנסיכויות המפרץ.

هكذا من الاصل

כיצד לגבור על מחשבו־פוביה?

קורסים בסיסיים להכרת המחשב מועברים על־ידי המרכז לטכנולוגיה חינוכית (מט"ח) ברמת־אביב. הקורסים מיועדים לכל אדם המעוניין להכיר את המחשב ואין לו רקע קודם בנושא זה. ההיענות לקורסים מצביעה על להיטותו של הציבור הרחב להכיר את המחשב. אחד ממשתתפי הקורס במט"ח, פסיכיאטר במקצועו, הגדיר זאת כ"צורך לגבור על מחשבו־פוביה".

הקורס מקנה למשתתף בו היכרות עם המחשב, ידע והתנסות בניהול נתונים, בעיבוד תמלילים, במושגים בסיסיים של שפת־תוכנות ועוד. התוכנית תובקת 50 שעות־לימוד, עבודה ותרגול במחשבי תוא"ם של מט"ח, הצפייה בסרטי וידאו המציגים את מגוון שימושי המחשב בכל תחומי החיים.

הסיוע והמימון של "יד הנדיב" (קרן רוטשילד) מאפשרים הפעלת קורסים במחיר שווה לכל נפש (95 ש"ח בלבד). הם נערכים בשיתוף עם מינהל החינוך, הנוער והתרבות בעיריית ת"א־יפו. מתוכננים קורסים להתבגרות עברית ואנגלית בעזרת מחשב.

בתצלום: תלמידים מתרגלים במחשבי תוא"ם בקורס "הכרת המחשב" של מט"ח.

יבמ העולמית מקיימת פעילות רכש בישראל

זה שנים מספר מקיימת יבמ העולמית פעילות רכש בישראל בשביל מפעליה באירופה ובארה"ב (בניגוד להערה המוטעית שפורסמה במדור זה ב־20.7). מהנהלת יבמ ישראל נמסר, כי פעילות זו נעשית בהיקף משמעותי — אך לא נמסרו נתונים, משום שמדיניותה של יבמ אינה גורסת פירסום מספרים על עסקיה.

בהקשר זה, אומרים דוברי יבמ ישראל, יש לראות (בין היתר) את הפרס שהעניקה יבמ למפעל מטל"ם ברמיאל, העוסק בעיבוד שבבי מדויק ובמכבשות מסוסים. הפרס ניתן למפעל זה על יכולת אבטחת איכות ודיוק של מאה אחוז. נציג יבמ מגרמניה המערבית בא במיוחד לישראל כדי להגיש את הפרס להנהלת מטל"ם.

פרס יבם לדיוק מרבי באיכות הייצור מוענק מדי שנה למפעלים ספורים באירופה. מטל"ם הוא המפעל הישראלי היחיד שזכה בפרס זה השנה.

סיפור הצלחה אמריקאי: אל הפיסגה ב־10 שנים

למרות השפל שפקד אותה בשנים האחרונות, ממשיכה תעשיית המחשבים לספק סיפורי־הצלחה של חברות צעירות שמחזור העסקים שלהן מרהיב — גם במונחים אמריקאיים.

באחרונה זכתה חברת קומפיוטר אסושיאייטס אינטרנשנל (קא"י) בת העשר מניו־יורק ב־14 פרסי־יוקרה, שמעניקה תעשיית המחשבים מדי שנה למוצרים שמחזור־המכירות שלהם מגיע ל־5 עד 100 מיליון דולר. בכך שברה קא"י את השיא הקודם, שגם הוא היה שלה.

עם המוצרים שזיכו את החברה בפרס לשנת 1985 נמנים — בתחום שמעל 10 מיליון דולר: "אידיסטסט"; בתחום שמעל 25 מיליון דולר: "דינאם"; בתחום שמעל 50 מיליון דולר: "ג'ארס"; ומעל מאה מיליון דולר — שתי מערכות: משפחת "דיטאנדוס" ומערכת "אופטימייזר". (כל המוצרים הללו משווקים בישראל על־ידי טכם, טכנולוגיה מתקדמת, בית־התוכנה הגדול בישראל.

העיתונות המקצועית האמריקאית מציינת, שבין מוצרי־התוכנה שזיכו־הצלחה של קא"י (שנעשתה בתוך 10 שנים לראשונה בין חברות־התוכנה העצמאיות, שאינן חברות־מחשבים או חברות־בנות של יצרני חומרה), בולטים מוצרים הנקראים בלשון אנשי־השיווק "פרות חולבות" ו"כוכבים". "מדי פעם מצליחה תוכנה חדשה להימכר בכמויות גדולות, בשנה הראשונה לשיווקה. אחר־כך דועך כוכבה", כותב אחד המבקרים. "זה היה גורלה של וידיקאלק, לדוגמה. מעטות הן התוכנות, שהצלחתן נמשכת שנה אחר שנה. לקא"י מספר מוצרי־תוכנה, שהצלחתם נמשכת זה שנים אחדות. חלק מהן תוכנות צעירות מאוד, כגון 'אידיסטסט', שהוכרזו לפני כ־3 שנים וצפויה להן הצלחה מרשימה בעתיד".

חברת קא"י הוקמה ב־1976 כחברה־בת אמריקאית של חברה שווייצית. כעבור שנתיים רכשה החברה־הבת את החברה־האם. ובהנהגתו של צ'ארלס וואנג, יו"ר מועצת־המנהלים שלה, השיגה שיעור־צמיחה בני עשרות אחוזים בשנה (אשתקד — 48%). השנה הסתכמו מכירותיה בקרוב ל־200 מיליון דולר, ומעריכים שבשנה הבאה היא תהיה חברת־התוכנה הראשונה בעולם.

אלתא רכשה שבע מערכות "גרפיקל" לשרטוט סכמאטי

חברת "אלתא" רכשה באחרונה מערכת שביעית של "גרפיקל" — תוכנה לשרטוט סכמאטי, במיוחד של מעגלים משולבים, שפותחה בקיבוץ רביד עבור מחשבים אישיים של יבמ (ותואמיהם).

"גרפיקל", המצטיינת ביחס מצוין של עלות־יעילות וקל מאוד ללמוד אותה ולהשתמש בה — משמשת ב"אלתא" לשרטוט סכמאטי של דיאגרמות־בלוק, מעגלים, עצי־מוצר ועוד.

מהנדסי "אלתא" משלבים את "גרפיקל" בפרוייקטים שבהם קיימות תחנות־עבודה "כבדות" של "דייזי" ושל "אלף". "אלף" היא תחנה לשרטוט סכמאטי שפותחה בתעשייה האווירית בישראל, ומשמשת לקוחות פנימיים ב"אלתא", במבא"ת, במל"ם ועוד. מערכת זו דורשת מחשב מרכזי כגון "ואקס" של "דיג'יטל", ומצגים גראפיים כמו "צבי־סקי". מחירה של תחנת־עבודה כזאת, ללא עלות התוכנה, נע בין 7,000 ל־10,000 דולר. אפילו חברה גדולה ועשירה אינה יכולה להעמיד תחנות־עבודה כאלה לרשותו של כל מהנדס.

לצד התחנות היקרות הללו, יש ב"אלתא" כמאה מחשבים אישיים של יבמ. בהשקעה בת כאלף דולר בלבד לתחנת־עבודה, ניתן להשיג — באמצעות "גרפיקל" — ביצועים טובים של שרטוט סכמאטי. הוחלט איפוא, לרכוש מערכות "גרפיקל" כדי להעמיד תחנות־עבודה לשרטוט סכמאטי לרשות מספר רב יותר של מהנדסים.

לפני זמן קצר הבחינו "דייזי" על "פרוטוקול לגרפיקל", כלי־תוכנה זה מאפשר ייבוא וייצוא של סכמות הכתובות בתוכנות זרות. עכשיו בודקים אפשרות של חיבור בין מסד־הנתונים של "דייזי" ו"אלף" לבין "גרפיקל", באמצעות כלי התוכנה הזה. כך יהיה אפשר להשתמש ב"גרפיקל" ולהעביר סכמות למבנה הנתונים התקני המקובל ב"אלתא".

מהנהלת "לרגו סוסט אינגר נשתל", המשווקת את "גרפיקל", נמסר כי בחודשים האחרונים נרכשו 25 מערכות "גרפיקל", מהן 4 על־ידי קונצרן מערב־גרמני ו־3 על־ידי חברה צרפתית.

בישראל משמשת "גרפיקל" ללימוד עריכה של מעגלים אלקטרוניים (ברשת "אורט", במכללת "בוק", במכללה הטכנית בבאר־שבע ובאוניברסיטת באר־שבע) וכן בתעשייה.

בנק ישראל רכש שלושים תמלילני וורדמיל 4.18

בנק ישראל הכפיל באחרונה את מספר תמלילני "וורדמיל" המשרתים את עובדיו. כיום נמצאים בשימוש הבנק 30 חבילות "וורדמיל" חדישות, מהדורת 4.18, הכוללת תכונות רבות שאין כמותן בתמלילנים אחרים. בין היתר, האפשרות לכתוב במספר שפות בעלות תווי אותיות מיוחדים (אקסנטים וכיו"ב), לרבות ערבית, והאפשרות לכתיבה מרעית.

"וורדמיל 4.18" מאפשר קליטת מסמכים ושכתובם בתמלילנים של מחשבים מרוחקים, בנוסף ליכולתו הקודמת לקלוט קבצים מתמלילנים אחרים המופעלים על מחשבים אישיים. מהדורה זו תומכת ב־80 מדפסות שונות, תוך ניצול מרבי של תכונות כל אחד מהדגמים.

אחד מחידושי מהדורה 4.18 של וורדמיל — מילון אנגלי־עברי של אלקלעי (שראה אור בדפוס בהוצאת "מסדה"). מילון זה משווק היום כחלק בלתי־נפרד מן התמלילן.

בקרוב יצורף אליו המילון המשלים, עברי־אנגלי. כבר עתה קיימת אופציה להפעיל ביחד עם "וורדמיל" 4.18 את המילון האנגלי־אנגלי והתזאורוס (מילים נרדפות) "לייטנינג" של חברת "בורלנד" האמריקאית.

מהנהלת "איטמרסט", בית־התוכנה שפיתח את "וורדמיל", נמסר כי גם בנק המזרחי, בנק טפחות והבנק לפיתוח התעשייה, משתמשים בתמלילן זה. לדברי אבינעם גונר, מנכ"ל החברה, עושה בנק ישראל שימוש מגוון בתמלילן, במערכת עימוד של פירסומים, סקירות והדוחות שהוא מפיק.

יבמ העולמית משתמשת במערכות סיסטם דאבליו

חברת יבמ העולמית רכשה עד לינואר השנה 12 עותקים של מערכת "סיסטם דאבליו" למרכזי המחשב שלה ברחבי העולם. מערכת זו, של חברת "קומשייר" האמריקאית, כבר יושמה בהצלחה במספר ארגונים גדולים בישראל (שבה מיוצגת "קומשייר" על־ידי טכם, טכנולוגיה מתקדמת).

במארס 1985 רכשה יבמ את העותק הראשון של מערכת זו, המיועדת לשרת את מערכת קבלת־ההחלטות של הדרג הניהולי שאינו בעל רקע במחשבים ובתוכנה, תוך ניצול מסדי־הנתונים של המחשב המרכזי. העותק הראשון של "סיסטם דאבליו" שנרכש על־ידי יבמ, הותקן במרכז החברה במדינת ניו־יורק, באמצעותו פותחו מודלים לטיפול במסד־נתונים ובניתוח גבייה. עותקים אחרים נרכשו בעבור כל מרכזי יבמ במזרח הרחוק, באוסטרליה ובצרפת.

יצויין, שיבמ בחרה לרכוש מערכת־תוכנה חיצונית, בשל תכונותיה הטכניות המיוחדות והאפשרות לשלבה עם מערכת די־בי־2 של יבמ, אף־על־פי שיש ליבמ עצמה מערכת־תוכנה בשם איי־אס, שאמורה לשרת את לקוחות יבמ לצורך יישום מרכזי־מידע ותמיכה בהחלטות.

אמסטרד יוצאת עם תואם יבמ תחרותי

חברת אמסטרד הבריטית, שתרמה בסערה לשוק המחשבים האישיים עם סדרת מחשבים תחרותיים מבחינת היחס של עלות־יעילות, ממשיכה במסורת שיצרה. בספטמבר תכריז באנגליה על תואם־יבמ עתיר־תוספות, במחיר שנועד להכות את כל התואמים האחרים, ואשר יהיה הרבה יותר נמוך מיבמ פי־סי המקורי. המחשב החדש של אמסטרד ישווק בישראל החל מסוף ספטמבר.

המחשב החדש, דגם פי־סי־1512, יהיה מהיר (8 מגאהרץ), בעל 512 ק"ב זיכרון (עם אופציה להרחבה עד 640 ק"ב בשבב, לא בכרטיס), עם מקלדת בת 85 קלידים, מהם שניים בעלי נוריות, 2 כונני־תקליטונים (או כונן אחד לתקליטון וכונן אחד קשיח), שעון קוורץ לזמן־אמת. יציאה לתקשורת אר־אס־232, חיבור לעכבר, לעט־אור ולידית־היגוי, מגבר־קול, גראפיקה, מערכת־הפעלה דוס 3.2 ואפשרות להריץ גם תוכנות של סי־פי־אם־86 וכן תוכנות ג'ם של דיג'יטל ריסרץ' ובייסיק של מייקרוסופט.

ימי־עיון והשתלמויות

★ בימים אלה מועבר ב"אימוטו תעשיות תוכנה" בת"א קורס שיווק מכירות ייחודי לאקדמאים שעברו הסבה למחשבים, ומעוניינים להשתלב במערך השיווק והמכירות של מערכות יבמ 36 ו־38. "אימוטו" מתמחה בייצור ובשיווק מערכות פיננסיות ואחרות על מחשבי יבמ 36, 38, דסקטופ ופי־סי. יעקב מנגבים, מנהל השיווק של החברה, מסר כי הקורס מועבר על־ידי מרצים מיבמ ישראל, אנשי "אורי מוט", אנשי כספים במשק המתמחים במימון עסקות, ועוד.

הבוגרים ישתלבו ב"אימוטו תעשיות תוכנה". בתום המחזור הראשון, שיימשך כחודשיים, יוסקו מסקנות לגבי הכשרת אנשי־מכירות נוספים ב"אימוטו".

★ ב־3.9.86 תיערך ב"קרמ", מכללה למחשבים ומערכות־מידע, השתלמות בנושא "חוזים למערכות ממוחשבות". המרצה, יונתן קורפל, מנכ"ל "קרמ", יעדכן משתתפים בידע המעשי והתיאורטי שנצבר בישראל ובחו"ל בתחום החוזים הקשורים למערכות ממוכנות: ציוד, תוכנה, שירותים, חומרים, אחזקה וכיו"ב.

★ ב־12—21 באוגוסט תיערך ב"קרמ", מכללה למחשבים ומערכות־מידע, סדנת מחשבים למתחילים, תלמידי כיתות ד'—ו'. סדנה דומה תיערך ב־17—27 באוגוסט. ב־17—26 באוגוסט תיערך סדנה לשפת פסקל.

עוברים דירה

★ רשף מחשבים וציוד היקפי, מן המשווקים החדשים הגדולים של יבמ פי־סי בישראל, חנכה באחרונה את ביתה החדש ברמת־גן, ברח' ז'בוטינסקי 28 (ליד "עלית"). לחברה, המשווקת גם ציוד היקפי וחבילות־תוכנה ליבמ פי־סי, זה מנוהלת על־ידי שלומי פישמן ודוד שחף, סניפים בבאר־שבע ובאשדוד.

מינויים

★ ארצי בן כורי (39) הצטרף לצוות השיווק של חברת באס, המשווקת מערכות מחשבים מרכזיות, דיסקים וציוד היקפי, המותאמים לארכיטקטורה של יבמ. בן כורי, בוגר כלכלה וסטטיסטיקה ומוסמך בחקר ביצועים באוניברסיטת ת"א, הוא בעל 15 שנות ניסיון בעיבוד נתונים ומיחשוב. 7 שנים עמד בראש היחידה למיכון ולחקר מערכות של אגרקסקו. אחר־כך הקים את החברה־הבת למחשבים ולשירותי מידע לייצוא חקלאי "כרמל מחשבים", וניהל אותה שנתיים וחצי. בבאס יהיה אחראי לשיווק ולמכירות למערכת הביטחון.

★ אריה שורץ (42) מונה למנכ"ל י.ל.ן מחשבים ותוכנה. לפני כן היה משנה למנכ"ל ניקוב ת"א האחראי לשיווק תפנית, התוכנה הפיננסית של קבוצת ניקוב. מינויו החדש נובע מרכישת י.ל.ן על־ידי קבוצת ניקוב. שורץ הוא בוגר הטכניון בהנדסת תעשייה וניהול. החל את דרכו במחשבים בממר"מ. היה מנתח־מערכות במשרד הביטחון ואחר־כך מנהל מחלקת תוכנה, מנהל מחלקת מכירות וסמנכ"ל למכירות תוכנה ב"כרדו" (כלל מערכות). לפני 10 שנים הצטרף לקבוצת ניקוב.

★ אמיר אלדר מונה למנהל מערך המכירות וההתקנות של פיברוניקס בישראל. אמיר הוא בוגר הטכניון במדעי המחשב, ומסיים לימודי מינהל עסקים באוניברסיטת תל־אביב. הוא צבר 10 שנות ניסיון בביצוע ויעוץ טכני בנושאי תקשורת מחשבים. היה מנהל תחום בחברת יעל תוכנה ומערכות ומהנדס תוכנה ומנהל שיווק בדייטר מערכות. בפיברוניקס יהיה אחראי למערך השיווק והמכירות של החברה בארץ.

תיב"ם של מיקרוקד על מחשבי ואקס ואפולו

חברת "מיקרוקד" מרמת־השרון, המתמחה בפיתוח מערכות תיב"ם לשוק המבני, הכריזה על שתי מערכות חדשות. מערכות אלה מבוססות על מחשבי התיב"ם הנפוצים בעולם, מיקרוואקס 2 של "דיג'יטל" ו"אפולו" 3000. מחשבים אלה מאפשרים הרצת תוכנה לתכנון תלת־ממדי מלא, משטחים מפוסלים וייצור ממוחשב בשניים וחצי צירים, שלושה צירים וחמישה צירים.

דוד כועז, מנכ"ל משותף של "מיקרוקד", מסר כי תוכנת "מיקרוקד" כובשת מאז גל והולך גם בארץ וגם בחו"ל. במחצית הראשונה של השנה מכרה החברה בארה"ב ובאירופה כ־25 תחנות־עבודה מכל הסוגים (רובן על מחשבי "קרומםקו"). "זה גידול בשיעור 30% בהיקף המכירות", מציין דוד כועז.

מערכת תיב"ם של מיקרוקד על מחשב אפולו 3000.

לקיבוץ חפציבה

מזועזעים מהאסון שפקד אתכם
ומשתתפים באבלכם הכבד
על מות **חבריכם**

חברה ישראלית לשילוח בינלאומי בע"מ

קרן התזמורת הפילהרמונית

משתתפת בצערו של חבר ההנהלה
מר בנו גיטר
במות עליו רעיתו
אליס ז"ל

למר בנו גיטר

אנו כאבלך הכבד במות
הרעיה
אליס ז"ל

פילוס בע"מ
ההנהלה והעובדים

למר בנו גיטר

השתתפותנו הכנה באבלך הכבד
במות עליך אשתך
אליס ז"ל

מועצת המנהלים והנהלת בנק
לפתוח התעשייה בישראל בע"מ

לחבר הדירקטוריון מר בנו גיטר

משתתפים בצערך על מות
[illegible]
אליס ז"ל

הנהלת החברה הישראלית
לקופסאות פח בע"מ

לבנו גיטר ובני ביתו

אתכם באבלכם הכבד
על מותה ללא עת של
אליס ז"ל

בית קסלמן וקסלמן

למ.ב. גיטר והמשפחה

משתתפים באבלכם הכבד
עם פטירתה של יקירתכם
אליס ז"ל

אליס אניות בע"מ — ההנהלה

לגיטר ביאטרס

אתך באבלך הכבד
במות עליך האם היקרה
אליס ז"ל

הנהלת בנק לפיתוח התעשייה בישראל בע"מ
וצוות העובדים

לד"ר שלומית קרן

השתתפותנו באבלך במות אביך
צבי אלבוים ז"ל

הנהלת משרד הבטחון
והבריך לעבודה

לאנה־ליזה אקמן ובנותיה

אתכן באבלכן הכבד במות
הבעל והאב
אריק אקמן ז"ל

תמר ושלמה קרביץ

למנחם עצמון ובני משפחתו

אתכם באבלכם הכבד
במות האב
משה עצמון ז"ל

משפחת תבורי

לידידנו בנו גיטר ובני משפחתו

תנחומינו הכנים במות עליכם יקירכם
אליס גיטר ז"ל

שרה ועמנואל רסין

לבנו גיטר והמשפחה

עמכם באבלכם הכבד על מותה של
אליס ז"ל

גד יעקבי
שר הכלכלה והתכנון
הנהלת המשרד

למשפחת גיטר

השתתפותנו הכנה במות
אליס ז"ל

בית הודים
עולי הולנד ע"ש המלכה יוליאנה
הרצליה

התזמורת הפילהרמונית הישראלית

משתתפת בצערו של חבר הנהלתה הציבורית
מר בנו גיטר
במות עליו רעיתו
אליס ז"ל

המרכז לפיתוח על־שם פנחס ספיר
ליד אוניברסיטת תל־אביב

משתתף באבלו הכבד של
מר בנו גיטר
במות רעייתו
אליס ז"ל

לבנו גיטר ובני ביתו

[illegible]
אתכם באבלכם הכבד על מות
אליס ז"ל

עמוס ערן
מנכ"ל מבטחים

משתתפים באבלו של
מר בנו גיטר ומשפחתו
על מות
אליס ז"ל

מהדרין בע"מ
הדירקטוריון וההנהלה

לידידנו בנו ומשפחתו

משתתפים בצערך העמוק
על מותה הפתאומי של
אליס ז"ל

רחל וישראל פולק

למר בנו גיטר

השתתפותנו הכנה באבלך הכבד
במות רעיתך
אליס ז"ל

הנהלת תשלובת שלגת

כלכלה ועסקים

הבורסה חייבה את איכות מחשבים לא להנפיק בעתיד מניות נחותות

ההנפקה אושרה ביום חמישי האחרון

מאת יהודה שרוני

הועד הפועל של הבורסה אישר ביום חמישי שעבר את הנפקתה של איכות מחשבים, המבקשת לגייס מהציבור מיליון דולר תמורת רבע ממניותיה.

הוחלט על האישור מאחר והחברה נתחייבה להכניס לתשקיף ההנפקה את הסעיף, כי בעתיד לא תגייס הון באמצעות מניות נחותות.

בדיון אמרו שוללי ההנפקה, כי החברה צריכה לפעול במשך פרק זמן נוסף, על מנת להוכיח שהצ־לחתה העיסקית בשנה האחרונה לא היתה מקרית. בדיון גם עלתה האפשרות, לחייב את החברה לאפ־שר לבעלי מניות המיעוט למנות דירקטור חיצוני, וזאת בתנאי שהמיעוט יחזיק לפחות 5 אחוז ממניות החברה. בסיכומו של דבר הוחלט שלא לחייב את החברה לעשות זאת, אלא להשאיר זאת בגדר המלצה בלבד.

הבורסה גם אישרה בישיבתה האחרונה גיוס הון של 10 מיליון דולר על ידי חברת ההנפקות של בנק הפועלים, וגיוס של 10 מיליון דולר על ידי חברת ההנפקות של בנק המזרחי.

על אף המשבר העולמי בשוק הדשנים

"כימקלים לישראל" הצליחה להגדיל את יצואה ב־6 אחוזים

מאת יונתן שרמן

"כימקלים לישראל" הצליחה ל־הגדיל את יצואה ב־6 אחוזים ברבע הראשון של שנת כספים זאת, למרות המשבר העולמי בשוק הדשנים. הגורם מזה כמה שנים לבגמה מתמשכת של ירידת מחי־רים.

בתקופה שבין אפריל ויוני '86 הצליחה "כימקלים לישראל" להע־מיד את יצואה על סכום של 97.5 מיליון דולר, בהשוואה ל־92 מיליון דולר בתקופה המקבילה אשתקד.

היצואנית הגדולה ביותר של "כימקלים לישראל" היא עדיין קבוצת ים המלח, אשר בה מתחוללת מהפכה קטנה. קבוצת הברום, חברת הבת של מפעלי ים המלח, כמעט השיגה ביצואה את מפעלי ים המלח עצמם. בתקופה האמורה היה היצוא של מפעלי ים המלח 25.8 מיליון דולר, בהשוואה ליצוא של 25.3 מי־ליון דולר של קבוצת הברום.

היצואניות העיקריות האחרות של "כימקלים לישראל" הם חברת "פוספטים בנגב" שייצאה 18 מיליון דולר בשלושת החודשים הללו, ו"דשנים" שייצאה 12.6 מיליון דולר.

כמה שווים הדיווחים לבורסה?

מאת יהודה שרוני

ב־6 במאי 1986, מיד לאחר נסיון התאבדותו השני של אברהם גינדי ז"ל, מסרה הנהלת החברה לבורסה, כי סך נכסיה כ־25 מיליון דולר, וסך כל התחייבויות החברה מגיע ל־14 מיליון דולר. כלומר, לחברה יש עודף נכסים בסך 11 מיליון דולר.

בבורסה הרימו גבה למראה דיווח מרשים זה, במיוחד על רקע העובדה שבדו"חות השנ־תיים של החברה למרץ 1985, הסתכם ההון העצמי של החברה ב־2 מיליון דולר בלבד.

ב־19 במאי הבהירה החברה, כי המידע הראשוני שנמסר, מו־תנה בהכנסות עתידיות ממכירת מבנים בסך 7.25 מיליון דולר, ובעליית שווי ערך קרקע בסך 3.5 מיליון דולר.

לאחר מותו של אברהם גינדי, נעשתה הערכה מחודשת של רכוש החברה והתחייבויותיה. על פי הערכה זו, שנעשתה במסגרת תוכנית להסדר פשרה עם הנושים, מסתכמים נכסי החברה (במידה והפרויקטים השונים ישולמו), ב־15.7 מיליון דולר בלבד, בעוד שהתחייבויותיה מגי־עות ל־21.2 מיליון דולר.

הפער החיובי מהדווח ל־בורסה, הפך לפער שלילי בסך 5.5 מיליון דולר.

גידול עצום בביקוש למקררים בחודש יולי

אמקור מכרה פי שלושה מהקצב הרגיל, גם תדיראן המשיכה במגמת עליה

מאת יונתן שרמן

חודש יולי התאפיין בביקוש עצום למקררים. הסיבה העיקרית לגידול בביקוש, נובעת ככל הנראה, ממבצעי המכירות של שתי יצרניות המקררים הישראליות – "אמקור" ו"תדיראן".

שתי החברות מדווחות על גידול במכירותיהן. אורי ברנשטיין מנכ"ל "אמקור", מסר ל"הארץ" כי בחודש יולי מכרה חברת "אמקור" 14,500 מקררים בהשוואה לממוצע של כ־4,000 מקררים בחודשים כתיקונם.

ברנשטיין תולה את ההצלחה של המכירות המוגברות הללו במבצע השיווק המסיבי של החברה, המציעה את מכירת המקרר ב־8 תשלומים במקום בתשלום אחד במזומן.

גם ב"תדיראן" נרשם ביקוש מוגבר למקררים החודש. אולם, רפי פרידמן, מנהל השיווק של החטיבה, מסר כי בחודש יולי לא היתה קפיצה פתאומית במכירות החברה אלא המשך מגמת העלייה, המסתמנת כבר מספר חודשים. פרידמן ציין, כי הוא אינו יכול למסור פרטים מדוייקים על היקפי המכירות של "תדיראן", אולם במפעל החברה בעפולה נערכו להגדיל את היקפי הייצור, כדי לעמוד בדרישות הציבור.

חשב אמפ"ל עבר לחברה אמריקאית אחרת

מאת אבי גנאור

הילל פלד מי ששימש בתפקיד החשב הסמנכ"ל לכספים של חברת ההשקעות אמפ"ל, עזב לאחרונה את חברת הבת האמריקאית של בנק הפועלים, שבה עבד כשבע שנים, ועבר לתפקיד בכיר בחברה האמ־ריקאית "איי פי אינטרסטס", שהיא חברת אחזקות גדולה העו־סקת בין היתר גם בהשקעות בישראל.

הילל פלד מסר ל"הארץ", כי את כתב התפטרותו מאמפ"ל הגיש להנהלת החברה עוד בחודש אפריל. לטענתו, אין קשר בין התפטרותו לבין החלפתו של אפרים ריינר במיכאל אלבין כיו"ר החברה.

רק שש קרנות נאמנות השיגו ביולי תשואה ריאלית

שש קרנות נאמנות בלבד השיגו בחודש יולי תשואה ריאלית חיובית, בתנאי שמדד עלה החודש ב־1.5 אחוז, כך עולה מסיכומי חברת הייעוץ "מיטב".

המוביל בקרנות נטיף של בנק המזרחי, דקל של דיסקונט, רנית של רבנית, שגב של איגוד, טל של א.ב.י. וטוב של הבנק הבינלאומי.

גם אפיקי ההשקעה המרכזיים האחרים בשוק ההון, השיגו החודש תשואות ריאליות שליליות. מניות הבנקים בממוצע ירדו ב־1.7 אחוז, צמודי הדולר ירדו ב־1.6 אחוז, צמודי המדד עלו ב־0.6 אחוז, וה־מניות החופשיות עלו ב־1.2 אחוז.

העורך: נחמיה שטרסלר

כלל אלקטרוניקה – מעבר מרווח להפסד

הירידה במכירות, הגידול המשמעותי במלאי ובתקופת האשראי ללקוחות והעלייה בהוצאות המכירה, מעידים על קושי בביצוע תחזית המכירות ★ מצבה של סאייטקס והתביעה נגדה בארה"ב עלולים להשפיע על מצבה של כלל אלקטרוניקה

ד"וח על דו"ח / יצחק עזר

הכותב נמנה עם סגל המורים בחוג לחשבונאות באוניבר־סיטה העברית

כלל תעשיות אלקטרוניקה בע"מ הפסידה בשנת 1985 סכום של כ־3.9 מיליון דולר, לעומת רווח של כ־1.5 מיליון דולר בשנה הקודמת. ההון העצמי של החברה הסתכם בכ־32.4 מיליון דולר ומכירותיה בשנה הנוכחית הגיעו לכ־25.8 מיליון דולר.

מכירות החברה ירדו בשנה הנוכ־חית בהשוואה לשנה הקודמת, במיוחד בחלק המיועד לייצוא. הרו־חים מהעבודות בביצוע ירדו באופן דרסטי בהשוואה לשנה הקודמת. הוצאות המכירה וההוצאות הכלליות גדלו בכ־1.4 מיליון דולר לעומת שנה קודמת. כל אלה, יחד עם ההפסד בסכום של כ־2.1 מיליון דולר על אחזקתה במניות סאייטקס, הם מהגורמים העיקריים להפסדים שעליהם דווח השנה.

נזילות טובה

השנה גייסה החברה, במסגרת של זכויות, סכום של כ־5 מיליון דולר. לאחר הנפקה זו הסתכם ההון העצמי (כולל זכויות המיעוט) בסכום של כ־41 מיליון דולר. בנוסף, לחברה התחייבויות לזמן ארוך ועתודות שונות בסכום של כ־8 מיליון דולר. סך כל ההון העצמי וההתחייבויות שאינן עומדות לפירעון בזמן הקצר מסתכם איפוא בכ־49 מיליון דולר. סך הנכסים הלא־נזילים של החברה (רכוש קבוע והשקעות בחברות מסונפות ואחרות) הגיע לכ־35 מי־ליון דולר.

מבנה הון זה מאפשר לחברה לממן השקעות לזמן קצר (בעיקר מלאי ועבודות בביצוע) בסכום של כ־14 מיליון דולר מתוך התחייבויות לזמן ארוך והון. בצורה זו שומרת החברה על רמת נזילות טובה, דבר המאפשר לה להעניק אשראי לזמן ארוך לספקיה, להמשיך ולהשקיע במחקר ופיתוח (סכום של כ־2 מי־ליון דולר לשנה) ולשמור על רמת מלאי גבוהה למרות ההקטנה במכי־רות.

ירידה במכירות

היקף המכירות והעבודות בביצוע של החברה בשנת 1985 הסתכם בכ־25.8 מיליון דולר — ירידה של כ־6.5 אחוזים בהשוואה לשנה הקו־דמת. מרבית מכירות החברה הן לייצוא, סכום של כ־19.5 מיליון דולר בשנת 1985. דא עקא, שבחלק זה חלה ירידה בהשוואה לשנה קודמת בשיעור של כ־13%, דבר העלול להיות סימן לבאות.

בד בבד עם הירידה במכירות חל גידול ברמת המלאי של החברה. מלאי המוצרים המוגמרים והתוצרת בעיבוד גדל בכ־3.2 מיליון דולר בהשוואה לשנה קודמת, בעוד שמלאי חומרי־הגלם של החברה הוקטן בכ־600 אלף דולר בהשוואה לשנת 1984. סך החובות של הלקו־חות נשאר ברמה זהה לשנה הקודמת והסתכם בכ־11.8 מיליון דולר, וזאת למרות הירידה בהיקף המכירות שחל השנה. עם זאת, בהרכב החובות של הלקוחות חל שינוי משמעותי: בעוד שבשנה קודמת כמעט כל האשראי ללקוחות היה לזמן קצר, הרי שבשנה הנוכחית חלק מחובות הלקוחות (סכום של כ־5.5 מיליון דולר) הוא חובות לזמן ארוך לתקופה של עד 6 שנים.

שילובם של נתונים אלה מהווה אות אזהרה לעתיד; הירידה במ־כירות מצד אחד, יחד עם הגדלת רמת מלאי המוצרים בצורה משמ־עותית והגידול המשמעותי בתקופת האשראי שהחברה מעניקה ללקוחו־תיה מצד שני, יתכן ומעידים על קשיים הולכים וגדלים בביצוע המכירות. זאת ועוד, הוצאות המכי־רה של החברה גדלו בשנה הנוכחית בסכום של כמיליון דולר בהשוואה לשנת 1984, וגם נתון זה מעיד על קשיים שבפניהם עומדת החברה בביצוע המכירות.

לכלל אלקטרוניקה עבודות בבי־צוע אשר הרווח בגינם נזקף בד בבד עם התקדמותן. ההשקעות בעבודות אלה לסוף 1985 הסתכמו בכ־5.8 מיליון דולר, כלומר ששיעור הרווח הגולמי הצפוי על אותן עבודות מגיע לכ־10 אחוזים. אם ניקח בחשבון את הוצאות המכירה, ההנה־לה והכלליות של החברה, המגיעות לשיעור של כ־42%, נקבל שלחברה יש למעשה הפסדים כתוצאה מאותן עבודות בביצוע. הפסדים העשויים להגיע לכ־2 מיליון דולר. יש לציין, שבשנת 1985 חלה ירידה משמעו־תית בהיקף העבודות בביצוע בהש־וואה לשנה קודמת, ירידה שהסתכ־מה בכ־45%. ואולם התופעה הבול־טת ביותר בתחום זה בהשוואה לשנה הקודמת, היא השינוי בשיעור הרווח שנזקף על אותן עבודות.

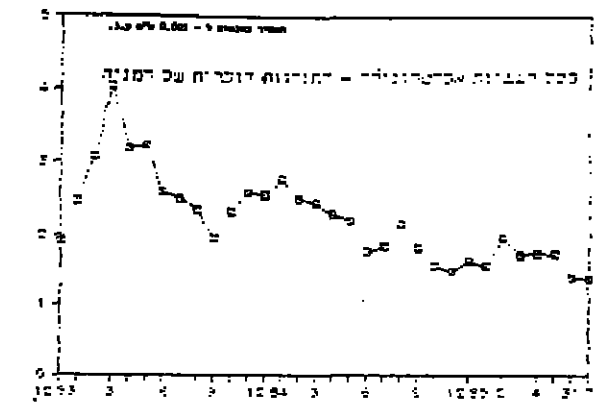

בשנה הנבדקת הרווח הצפוי על אותן עבודות הסתכם כאמור בכ־10%, בעוד שבשנה הקודמת הרווח הצפוי הסתכם בכ־138%, ויתכן שזו אחת הסיבות להפסדים שדיווחה כלל אלקטרוניקה השנה.

תביעה בקשר לסאייטקס

לכלל תעשיות אלקטרוניקה ב־ע"מ השקעה בסאייטקס, המוצגת במאזן בסכום של כ־16.6 מיליון דולר. שווי השוק של ההשקעה, על־פי מחיריה בבורסה בארה"ב, מסתכם בכ־12 מיליון דולר בלבד, פער של כ־4.6 מיליון דולר. החברה מימשה בשנה הנוכחית חלק מאחזקותיה בסאייטקס, והיא מחזיקה בכ־14.6% ממניותיה. זאת לעומת אחזקה של 18.3% בשנה הקודמת. מימוש ההשקעה נעשה במסגרת הנפקה שסאייטקס ביצעה בארצות־הברית ("מכר בעלים"). תמורת המימוש הסתכמה בכ־2.6 מיליון דולר, והר־ווח שנבע לכלל אלקטרוניקה ממימוש הסתכם בכ־1.7 מיליון דולר.

בקשר לאותה הנפקה הוגשה תביעה בארה"ב על־ידי בעלי מניות של סאייטקס, אשר רכשו מניות שלה בעקבות התשקיף שפרסמה סאייטקס בארה"ב. התביעה הוגשה, בין היתר, נגד סאייטקס וחברי מועצת המנהלים שלה. לטענת התובעים, הפרה סאייטקס הוראות דיווח של רשות ניירות־הערך האמריקאית בנוגע לגילוי מטעה או חוסר גילוי נאות במסגרת התשקיף ואחרי פרסומו. הטענות מתייחסות בעיקר לפיתוח דור חדש של מוצרים העומדים לשיווק בשנת 1986, שיביאו להתיישנות מוצרי סאייטקס וכן לחוסר גילוי באשר להשפעת התוכנית הכלכלית על מצבה של סאייטקס. לדעת התובעים, לגורמים אלה השפעה שלילית על מצב סאייטקס ומחיר מניותיה בבור־סה.

בנוסף לתביעה זו קיימת טענה שהופרו זכויות פטנט הרשומות על שם מתחרה של סאייטקס, וזאת על־ידי חברה־בת של סאייטקס. לתבי־עות אלה עשויה להיות השפעה מהותית על התוצאות העסקיות של סאייטקס ועל נזילותה, וכתוצאה גם על התוצאות של כלל אלקטרוניקה. בחוות־הדעת של רואי־החשבון על הדוחות הכספיים של כלל אלקט־רוניקה, צוינו תביעות אלה והוח[illegible] לתוצאות של אותן תביעות. בשנת 1985, בניגוד לשנים קודמות, דיווחה סאייטקס על הפסד. חלקה של כלל אלקטרוניקה בהפסד של סאייטקס לשנת 1985 הסתכם בכ־2.1 מיליון דולר, זאת לעומת רווח של כמיליון דולר בשנה קודמת.

יש לציין, שסאייטקס המשיכה לדווח על הפסדים ברבעון הראשון של שנת 1986, ולהפסדים אלה יש השפעה על התוצאות העסקיות של כלל אלקטרוניקה בשנת 1986. החברה לא רשמה הפרשות לגבי הפסדים אלה.

מכירות עם זכות החזרה

אחת הבעיות הקשות בדו"חות הכספיים של חברות עתירות־טכנו־לוגיה, כדוגמת כלל אלקטרוניקה, הינה השאלה מתי בוצעה המכירה, וכמובן בעקבותיה, מתי ניתן לממש את הרווח על המכירה. מובן שלת־שובה על שאלה זו השלכות על רווחיות החברה, המלאי והחייבים. הנושא בולט במיוחד כאשר השיווק נעשה באמצעות מפיץ עצמאי, ואז מתעוררת השאלה האם המכירה למפיץ או רק כאשר אותו מפיץ מכר את המוצר ללקוח הסופי. כלל אלקטרוניקה מכירה במכירות עם משלוחן ללקוחות. עם זאת, מעניקה החברה במקרים מסויימים זכות להחזיר את המערכות שנרכשו במשך תקופה של בין 6 ל־12 חודש מיום ההתקנה. אפשרות החזרה זו, בהתחשב בתחרות החריפה הקיימת בענף האלקטרוניקה בעולם והתקד־מות הטכנולוגית בעולם, עלולה לגרום להפסדים ניכרים בעת ביצוע ההחזרה, שכן המוצר בחלק מהמק־רים הופך להיות מיושן.

קיימת גישה שמרנית האומרת שהרווח על מכירות עם זכות החזרה יוכר רק לאחר תום תקופת ההחזרה. החברה בדו"חותיה הכספיים אינה מציינת את סכומי המכירות שיש לגביהן זכות החזרה, היא רק מציינת שמדיניותה הינה ליצור הפרשות להפסדים צפויים במקרים של מי־מוש הזכות.

דחיית הוצאות

בשנת 1985 חתמה החברה על חוזי מכירה של כ־13 מיליון דולר. הוצאות החברה בקשר עם השגת חו־זים אלה הסתכמו בכחצי מיליון דולר. החברה ראתה בהוצאות אלה (שיש להניח שמרביתן הוצאות מכירה) נכס, ולפיכך הוצגו יחד עם החובות לזמן ארוך. אין החברה מציינת בדו"חותיה מתי ייזקף סכום זה לדו"ח רווח והפסד ובאיזו צורה.

יש לציין, שגישה זו יושמה לראשונה בשנה הנוכחית ובכך נמנעה הגדלה של ההפסד המדווח לשנת 1985, שאילולא כן היה מסתכם בכ־4.4 מיליון דולר. לאור ההפסדים המשמעותיים שעליהם דיווחה החברה בשנה הנוכחית, יתכן והיה מקום לנקיטת מדיניות שמר־נית יותר ולא לדחות הוצאות, אלא לזוקפן לדו"ח רווח והפסד בשנה שבה התהוו. זאת במיוחד לאור העובדה, שהוצאות המכירה וה־הוצאות הכלליות של החברה מהוות כ־42% ממכירותיה.

תמצית דו"ח רווח והפסד מאוחד (באלפי דולרים)

	דצמבר 1985	דצמבר 1984
מכירות וביצוע עבודות	25,841	27,634
עלות המכירות והעבודות	15,384	17,229
רווח גולמי	10,457	10,405
הוצאות מימון, נטו	1,562	206
הוצאות מכירה, הנהלה וכלליות	10,828	9,401
(הפסד) רווח תפעולי	(1,933)	798
(הוצאות) הכנסות אחרות, נטו	(1,872)	1,320
(הפסד) רווח לפני מס	(3,805)	2,118
מסים על ההכנסה	135	634
(הפסד) רווח נקי	(3,940)	1,484

תמצית מאזן מאוחד ליום 31 בדצמבר 1985 (באלפי דולרים)

מזומנים	5,464	אשראי קצר מבנקים	11,053
חייבים	11,841	זכאים אחרים	10,451
מלאי ועבודות בביצוע	13,251	סה"כ התחייבויות שוטפות	21,504
סה"כ רכוש שוטף	30,556		
חוב לקוחות לזמן ארוך	5,453	התחייבויות לזמן ארוך ועתודות	7,755
השקעות בחברות אחרות	24,453	זכויות המיעוט	8,287
רכוש קבוע	7,737	הון עצמי	32,440
רכוש אחר	1,787		
	69,986		69,986

אגוז
קרן נאמנות צבירה

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 23 של חוק ניירות ערך תשכ"ח – 1968 בדבר פרסום תשקיף לפיו מוצעות יחידות של הקרן כדלקמן:

החל מיום 3.8.86 שעה 08.30 ועד ליום 31.7.87 שעה 09.45 מוצעות יחידות במספר בלתי מוגבל במחירי יחידה משתנים שייקבעו בתוספת שיעור הוספה כמפורט בתשקיף.

מדיניות ההשקעות של הקרן:

הקרן תשקיע לפחות 75% (שבעים וחמישה אחוזים) מנכסיה באגרות חוב שהונפקו ע"י המדינה. בכפיפות לאמור לעיל ישקעו לפחות 33% (שלושים ושלושה אחוזים) מנכסי הקרן באגרות חוב צמודות לפחות בחלקן למדד המחירים לצרכן שהונפקו ע"י המדינה ולפחות 33% (שלושים ושלושה אחוזים) מנכסי הקרן באג"ח צמודות למטבע חוץ שהונפקו ע"י המדינה. בקשות לרכישת יחידות של הקרן ביחד עם התמורה המשוערת בגין מספר היחידות המבוקשות ניתן להגיש למנהל באמצעות בנקאי הקרן – בנק דיסקונט לישראל בע"מ במישרין, או על ידי בנקים אחרים וסוכני ניירות ערך החברים בבורסה לני"ע בת"א.

עותקים מהתשקיף ניתן להשיג בכל סניפי הבנקים וסוכני ניירות הערך החברים בבורסה לניירות ערך בתל־אביב.

עותק מהתשקיף ומההיתר לפרסומו הוגשו לרשם החברות.

אין לראות בהודעה זו הזמנה לרכוש את היחידות המוצעות.

הנאמנים: בנק דיסקונט לישראל בע"מ
בנק לאומי לישראל בע"מ

אילנות-חברה לניהול קרנות נאמנות של דיסקונט בע"מ
אילנות דיסקונט

אוריון
קרן נאמנות לחלוקת דיבידנד

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 23 של חוק ניירות ערך תשכ"ח – 1968 בדבר פרסום תשקיף לפיו מוצעות יחידות של הקרן כדלקמן:

החל מיום 3.8.86 שעה 08.30 ועד ליום 31.7.87 שעה 09.45 מוצעות יחידות במספר בלתי מוגבל במחירי יחידה משתנים שייקבעו בתוספת שיעור הוספה כמפורט בתשקיף.

מדיניות ההשקעות של הקרן:

הקרן משקיעה לפחות 40% מהשקעותיה בניירות ערך נסחרים במטבע חוץ או צמודים למטבע חוץ ולפחות 40% מהשקעותיה באגרות חוב צמודות לפחות בחלקן למדד המחירים לצרכן (כולל בשטרי הון הני־תנים להמרה במניות ואשר גם צמודים לפחות בחלקם למדד), באגרות חוב מסוג ברירה ובאגרות חוב לא צמודות בריבית גבוהה.

בקשות לרכישת יחידות של הקרן ביחד עם התמורה המשוערת בגין מספר היחידות המבוקשות ניתן להגיש למנהל באמצעות בנק ברקליס דיסקונט בע"מ ובנק דיסקונט לישראל בע"מ במישרין, או על ידי בנקים אחרים וסוכני ניירות ערך החברים בבורסה לני"ע בת"א.

עותקים מהתשקיף ניתן להשיג בכל סניפי הבנקים וסוכני ניירות הערך החברים בבורסה לניירות ערך בתל־אביב.

עותקים מהתשקיף ומההיתר לפרסומו הוגשו לרשם החברות.

אין לראות בהודעה זו הזמנה לרכוש את היחידות המוצעות.

הנאמנים: בנק ברקליס דיסקונט בע"מ
בנק לאומי לישראל בע"מ

מנהל הקרן: אילנות-חברה לניהול קרנות נאמנות של דיסקונט בע"מ
אילנות דיסקונט

ברק
קרן נאמנות

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 23 של חוק ניירות ערך תשכ"ח – 1968 בדבר פרסום תשקיף לפיו מוצעות יחידות של הקרן כדלקמן:

החל מיום 3.8.86 שעה 08.30 ועד ליום 31.7.87 שעה 09.45 מוצעות יחידות במספר בלתי מוגבל במחירי יחידה משתנים שייקבעו בתוספת שיעור הוספה כמפורט בתשקיף.

מדיניות ההשקעות של הקרן:

הקרן משקיעה לפחות 10% מהשקעותיה באגרות חוב צמודות לפחות בחלקן למדד המחירים לצרכן (כולל בשטרי הון בנקאיים הניתנים להמרה במניות ואשר גם צמודים בחלקם למדד), לפחות 10% מהשק־עותיה בניירות ערך נסחרים במטבע חוץ או צמודים למטבע חוץ, ולפ־חות 10% מהשקעותיה במניות ובאגרות חוב הניתנות להמרה.

בקשות לרכישת יחידות של הקרן ביחד עם התמורה המשוערת בגין מספר היחידות המבוקשות ניתן להגיש למנהל באמצעות בנק ברקליס דיסקונט בע"מ ובנק דיסקונט לישראל בע"מ במישרין, או על ידי בנקים אחרים וסוכני ניירות ערך החברים בבורסה לני"ע בת"א.

עותקים מהתשקיף ניתן להשיג בכל סניפי הבנקים וסוכני ניירות הערך החברים בבורסה לניירות ערך בתל־אביב.

עותק מהתשקיף ומההיתר לפרסומו הוגשו לרשם החברות.

אין לראות בהודעה זו הזמנה לרכוש את היחידות המוצעות.

הנאמנים: בנק ברקליס דיסקונט בע"מ
בנק לאומי בע"מ

מנהל הקרן: אילנות-חברה לניהול קרנות נאמנות של דיסקונט בע"מ
אילנות דיסקונט

דובדבן
קרן נאמנות צבירה

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 23 של חוק ניירות ערך תש־ 1968 בדבר פרסום תשקיף לפיו מוצעות יחידות של הקרן כדלק

החל מיום 3.8.86 שעה 08.30 ועד ליום 31.7.87 שעה 09.45 מו יחידות במספר בלתי מוגבל במחירי יחידה משתנים שייקבעו בתו שיעור הוספה כמפורט בתשקיף.

מדיניות ההשקעות של הקרן:

הקרן משקיעה עד 50% מנכסיה במניות ובניירות ערך הניתנים לה במניות של חברות תעשיה, אנרגיה (לרבות נפט) ושרותים ולפ 25% מנכסיה באגרות חוב צמודות במלואן או בחלקן למדד המחי לצרכן (כולל בשטרי הון בנקאיים הניתנים להמרה במניות ואשר צמודים בחלקם למדד) ובין היתר תחזיק כספים באמצעים נזילים, כ מטבע חוץ.

בקשות לרכישת יחידות של הקרן ביחד עם התמורה המשוערת ב מספר היחידות המבוקשות ניתן להגיש למנהל באמצעות בנקאי ה – בנק דיסקונט לישראל בע"מ במישרין, או על ידי בנקים אחרים וסו ניירות ערך החברים בבורסה לניירות ערך בתל־אביב.

עותקים מהתשקיף ניתן להשיג בכל סניפי הבנקאים וסוכני נייר הערך החברים בבורסה לניירות ערך בתל־אביב.

עותקים מהתשקיף ומההיתר לפרסומו הוגשו לרשם החברות.

אין לראות בהודעה זו הזמנה לרכוש את היחידות המוצעות.

הנאמן: בנק לאומי לישראל בע"מ

מנהל הקרן: אילנות-חברה לניהול קרנות נאמנות של דיסקונט בע"מ
אילנות דיסקונט

هكذا من الاصل

[illegible]

מכתבים למערכת הארץ

גם אני פלשתינאי אותנטי

רבים מבקשים לודות לפשר המדויק של ההגדרה החדשה ש' העלה ראש ממשלת לישראל לפני מלך מרוקו בפגישתם על אדמת ארצו: פלשתינאים אותנטיים. אם נקבל את התרגום העברי ל"אותנטי" לפי מלון אבן־שושן (אמת, מקורי, מוסמך) ואם נקבל שהאמת המוכחת ביותר היא האמת המתעדת ביותר, ואם אין טוב להבהרת סוגייה מאשר הדוגמה הקונקרטית, הריני מביא בזה לדוגמה את עצמי.

אני פלשתינאי אותנטי. כמובן, מתוך ההנחה שפלשתינאי הינו כל מי שהיה תושב "פלשתינה", שמה של ארץ־ישראל בתקופת המנדאט הבריטי. כידוע לנו, נתייחד ונתקבל כינוי זה מזה תקופה ארוכה, מסיבות ידועות, רק לגבי אזרחי אותה פלש־תינה בני העם הערבי, הם וגם צאצאיהם המרובים מהם, ולא לגבי שאר האזרחים וצאצאיהם, אם יהו־דים ואם בני עמים אחרים, כמו ארמנים, צ'רקסים, דרוזים, יוונים, אתיופים ועוד.

אולם עובדה היא, שבידי לפחות שני מסמכים המעידים על עברי הפלשתינאי: האחד, תעודת ה אזרחות מיום 12.1.1940, מטעם ממשלת פלשתינה (א"י). השני, אישור מטעם משרד ההגנה הבריטי על שירותי הצבאי ב"רגימנט ה פלשתינאי" במלחמת העולם ה שנייה, שגם בו שירתו, אמנם בפלד־ פרציות נבדלות, אזרחי ארץ ישראל בני עמים שונים.

"פלשתינאים אותנטיים" מסוגי היו כמעט כל 600 אלף היהודים אזרחי הארץ ערב הקמתה של מדינת ישראל. ואם עובר הכינוי גם בירושה, זכאים לו גם כל צאצאיהם המרובים מהם.

דוד ניב
ירושלים

הרצפה והתקרה של המשק

יש חוק אנושי שאפילו ליהודים וישראלים אין מנוס ממנו: אם יש לאנשים "רצפה" הבטחונית שלא יפלו לתהום ויש להם "תקרה" הנוסמת מהם שיאים פוטנציאליים, הרי שבין אותה תקרה ורצפה אתה מוצא כל דבר שהוא, חוץ כאשר מאמץ.

זה בדיוק המצב במשק הישראלי. הרצפה היא "הקביעות", שיסודו־תיה היו הישג סוציאלי כרשום, שהתפתח ל"הסינות דיפלומטית" מקפת המגינה על כל עובד באשר הוא לא עובד.

והתקרה עיקרה בהיעדר צמיחה כלכלית. אנשים בישראל בעלי ני־סיון אנושי ומנהיגותי ברמה גבוהה (אלופים מיל') אינם מנוצלים למע־שה. אילו צמחה הכלכלה, היו אלפ־פים אלה עומדים בראש הפרויקטים הצומחים.

בבניין ה"קביעות" בישראל תופ־סי עמדות המפתח זויבים לצאת לפנסיה או למעול (ולהיתפס) בסכו־מים נכבדים, או להשתייך למפלגה שהפסידה — על מנת שיפנו את מקומם. ביצועים בינתיים אינם סיבה מספקת להדחה. וכך, הרבים שבעמדות הזינוק לקראת עמדות המפתח, אינם רואים כל סיכוי.

גדעון סמיד
חיפה

סימון הגר, ככתובת קעקע

כאשר היטלר עלה לשלטון בגר־מניה, אחת ההוראות הראשונות שהוציאו השלטונות הנאציים, היתה לסמן בדרכוניהם של היהודים את J גדולה. זמן רב לפני שנאלצו לשאת טלאי צהוב ולפני השמדתם הפיזית.

הסיבה לכך היתה להקל על זיהויים במטרה לשמור על טהרת הגזע הארי. יכולים להעיד על כך וכיצד הרגישו אז, אותם אלפי העולים אשר הגיעו ארצה מגרמניה בשנות השלושים, כאשר בדרכוניהם מת־נוססת האות J בצהוב, והיינו — JUDE, יהודי.

נראה שרעיון שמירת טהרת הגזע היהודי הוא אשר מנחה את שר הפנים הרב פרץ בדרישתו לסמן "גר" בתעודת הזהות. טיפולה של הרבנות ביהודי אתיופיה יוכיח. אני יכול להציע לו עוד רעיונות מאותו בית המדרש. למשל, לסמן בכתובת קעקע על פנים הזרוע את מספר היהודי והגר.

חשוב שנזכור שחוק נגד גזענות לא התקבל במדינת ישראל בשל התנגדותם של הדתיים. רק מוסא אינו רואה את הקשר הישיר בין סי־מן בתעודת הזהות וגזענות. תאוות השלטון בכל מחיר של המפלגות הגדולות דוחפת אותם להיכנע גם לתכתיב זה. ואבוי לנו שלכך הגענו.

חיים בך
תל אביב

"מורשת" במלואה

אבן: בלי השמטות

קביעתו של אבא אבן כי הטלוו־זיה השודית לא רכשה ולא תשדר את הפרקים האחרונים בסדרה "מורשת", אינה מדוייקת.

הטלוויזיה השוודית רכשה את הסדרה כולה ותשדר את כל פרקיה, לבד מהפרק השביעי הדן כולו ביה־דות ארה"ב. פרק זה, שמן הסתם הופק בשביל קהל הצופים האמריק־אי, יש בו עניין מוגבל לקהל השודי. אך שני החלקים הנוספים, הדנים בשואה ובתקופת מדינת ישראל ישודרו בטלוויזיה השוודית.

פרנק הירשפלד
הטלוויזיה השוודית
שוודיה

האיזור המעניין

בשבועות האחרונים מופיעות ב־"הארץ" וב"העיר" מודעות, המכרי־זות כי "לוח "העיר" ו"הארץ" מכסה את כל האיזור המעניין אותך. בגו־ויר הזול ביותר בעיר." הטקסט מלווה בתמונה של אשה עירומה, שחלק מגופה מכוסה בעיתון. הקשר האסוציאטיווי המתבקש הוא שאשה היא סחורה עוברת לסוחר; ושהאטר־קטיוויות שלה נעוצה בחלקי גוף מסויימים. יוצא מזה, שנשים מוצגות כמוצר שתכליתו לשמש כאביזרמין לגברים.

הפנייה עצמה היא לגברים. כמובן (נשים, כנראה לא קוראות את "הארץ" ו"העיר"). גברים האמורים מראש להסכים עם הקביעה הנ"ל. המודעה איפוא, משפילה נשים ומזלזלת בגברים, ויוצרת אווירה של ביזוי כבוד האדם.

אסתר עילם
רמת אביב

סנטור טפט וח"כ אדרי

לאדלי סטיוונסון מייחסים את האימרה, כי הסנטור רוברט טפט משמש אוטוריטה למה שהנשיא אייזנהאור חושב. האיך להקיש ברוחה על הצמד־לצורכי־מרוקו אד־רי־פרס? אני מקווה שלא, אם כי משקלו המגולי של אדרי במקרה הנוכחי, עולה על זה של שותפיו לדעה, ח"כ חיים רמון ועזר וייצמן. כל זה למרה ח"כ אדרי היה עד בלעדי לשיחות ראש הממשלה ומלך מרוקו, עובדה המשווה ל־ הצהרותיו ערך לא מבוטל.

אגב, אדרי לא התפעל בשיחה רעותיו בשיפורי התקשורת הישר־אלית — קולו בקע גם ממרקע הטלוויזיה הבלגית.

ד"ר חיים טייבמן
תל אביב

קולנוע / רחל גורדין

האמונה היא מצב טבעי. שרק ילדים עוד חיים אותו. הילדה עם יוהנס המשוגע (פרבן לרדורף ריי), המכור כי הוא ישו הנוצרי

המצלמה מגרשת את המצלמה

"אורדט", סינמטקים בת"א ובירושלים

השבוע בסינמטק ירושלים ו־ בשבוע הבא בסינמטק ת"א, יוכלו הצופים ליהנות מקסם יצירתו של קרל תיאודור דרייר, "אורדט" (דנמרק 1955). דרייר ("דפים מספר השטן", "ז'אן ד'ארק", "ומפיר", "יום הזעם", "גרטרוד") הוא אחד ה קלסיקונים של הקולנוע, שהשפיע על במאים רבים, ביניהם אינגמר ברגמן. רבים מסרטיו שלא הוקרנו בארץ, עוסקים בהוויה הדתית, בסובלנות ובחוסר־סובלנות. "אור־דט" הוא הראשון בסידרה של יצירות מופת קולנועיות הזוכות עתה לתרגום עברי במפעל הארכיון הישראלי לסרטים/סינמטק ירושלים.

הקולנוע, טען דרייר, קרוב ל־ אדריכלות יותר מאשר לכל צורת אמנות אחרת, מאחר שכמוה הוא אינו מוקה את המציאות, אלא מנאה מבנה־ טהור של הדמיון האנושי. "עלינו לחטוף את הקולנוע מקיבוק הרב של הנטורליזם" כתב, "להשתמש במצלמה כדי לגרש את המצלמה". כדאי לזכור דברים אלה כשבאים לצפות ב"אורדט" — סרט שעל פני השטח עוסק בהתרחשות נס נוצרי, ובאופן עמוק יותר נוגע באופיה הפרדוכסלי של האמונה. מי שיתייחס לסרט כאל השתקפות מדויקת של מציאות, יראה ב־"אורדט" סיפור נוצרי באיזור על אפשרותם של נסים. מי שיסתכל בו כבמשל — יראה סרט על חוסר האפשרות של בני־אדם לבצע אקט טוטלי של התמסרות.

הסרט, על־פי מחזה מאת קאי מונק, מציג את משפחתו של חוואי דני מצליח, המחזיק בנצרות של שמחה ואהבה אך אינו מסוגל להאמין בה באמת. בנו האחד הוא אתיאיסט. במצב של מצוקה נותרים לו רק פכוזן־העיניים והיאוש. בנו השני מתאהב בנערה שאביה, המטיף לנצרות המורה והמגבית, עויין את רתו. בנו השלישי, משוגע. מאז שהתמסר ללימודי התיאולוגיה הוא בטוח שהינו ישוע הנוצרי, והוא מתייסר בגין הכפירה של האנושות. הכל מזלזלים בו ומתביישים בו. אביו הזקן, המתפלל להחלמת בנו, מודה כי לא עשה זאת באמונה שלמה. אילו התפללתי באמונה — היה הנס קורה", הוא אומר, "אך אני התפללתי כי חשבתי שכדאי לנסות...".

אפילו אשתו וכת־הלב של הבן האתיאיסט, היודעת כי "הכל סביבנו מלא נסים קטנים שה' עושה בחשאי", מכבה את הנרות שה"משוגע" מציב בחלון. האמונה מוצגת בסרט כמצב טבעי, שרק יל־דים עוד חיים אותו. כל האחרים מתגעגעים לחסר, אך בגלל היסו־סיהם, ספקנותם, מריבותיהם, אי־יכולתם לקבל את העולם קבלה אמיתית — הם אינם מאפשרים את התגשמותו. "לאביר האמונה", כותב קירקגור, "יש הכוח לרכז את כל הווית חייו ואת המשמעות של הממשות במשאלה אחת. מי שנעדר כח הריכוז הזה, העוצמה הפנימית הזאת... יהיה טרוד כל הזמן בשלי־חויות קטנות ולעולם לא יגיע לתוך הנצח, שגם בהיותו קרוב ביותר לנצח ידמה לחשוב ששכח דבר־מה מאחוריו ועליו לחזור חזרה". ("חיל ורעדה" בתרגומו של איל לוין).

האורדיכלות כביטוי של גופים פנימיים מלווה את הסרט. בדיאלוג אומר ה"משוגע" המאמין כי הוא ישוע: "אני בונה בתים, אך אנשים מסרבים לגור בהם. אחרים מהם מתגוררים בצריפים חצי גמורים. אחרים — בהריסות, ואחרים לגמרי חסרי־בית". דרייר מצלם כביטוי לבנה המתנוססת ברוח, בצבעי השחור־לבן של הסרט, כמו מחוז געגועים. צמחי החולות נעים ברוח כמו גלים בעת שה"משוגע" נושא את דברו מעל הגבעות. עגלה עם סוסים חולפת על קו הרכס. הכומר, בבגד שחור, נבלע לתוך חצר הבר־סיה המבהיקה מלובן. האשה המתה מונחת בארון הקבורה שלה מול וי־לונות זוהרים בלבן, ממתינה לנס.

הבימאי שומר על פורמליות המורה של משל גם בסיפור עצמו (אב, שלושה בנים שכל אחד מהם מייצג עמדה דתית וכו'), גם בהעמדת הסצנות. האב הזקן בסרט, למשל, כמעט אינו מסתכל בבן־שיחו, אלא מדבר אליו כשפניו מו־פנים להווית, כמו בתמונה. דרייר מספר את הסיפור הפנימי של הסרט בעיקר באמצעות העמדת הדמויות ביחס לנוף ותנועות המצלמה. מציגה של חיפושים אחר ה"משוגע" שנעלם, לקראת סוף הסרט, נעשית אצלו לדגם של "חיפוש" באמצעות האור והחושך, קריאות המחפשים, תנועות המצלמה, והתנועה בתוך התמונה.

מי ייתן והיצירות הבאות בסידרה בעקבות "אורדט" לא יקלקלו את השורה.

מדריך הארץ

פרק יומי
מבלי יאריב

משנה יומית
אהלות ת, א־ב

דף יומי
מגי"ין

הלכה יומית
רב' הנ' בסער קפגה, יב־ב

תורנות רופאים
המגנת רופאים במקרים דחופים: מ־6 בערב עד למחרת ב־7 בבקר בתחנות מד"א טל' 101.
מגן דוד אדום:
ירושלים 523133
תל־אביב 5460111
חיפה 512233
גוש דן 781111
הרצליה 052־541333
נהריה 823333
רחובות 08־451533
בת־ים 5511111
חולון 803133
לוד־רמלה 08־221022
באר שבע 057־74767
מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית:
בימים א'־ה' — 8.00—20.00
בימי ו' — 8.00—15.00
טלפונים: 03־433500, 03־433500
"שקף" — שרות רפואי לקש שרות ביקורי בית של רופאים מומחים לילדים ותינוקות בשעות 19—24:
טל' 03־7549111 "שקט" קוד מניי 222

ער"ן — עזרה ראשונה נפשית:
(24 שעות ביממה):
ירושלים 227171
תל־אביב 261113,261111
חיפה 672222.3
נתניה 053־35316
באר־שבע 057־418111
מרכז רפואי באר יעקב, 08־223958

מרכז סיוע לנפגעות אונס
(24 שעות ביממה):
תל־אביב טל' 234819
ירושלים טל' 02־245554
חיפה טל' 04־382611
מרכז סיוע למכורי להק מכבים "מעגלים"
א ודה 11.00־13.00
ב ודד 16.00־18.00
טל: 220031
רח' מאפו 13 תל־אביב
מרפאות שיניים לעזרה ראשונה:
תל־אביב:
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) טלפון: 294869.
03—285822
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00—24.00, אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד. בר כוכבא 49 טל: 03־284649 פתוחה בימים א'־ה' בין 21.00 עד 23.00 ימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00 שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
חיפה:
רח' הגפן 26, קומה ג'. טל' מס' 04—523—566. שעות הקבלה כל יום בין 20.00—23.00.

שח"ק — שירות רפואי נייד (24 שעות ביממה, כולל רפואת שיניים):
ירושלים, מוקד יום * 660585. 669531
מוקד לילה, שבת וחג * 226191. מנוי מס' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מגן ב"ד
תל־אביב, מוקד יום * 218820, 218898
מוקד לילה * 631011 מנוי 3752 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכון ב"ד
ער ביד * אוזן קשבת לילד ולהורים
תל אביב * לילד "226027 24 ש' ביממה
להורים, בימים ב', ה' מ־20.00־17.00.
חיפה ונהריה — 229488 מ־20.00־11.00

תורנות בתי־חולים
תל אביב רוקח — (ילדים)
איכילוב — (פנימית, כירורגית)
ירושלים בקור חולים — (כירורגית)
הדסה ע"כ — (ילדים, אורטופדית, עיניים, א.א.ג.)
שערי צדק — (פנימית)
הדסה הר"צ — (נשים)

תורנות בתי־מרקחת
תל־אביב מוזר בורוד 3 פינת רמז 19 442804
סניטס אבן גבירול 83 246001
ירושלים מרפאת רחבה הב"נ 28 523191
חיפה מאוחדת סבכות עתלית 6 644231
בת ים קופ"ח עין יהב 2 884854
חולון ד"ר תורי סוקולוב 70 842435
רמת גן בבלי ז'בוטינסקי 71 7516272
נתניה קופ"ח כללית בורוצקי 31 91123
פתח תקוה הדיקן ספטמבר 24 910946
הקריות הרכז סבכות מוריעין ק. מוצקין 715136
רחובות כללית בני ביתה 452381
חדרה בליק ה. הבאול 23 36525

דלת פתוחה
מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי — ייעוץ ומידע בנושא חברות, משפחה, מיניות — אמצעי מניעה.
ימים ב' ג' ד' — 17.00־20.00
טשרניחובסקי 66 ת"א, טל' 281228־9
חיפה: ימים א' רד' 19.00־16.00 רח' הספורט 14 טל' 381520

מרכזי מידע — אגד
03—432777 04—549121
02—528231—2

מוגש כשרות לציבור ע"י
הסנה
חברה ישראלית לביטוח בע"מ

שידורי הטלוויזיה

כללית
17.30 הלב
18.30 (ע) קיצור החדשות
18.32 (ע) ג'ניפר — סדרה לילדים
19.00 (ע) יומן השבוע
20.00 כותרות מבט
20.02 עד פוס — מאגאזין לפנאי ולבידור
21.00 מבט לחדשות
21.30 שושלת — סדרה אמריקאית
22.20 סוף ציטוט
23.00 מלוא הבית — סדרה מתעשעת
23.30 פסוק של יום חדשות

לימודית
90.00 עד כאן — מידע ובידור
09.05 שעת כושר
09.15 כלי־ סדרות
09.35 דון קישוט איש לאמנשה
10.25 מופעי המסמך
10.50 הסערה — מזוהר של ויליאם שייקספיר
14.00 עד כאן — מידע ובידור
14.05 שעת כושר
14.15 מי מפחד מאופרה — מיניון — קטעים מן האופרה "מיניון"
14.40 רכבת ההפתעות
15.00 רחוב סומסום
15.30 החבורה של פרפי
16.00 שירים מתוצרת הארץ — עם אריק איינשטיין
17.00 ערב חדש

ירדן ערוץ 6
18.00 בית ספר לילדים, מבצע כשרונות צעירים
18.30 קתרין (סדרה היסטורית)
19.00 חדשות בצרפתית
19.15 לקט שירים
19.30 חדשות בעברית
19.45 מאגאזין 01 (סרט תיעודי)
20.00 חדשות בערבית
20.30 צ'ארלי וחבורתו (סדרה קומית)
21.10 אתגרים בעולם (סדרה דוקומנטרית)
22.00 חדשות באנגלית
22.15 דאלאס

לבנון ערוץ 12
13.00 [illegible]
13.30 בית תהלים (סדרה)
14.00 בוערון 700
14.30 מעיינות משפחות (ערבית)
15.00 סרט: "נערה להשכיר" עם בט ארמסטרונג
16.30 אי המטמון (מצויר)
17.00 הבית המעופף (מצויר)
17.30 הבובות עם לינדה קרטר
18.00 מאנקי (סדרה)
18.30 [illegible] (קומי)
19.00 [illegible]
21.00 סרט: [illegible]
22.30 מעיינות משפחות (ערבית)

שידורי הרדיו

קול המוסיקה
06.02 צלילי בוקר
07.07 בוקר טוב
07.30 שחרית מוסיקלית
09.30 קונצרט בוקר
12.05 [illegible]
13.00 קונצרט צהרים
15.05 צלילי פסנתר
16.00 קונצרט מנוחה
18.30 מוסיקה ליום ראשון
20.05 ערב טוב
20.30 מסורות מוסיקליות בארץ
21.00 ימי המוסיקה הקאמרית בגליל העליון 1986 בכפר בלום

רשת א'
12.05 בעקבות הכוכב — מאולפן במוזיאון ישראל
14.06 לבת ולבן ולכל המתעניין
14.45 חתול בשק — [illegible]
15.30 עולם המדע
16.05 שבשבת — שירי־עמים מאולפן במוזיאון ישראל
17.20 האוניברסיטה הפתוחה — קורות מסגר אחד בירושלים
18.06 מנחת ערב — הגי דתי ומסורת
18.50 פרקי היום מתנ"ך
19.05 מוזיאון ישראל
19.30 שירים לעלים
22.05 השושות אינה מספקת — עם לאה שניר ושירה
23.05 הצי ארצי מולדתי — שירים עבריים

רשת ב'
18.06 מסיבת עיתונאים
19.00 היום הזה
19.35 עם ישראל — עניינים יהודיים בעולם
20.05 אומר בשבתון — פרקי חזנות ספרדיים
22.05 תמורות כלי נשיפה — מבקשתך
23.05 צלצול שלישי — שבועון לאמנויות

רשת ג'
18.06 מבצר הפזמונים הלועזים
21.05 ארום עתיק — שירים שלא גם לתם
23.05 הלילה הוא שירים

גלי צה"ל
06.30 פוקחים עין
07.07 שבע אפס שבע
08.05 בוקר טוב ישראל
09.05 אילה בוקר
13.05 ספרים, רבותי ספרים
16.05 [illegible]
17.00 ערב טוב ישראל
17.50 יומן ספורט
18.05 שעה קלה על כלכלה
18.40 משירי הלהקות הצבאיות
19.05 [illegible]
20.05 מוסיקה [illegible]
21.00 מבט לחדשות
21.30 אוניברסיטה משודרת — ראשית מלחמת העצמאות
22.05 על הדבש ועל העוקץ
23.05 לילה לילה
23.55 שירות חצות — [illegible]
00.05 ציפורי לילה — שלמה ארצי משוחח

שידורים קבועים

רשת א'
07.30 זה שירים — [illegible]
08.05 הגבה — עם בני הדיל
09.05 הסיפור לא תם
09.30 מבט
10.30 רדיו קל
11.10 שירים עבריים
11.30 השכלה ודעת לכל

רשת ב'
07.00 הבוקר הזה
08.00 [illegible]
09.05 ביקור־בית
10.10 כל צבעי הקשת
12.10 גל פתוח — חדשות ופזמונים
13.00 [illegible]
14.00 יש עניין
15.05 רגעי קסם
16.05 תוצרת הארץ — שירים
17.10 יומן כלכלה
17.30 [illegible]

רשת ג'
06.05 [illegible]
07.05 שיר בבוקר בבוקר
09.05 [illegible]
10.05 [illegible]
11.05 יום יום יום
13.05 [illegible] — שירים עבריים
14.05 [illegible]
16.05 [illegible]

גלי צה"ל
06.30 פוקחים עין — מידע ומוסיקה
07.07 שבע אפס שבע
08.05 בוקר־טוב ישראל — אקטואליה
09.05 אילה בוקר
10.05 [illegible]
11.05 נבון לעכשיו
13.05 [illegible]
14.05 [illegible]
15.05 [illegible]
06.05 אוניברסיטה משודרת

לוח בתי קולנוע

תל־אביב
[illegible]

בת־ים
[illegible]

רמת השרון
[illegible]

עפולה
[illegible]

ירושלים
[illegible]

רחובות
[illegible]

רמת־גן גבעתיים
[illegible]

נתניה
[illegible]

כפר סבא
[illegible]

נצרת עילית
[illegible]

חיפה הסביבה
[illegible]

קריות (חיפה)
[illegible]

חדרה
[illegible]

הרצליה
[illegible]

פתח־תקוה
[illegible]

חולון
[illegible]

שידורי טלוויזיה מלוקסמבורג
יום ראשון 3.8.86
12.00 בוקר טוב — [illegible]
13.00 [illegible]
16.05 תוכנית בידור
16.55 [illegible]
18.28 [illegible] — סדרה
18.52 יומן
19.05 [illegible]
20.35 [illegible]

לקליטות תוכניות מאירופה
פנורמה

תיאטרוני ישראל
הערב יום א' 3.8
תיאטרון הבימה
השקיעה 20.30
[illegible] 20.30
התיאטרון הקאמרי
מיכאל קלוהאס — 20.30
הקן — בצוותא 20.30

הארץ ממליץ

תל אביב
שואה (בדיוק ת"א) — תשע וחצי שעות של ראיונות עם עדי ראיה, קור־בנות ורוצחים. קלוד לנצמן משחזר את "הפתרון הסופי" לפרטי פרטים.

[illegible]

ירושלים
[illegible]

חיפה
[illegible]

נופש בלונדון במחיר סקוטי!

הכי הרבה לנחון, בהכי פחות כסף.
"המחיר הסקוטי" של אופיר טורס מאפשר לך לבלות חופשה קסומה בלונדון, במלונות כבחירתך, עם שפע אפשרויות לבילוי, בידור, ונופש, כולל טיסה הלוך ושוב בחברת תעופה סדירה.
לבחירתך:
■ 6 לילות במלונות מדרגת תיירות כולל טיסות הלוך ושוב
החל מ־ $460 (לא כולל מיסים והיטלים).
■ 6 לילות במלונות מדרגת תיירות ומעלה כולל טיסות הלוך ושוב
החל מ־ $480 (לא כולל מיסים והיטלים).
■ 6 לילות במלונות 5 כוכבים SELFRIDGES או MARIOTT כולל טיסות הלוך ושוב
החל מ־ $626 (לא כולל מיסים והיטלים).
כמו כן, מציע לך אופיר טורס במחיר חסר תחרות:
• סיורים מלונדון לסקוטלנד ולכל רחבי אנגליה.
• יציאות מלונדון לנופשונים בפלמה, טנריף, ועוד.
הזדרזו - המחיר הסקוטי ללונדון בתוקף לשבועיים בלבד.
ההרשמה במשרדי אופיר טורס.
אופיר טורס
• תל־אביב - בן יהודה 32 טל. 209777, 280025
• ירושלים - אגף מלון המלך דוד טל. 222777
• חיפה - דרך העצמאות 62 טל. 673011